EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı:23, Ağustos 1989

Rejimin imha politikası ve direniş

Devrimci Kürt savaşçıları´nın Kürdistan´daki direnişi ile devrimci siyasal tutsakların zindanlardaki direnişi bir arada şu günlerde Türkiye´nin sıcak gündemini oluşturmaktadır. Özgür savaşçılarca sürdürülen direniş karşısında aczi iyice açığa çıkmış rejim, tutsak devrimcilerin direnişi karşısında bütün barbarlığını, insani değerlerden yoksunluğunu, iğrençliğini açığa vurmak durumunda kalmıştır.

Bu rejim öylesine ahlak ve ilkeden yoksun, öylesine ikiyüzlüdür ki, siyasal tutsaklara haftalarca, bazen aylarca süren zorlu direnişlerin ardından vermek zorunda kaldığı en sıradan tavizleri, tanımak durumunda kaldığı en olağan hakları bile, ilk fırsatta ortadan kaldırmak yolunu tutar. Kamuoyu önünde verdiği sözleri çiğner, vaadlerini yerine getirmez. Uzun yılların tutukluluk yaşamında fiziksel bakımdan zaten fazlasıyla bitkin düşmüş, sağlığını yitirmiş devrimcileri, tekrar tekrar aynı sıradan hakları elde etmek için acılı, ızdıraplı direnişlere iter.

Bu ahlaksızlık ve ikiyüzlülük gerçekte, tutsak alınan ama teslim alınamayan devrimcilerin fizik olarak adım adım yıpratılması, yokedilmesi amacının bir sonucudur. En yüksek katında, "bunları asmayıp da besleyecek miyiz?" diyebilen elikanlı bir cellatın oturduğu bu aşağılık rejim, asma gücü bulamadığı devrimcileri zaman içinde parça parça öldürme yolunu tutmuştur. Onları bir tür hızlandırılmış bir "doğal ölüm" uygulamasına tabi tutmaktadır.

12 Eylül saldırısıyla birlikte onbinlerce devrimciyi zindanlara dolduran kanlı sermaye rejimi, başlangıçtaki yoğun ve yöntemli saldırısıyla devrimci tutukluları manen çökertmeye, siyasal kişiliklerini yoketmeye çalıştı, inançlarını, ilke ve değerlerini çiğnemeye, terketmeye zorladı. En vahşi, en barbar baskı ve işkenceler eşliğinde bu amaca dönük olarak en çeşitli yöntemleri kullandı. Ama çok sınırlı bir başarı sağladı. Amacına ulaşamadı. Onlarca devrimci şehit ve tarifsiz acılara katlanmak pahasına da olsa tutsak devrimciler bu politikayı boşa çıkardılar. Siyasal kişiliklerini, inançlarını, ilke ve değerlerini savundular, korudular. Büyük ve toplu direnişlerle tüm Türkiye´ye ve dünyaya defalarca, biz devrimciyiz ve devrimci olarak kalacağız, diye haykırmış oldular.

Teslim alma politikasının boşa çıktığını gördüğü ölçüde rejim , devrimci tutsaklara karşı hayvanca bir kin, intikam ve imha politikasına daha bir sarılmıştır. Dış yaşamla, özellikle de siyasal yaşamla ilişkilerini en aza indirmek, buna ilişkin araç ve olanaklardan yoksun bırakmak, öte yandan, fiziken ve ruhen adım adım tahrip etmek, mümkünse cezaevlerinde öldürmek veya cezaevlerinden çıksalar bile ömürlerini en aza indirmek - Türk devletinin siyasal tutuklulara karşı şimdiki politikasının esası budur. Yani dış yaşamdan mümkün mertebe tecrit etmek ve, dayakla, işkenceyle, açlıkla, hastalıkla, yoksunluklarla adım adım, yavaş yavaş öldürmek. Genç ve sağlıklı olarak tutuklanmış yüzlerce devrimcinin ölümcül hastalıklara yakalandığı, tedavi göremediği, cezaevlerinde ya da salıverildikten kısa bir süre sonra yaşamlarını yitirdiği bilinmektedir.

Rejimin temel politikası, tutukluların ölümü göze alarak giriştikleri direnişlerle zaman zaman kesintiye uğrasa da, sistematik olarak sürdürülen bir intikam ve imha politikasıdır. Tutsak aldığı siyasal muhaliflerine, devrim ve özgürlük savaşçılarına, tutsaklık koşullarında sistematik zulmü marifet sayabilecek kadar aşağılık, iğrenç, çürümüş, kokuşmuş, aciz bir rejimdir bugünkü sermaye rejimi.

Bedenlerin tahribi, hatta ölümü pahasına, yani açlık grevleriyle elde edilen haklar ilk fırsatta yeniden gaspedilmekte, sistemli baskı ve işkence uygulamaları yeniden başlatılmaktadır. Kendilerini savunmak için ellerinde başka hiçbir aracı olmayan tutsak insanlar, bu duruma son vermek, gaspedilmiş haklarını yeniden kazanmak için, her seferinde yaşamlarını yeniden ortaya koymak, bedenlerini yeniden ölüme yatırmak zorunda kalmaktadırlar. Kimi zaman buna adeta zorlanmaktalar. Zira devlet, kendisi için bazı sıkıntılar yaratsa da, her açlık grevinin zaten yıllardır bitap düşmüş bedenelerde nelere yolaçtığını iyi bilmekte, bunu kendi imha politikası çerçevesinde değerlendirmektedir.

Daha geçen yılın son aylarında Türkiye, onlarca cezaevinde iki bine yakın devrimci siyasal tutsağın haftalarca süren direnişiyle çalkalanmıştı. 1 Ağustos Genelgesiyle başlatılan genel saldırı genel direniş duvarına çarpmış, sermaye iktidarı devrimci tutsaklardan ummadığı sertlikte bir tokat yemiş, geri adım atmak zorunda kalmıştı. Fakat o her zamanki iki yüzlülüğü ile, verdiklerini ilk fırsatta almaya çalıştı. Ve bugün, daha aradan 10 ay ancak geçmişken, tüm Türkiye çapında cezaevlerinde yeniden devrimci direniş var. Devrimci siyasal kişiliklerini ve gaspedilmek istenen haklarını korumak için, siyasal tutuklular bir kere daha yaşamlarını ortaya koymak zorunda kalmışlardır.

Eskişehir Cezaevi'nde 286 siyasal tutuklunun gaspedilen hakları savunmak üzere başlattıkları direnişin ardından gelen olayları artık herkes biliyor. Açlık grevinin en kritik bir döneminde, 35.gününde, caniyane bir kararla 20 saatlik toplu sürgün yolculuğuna çıkarılan tutuklulardan ikisi, sürgün edildikleri Aydın Cezaevi'nde dövülerek öldürüldü. Bu cinayetler Adalet Bakanlığının, "direnirlerse dipçikleyin" talimatı çerçevesinde gerçekleştirildi.

35 gün aç kalmış hasta ve bitkin bedenleri hayvanca bir hırs ve vahşet sergileyerek döve döve öldürmek! Mevcut burjuva rejimin iliklerine kadar çürümüş, aşağılık, iğrenç ve aciz bir rejim olduğunun yeni bir göstergesidir bu. Tepeden tırnağa bir barbarlık ve utanç abidesi haline gelmiş böylesine bir rejimin, taş üstünde taş bırakmamacasma yıkılıp yerle bir edilmesinin bir ihtiyaç, pratik bir zorunluluk haline geldiğinin yeni bir kanıtıdır bu.

Adalet Bakanlığının emriyle gerçekleştirilen iki cinayetle birlikte son haftaların tüm bu olayları, rejimin örtünmeye çalıştığı peçeleri bir kez daha yırtıp atmış, onun keyfilik, barbarlık, insani değerlerden yoksunluk olan asıl yüzünü, bu kanlı ve çirkin yüzü bir kez daha bütün açıklığı ile ortaya sermiş, tüm çürümüşlüğü ile açığa çıkarmıştır.

Bu çürümüşlük, sorumlusu olduğu son cinayetlerle kanlı katil yaftasını haketmiş rejimin "adalet" bakanı şahsında; rejimin bu bakanca temsil edilen "adalet"i şahsında; işkenceye, baskıya ve bunların ürünü cinayetlere göz yuman ve saklayan rejimin hakim ve savcıları şahsında; sürgüne sevk raporları ve düzmece otopsi raporlarıyla işkence ve cinayete ortak olan rejimin doktorları şahsında; Bulgaristan üzerine şamata edip de uşağı olduğu rejimin işkence ve cinayetleri karşısında sessiz ve suskun kalan burjuva basının şahsında; demokrasi ve insan hakları üzerine en ikiyüzlüce laflar edip, insan haklarının en kaba çiğnenişi karşısında seyirci kalan rejimin sözde muhalefet partisi şahsında; kör, sağır, dilsiz, burjuva kamuoyu şahsında ve bir tüm olarak burjuva toplumun şahsında, son olaylar vesilesiyle bir kez daha açığa çıkmıştır.

Rüzgar ekenler fırtına biçeceklerdir. Burjuva düzen siyasal tutsakların şahsında izlediği bu acımasız politikasıyla kendine korkunç bir son hazırlamaktadır. Bu politika kaçınılmaz olarak kendi alternatifini hazırlayacaktır. Devrimin düzenle gelecekteki acımasız hesaplaşmasının tohumlarını, düzenin kendisi bugünden ekmektedir. Tüm karşı-devrimciler şunu da unutmasınlar: Temel sorun bir rejim, bir sistem sorunu olmakla birlikte, devrim, bu ve benzer türden işkence ve cinayetlerin sorumlusu yüksek ve alt düzeyde bütün resmi görevlilerin dosyalarını tutmak-tadır, ve devrimin adaleti, kendisi için uygun bulduğu ilk fırsatta, bunları, planlayarak ve işkenceyle adam öldürmek suçundan acımasızca cezalandıracaktır.

EKİM

Faşist Türk rejiminin Kürt halkına ve cezaevlerindeki siyasi tutuklulara yönelik saldırı ve imha politikası yurtdışında yaygın eylemlerle protesto ediliyor. EKİM ve diğer devrimci örgütlerin ortak girişimleriyle Avrupa'nın çeşitli kentlerinde dayanışma açlık grevleri, yürüyüşler ve işgal eylemleri gerçekleştirildi. Eylemler sürüyor. EKİM-Yurtdışı Örgütü'nün açlık grevine ilişkin bildiriyi yayınlıyoruz.

Açlık grevinin 35.gününde iki tutuklu öldürüldü!

Direnen tutsaklara omuz verelim!

Türkiye'de diktatörlüğün siyasal tutuklulara yönelik işkence, sakat bırakma ve nihayet öldürme politikası bütün hızıyla sürüyor.

Eskişehir Cezaevi'ndeki 286 siyasi tutuklunun gaspedilmiş haklarının iade edilmesi amacıyla, 29 Hazirandan itibaren başlattıkları açlık grevi ölüm orucuna dönüştüğü bir aşamada **Mehmet Yalçınkaya** ve **Hüseyin Hüsnü Eroğlu** adlı iki tutuklunun ölümüyle yeni bir boyut kazandı.

Ölümler, açlık grevinin kendi doğal seyri içinde gerçekleşmedi. Sözkonusu tutuklular "ölmediler", düpedüz öldürüldüler!

Düpedüz öldürüldüler, zira, bu ölümler tutukluların 35 gün gibi uzun bir süredir açlık grevinde oldukları biline biline, Adalet Bakanlığı'nın ani bir telsiz emriyle, Aydın ve Nazilli cezaevlerine nakilleri sırasında, düzenin kolluk kuvvetlerinin hayvani bir hırsla aç ve hasta insanları sopalarla dövmeleri sonucunda gerçekleşti.

35 gün aç kalmış hasta bedenleri, hırsını alamayarak sopalarla öldürmek! Bu, burjuva rejimin iliklerine kadar çürümüş aşağılık ve aciz bir rejim olduğunun kanıtı değil midir?

Diktatörlüğün Adalet Bakanı ve savcısı, sözde hipokrat yemini etmiş doktor kılığındaki bir-iki paralı uzmana hazırlattıkları düzmece rapora dayanarak, ölümlerin "açlığın yol açtığı şiddetli depresyon" sonucu meydana geldiğini açıkladılar. Yalan!

Kaldı ki, ne farkederki... Ölümler tutukluların sıradan insani hakları için başvurmak zorunda kaldıkları açlık grevi sonucunda olsaydı bile, yine nihayet cinayet sayılmazlar mıydı?

Diktatörlüğün sözcüleri, vahşetin boyutunu gizlemek için utanmazca yalan söylüyor, işlediklerinin hiç olmazsa normal bir cinayet olduğunu anlatmaya çalışıyorlar!

Avrupa'daki Türkiyeli işçiler! Avrupalı işçiler ve ilericiler! Ölüme terkedilmiş diğer tutuklular açlık grevini sürdürüyor. Beş tutuklu komada ve ölümle pençeleşiyor. Tutuklu yakınlarının yetkililere başvuruları polis copuyla, gözaltı ile cevaplanıyor.

Türkiye'de ölümle pençeleşen siyasal tutuklularm desteğe ihtiyacı var! Bu onurlu insanlara omuz verin!

Türk burjuvazisinin rejimi, kapitalist dünyanın, kapitalist Batı'nın Türkiye topraklarındaki bekçisi, işçilerin ve özgürlüğün düşmanı, Kürtlerin, sosyalistlerin ve ilericilerin katilidir.

Bu barbar rejime karşı savaşan insanları yalnız bırakmayın!

Bu her şeyden önce, özgür ve uygar bir dünyadan yana olmanın gereğidir.

Ekim-Yurtdışı Örgütü
Ağustos '89

TC'nin yeni bir saldırısı:

Cudi Dağı operasyonu

S.Metin

"Bölücü teröre bitirici darbe", "PKK'ya bitirici darbe geliyor", "Cudi kuşatıldı", "Cudi'de büyük operasyon", ve derken, Türk devleti, Cudi dağına yönelik yoğun ve geniş çaplı bir saldırı başlattı.

Özel vurucu timlerle takviyeli Türk ordusu, günlerdir, havadan ve karadan Cudi dağına bomba yağdırıyor.

Saldırılar, yalnızca Cudi ile sınırlı kalmıyor. Yanısıra, Cudi'nin hakim olduğu Mardin, Siirt ve Hakkari üçgenindeki hemen tüm ilçe ve köyler de bu saldırılardan yoğun olarak etkileniyor.

Daha ilk belirlemelere göre, Türk ordusu, bu saldırılarda kimyasal silah da kullanıyor.

Bütün bunlara rağmen, bu saldırılar yanıtsız kalmıyor. PKK'nın önderliğindeki ulusal kurtuluşçu güçler saldırılara hem kırsal kesimde ve hem de şehir merkezlerine yönelik yaygın eylemlerle, karşılık veriyorlar. Öte yandan, devletin zorla göç ettirmek istediği Cudi dağı çevresindeki kimi Kürt köylüleri, yerlerini terketmemek için direniyorlar.

*

"Cudi dağı operasyonu" Türk devleti açısından bir yerde kaçınılmaz hale gelmişti.

Zira, gerilla savaşı için öneminin yanısıra, Cudi ve çevresi, Kürt özgürlük mücadelesinin en çok yoğunlaştığı ve ulusal kurtuluşçu güçlerin gün geçtikçe yerleşik hale gelip, güçlendikleri bir alana dönüşüyordu. Açıkçası, PKK'nın 1984'te Eruh ve Şemdinli baskını ile başlattığı gerilla savaşı, bu alanda, kitlelerce destekleniyor, bu desteğin artmasına bağlı olarak, gerilla savaşı yaygınlaşıp, güçleniyordu. PKK gerillaları, giderek, otuzarlı-kırkarlı gruplar halinde kent merkezlerine de inmeye başlamış, roketatarlar eşliğinde devlete yönelik yaygın "taciz" eylemleri düzenliyordu.

Devletin büyük umutlarla kurduğu köy koruculuğu sistemi ise, ulusal kurtuluşçu güçlerin sistemli saldırıları sonucu ve kısa denebilecek bir sürede çökmüş, iflas etmişti.

Devletle işbirliği halinde olan aşiret reislerinin itibarı sarsılıyor, giderek köylülere söz geçiremez hale geliyordu.

Özetle, Cudi ve çevresi Türk devleti açısından büyük bir tehlikeydi.

Türk ordusu bu tehlikeyi ortadan kaldırmak üzere, Cudi'ye bir kaç kez operasyon düzenlemiş, ama her defasında tam bir başarısızlıkla ve ağır kayıplar vererek geri çekilmişti. Cudi, Türk ordusu için adeta bir tuzağa dönüşmüştü. Sonuç alınamıyordu.

Son olarak Cudi'yi boşaltma planı denendi. Bu plan, başta Cudi dağı çevresi olmak üzere, Mardin, Siirt ve Hakkari'nin çok sayıda köy ve mezrasını ortadan kaldırmayı, köylüleri zorla sürgün etmeyi hedefliyordu ve ABD'nin Vietnam'da, Saddam yönetiminin Güney Kürdistan'da denediği her türlü canlıdan arındırılmış ölü bölgeler yaratma planının aynısıydı.

Türk devleti, bu planı uygulayarak, gelişip-güçlenmesini bir türlü önleyemediği gerilla savaşını kitle desteğinden yoksun bırakmak istiyordu. Böylece, Kürt özgürlük mücadelesini ve PKK'yı ezmek daha kolay olacaktı.

Bu planın uygulanabilmesi için Kürdistan adeta bir kez daha işgal edildi. Yöredeki askeri birlikler, Batıdan buraya kaydırılan ek kuvvetlerle takviye edilip Kürt köylülerinin üzerine saldırtıldı. Cudi dağı ve çevresindeki köylerde günlerce terör estirildi. İşkence, gözdağı, tutuklama, kimyasal silah tehdidi ile göç etmeye zorlama, kelle avcılığı, Kürt köylülerini, saatlerce, üstünde ateş yanan kızgın bidonlara kapatma, çatışma süsü verilerek silahsız ve savunmasız köylüleri öldürüp, cesetlerini yakma, yayla ve meralara çıkışı yasaklayarak köylüleri hayvancılık yapamaz hale getirme, ormanları yakma, kömür ocaklarını bombalama, suları zehirleme vb. vb. gibi tastamam klasik sömürgelerde denenmiş uygulamalara başvuruldu.

Ne varki, bütün bunlar, irili-ufaklı Kürt "intifada"larına yol açmaktan başka bir işe yaramadı. Her türlü tehdide ve vahşete rağmen Kürt köylüleri baskıları protesto etmek üzere direnişe geçtiler.

Görünürdeki talepleri ne olursa olsun, Kürtler özgürlük istiyordu. Yeşilyurt köylülerinin, Balveren, Dağkonak, Taşdelen, Ortasu ve Işıkveren

köylülerinin şahsında ete kemiğe bürünen gerçek buydu.

Kürt köylüleri yıllardır kendilerine barbarlıktan başka hiçbir şey sunmayan devleti düşman görüyor ve artık açıkça "dağın eteğindekiler"i destekliyorlardı.

İşte, Türk devletinin sınırsız bir kin ve düşmanlıkla Kürt halkına,Kürt özgürlük mücadelesine saldırmasının nedeni de budur.

Tarih ve insanlık önünde Kürtlerin varlığını inkar etmek ve vahşete başvurmak bugün de Türk devletinin temel politikası olmaya devam ediyor. Her şeyden önce o bu politikada, taviz verecek durumda da değildir. Kürt sorunu, sosyal-demokratların ve kimi liberallerin söylediği gibi bir "iktisadi geri bıraktırılmışlık" ya da bir "sosyal kalkınma" sorunu olmayıp, siyasal bir sorun, bir rejim sorunudur. Vahşi Türk burjuvazisinin faşist ve sömürgeci rejiminde köklü bir değişiklik olmadan Kürt sorununda şu veya bu şekilde herhangi bir adım atmak olanaksızdır.

*

Türk devletinin "Cudi dağı operasyonu" sıradan bir saldırı olmayıp, Cudi ve çevresini her türlü canlıdan arındırılmış ölü bir bölge haline getirme harekatıdır. Ve dahası da, Kürt özgürlük mücadelesi, Kürt özgürlük hareketini imhayı hedefliyor.

O, bu hedefine ulaşmak için yeni bir Kürt kırımı da dahil her şeyi göze almış bulunuyor. Daha şimdiden, kimyasal silah kullanması da bunu ifade ediyor.

Buna sessiz kalınamaz. Bütün sosyalistler, devrimci ve ilericiler, Kürtlere dönük bu barbar saldırıya karşı çıkmalı, Türk devletine karşı kararlı protestolar örgütlemelidirler.

İşçiler üyesi bulundukları sendikaları devlete karşı tutum almaya zorlamalıdırlar. Bilinmelidir ki kendi sorunlarının çözümü Kürt sorununun çözümü ile direk bağlantılıdır.

Türk devleti, içine düştüğü aczin bir ifadesi olarak "Misak-i Milli"yi koruma çağrıları yapıyor. Bu çağrı reddedilmeli, eşitsizliğe ve zora dayanan her türlü birliğe karşı çıkılmalıdır.

Kürtlere Özgürlük! Günün parolası bu olmalıdır.

İlerici insanlığa bildiriyoruz:

Türk devleti Türkiye Kürdistanı'nda kimyasal silah kullanmaya hazırlanıyor!

TÜRK DEVLETİNİ DURDURUN!

Türk devletinin Türkiye Kürdistam'nda kimyasal silah kullanacağı Türk basınında belgeleriyle açıklandı. Türk Genel Kurmayı subaylarına kimyasal silah kullanmayı öğrenmeleri için çok önceden talimat vermiş bulunuyor.

Bu amaçla Kürt ulusal direnişinin yoğunlaştığı Cudi Dağı bölgesinde onlarca köy boşaltılıp binlerce köylü sürgün edilmek isteniyor.

Türk devleti, Türkiye Kürdistanı'nda, Saddam rejiminin Irak Kürdistanı'nda, ABD'nin Vietnam'da başvurduğu barbar yöntemleri kullanmaya karar vermiş bulunuyor.

Avrupalı işçiler, çalışanlar, ilericiler!

Türk Devletinin başvurmayı planladığı kimyasal silah kullanımını ve sürgünleri durdurmak için şimdiden üzerinize düşeni yapmazsanız, yarın çok geç olabilir.

Kürtlerin sorunu tüm ilerici insanlığın sorunudur!

Sendikalarınız, örgütleriniz ve parlamentolar nezdinde yazılı-sözlü ve pratik olarak derhal etkili girişimlerde bulununuz!

Kürt ve Türk sosyalistleri ve işçileri olarak sizi yardıma çağırıyoruz!

Türk Devleti'ni durdurmalıyız!

EKİM
Ağustos '89

Dev-Sol Ana Dava Toplu Savunmasının son sözleri

Verin kararınızı!..

"Kuşkusuz söylenmesi gereken çok şey var daha...

Ama artık bitirmek istiyoruz.

HİÇ UNUTMAYIN!...

İşkenceleriniz, zindanlarınız, ağır cezalarınız, idamlarınız haklılığımızı gölgelemeye, tarihin akışını değiştirmeye yetmeyecektir.

Er ya da geç faşist diktatörlüğü mutlaka yıkacak, işçilerin, köylülerin, emekçilerin devrimci iktidarını kuracağız!

Siz oligarşiyi ve emperyalizmi, köhnemiş düzeni; biz işçileri, yoksul köylüleri, tüm emekçi halkı ve ülkemizin geleceğini temsil ediyoruz.

Yalnız değiliz! Tüm dünya halklarıyla birlikteyiz.

Güçsüz değiliz; gücümüz inancımızda, tarihsel ve siyasal haklılığımızdadır.

Biz kazanacağız! Çünkü biz halkız ve haklıyız.

Biz yeni bir dünya için yola çıktık ve o dünyayı kuracağız!

Oligarşi bizi tutsak etti ama yenemedi.

Oligarşi tüm baskı, işkence ve vahşetine, ellerinizle verilmiş idam kararlarına ve ağır cezalara karşın ne düşüncelerimizi, ne de mücadelemizi yok edemedi, edemeyecek!...

VE İNANIYORUZ

Egemen güçler adına kalemlerinizi kırarken eliniz titreyecek, diliniz sözcükleri telaffuz edemeyecek!

Ama biz yüksek sesle yine haykıracağız:

KAHROLSUN FAŞİZM YAŞASIN MÜCADELEMİZ!

YAŞASIN BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM KAVGAMIZ!

Biz Marksist-Leninistler on yıllardır hep şu çağrıyı yapıyoruz.

Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!

Bütün Ezilen Halklar Birleşin!

Bütün Türkiye Proletaryası ve Emekçi Halkları Birleşin!

VE MÜCADELE EDİN!...

Evet, egemen güçlerin zorbalığına ve zulmüne karşı;

Emperyalizmin talan ve işgal politikasına karşı;

Kapitalizmin dizginsiz sömürüsüne karşı;

İşçilerin ve ezilen halkların birleşmekten başka yolu yok!

Egemen güçlerin şiddetine karşı devrimci şiddeti kullanmaktan başka yolu yok!...

Çünkü şiddeti yaratan, üreten ve kural haline getiren egemen güçlerdir.

Halkın adaletinin uygulanacağı günler de gelecektir!

İşçilerin, köylülerin ve emekçilerin hesap soracağı günler de gelecektir!

BU KESİNDİR!...

Proletarya ve emekçi halk, kendine ve dünya halklarına karşı işlenmiş hiçbir suçu affetmiyecektir!

Biz, Türk, Kürt ve tüm milliyetlerden Marksist-Leninistler olarak diyoruz ki:

Boşuna çabalıyorsunuz.

Emperyalizmle işbirliğini savunan, kapitalizmi koruyan düşünceleriniz çoktan tarihin çöplüğüne atıldı.

Kararlarınız hiçbir şeyi değiştiremez!

GELECEK BİZİMDİR!...

GELECEK DİRENENLERİNDİR!...

GELECEK İŞÇİLERİN VE EZİLEN HALKINDIR!...

Elleriniz titremesin, kırın kalemlerinizi!

Size emir verenler sizlerden sevinçli haberler bekliyor...

12 Eylülün generalleri, işkencecileri ve iktidardaki yöneticileriniz idam kararlarınızı bekliyor!

TRT, basın, haber ajansları, emperyalistlerin uyduları kararlarınızı dört bir yana yaymak için bekliyor.

Elleriniz titremesin, kırın kalemlerinizi!

Türkiye halkları bizi bekliyor.

Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm şiarlarımızı bir kez daha duymak istiyor.

Ölen ama teslim olmayan, yıllarca zindanlarda yatan ama boyun eğmeyen bizleriz;

"Biz suç işlemedik ki af isteyelim. Af istemesi gerekenler halka ve insanlığa karşı suç işleyenlerdir" sözlerini bekliyor.

Elleriniz titremesin, kırın kalemlerinizi!

Emperyalizmin işbirlikçisi, sömürü ve zulmün uygulayıcısı iktidarınızdan bir şey beklemiyoruz.

Sadece şunun bilinmesini istiyoruz ki; binlerce

devrimci ve yurtseveri katledenler, yüzbinlercesini işkenceden geçirenler, ülkemizi emperyalist boyunduruk altında tutanlar mutlaka hesap verecektir!

Biz, bu toprakların ve halkımızın evlatları olarak onları asla affetmeyeceğiz.

Elleriniz titremesin, kırın kalemlerinizi!

İdam sehpalarınızdan, zindanlarınızdan korkmuyoruz. Mücadele tarihimiz 12 Eylülün 8 yıllık vahşetine karşı direnişimiz bunun kanıtıdır.

Tüm dünya halkları, dostlarımız ve düşmanlarımız tanığımız olsun ki; sömürü ve zulmü yeryüzünden silene kadar savaşımız sürecektir!

Evet VERİN KARARINIZI!

Verin ki, ülkenin "efendileri", emperyalistler, tekelci burjuvalar, büyük toprak ağaları, tefeci tüccarlar, onların uşaklığını yapan işkenceciler, zindancılar, satılmış kalemler ve satılmış beyinler kaldırsın kadehlerini...

İŞÇİLER, KÖYLÜLER, EMEKÇİLER, İLERİCİLER, YURTSEVERLER, AYDINLAR!...

Bu köhnemiş, kokuşmuş düzen yıkılmaz değil, yıkılır.

Bunun için yüzyılların pasif, edilgen, "böyle gelmiş böyle gider" anlayışından vazgeçmek, kendi gücümüze güvenmek gerek.

Özgür ve sömürüsüz bir ülke için acılara ve ağır bedellere katlanmak gerek.

Zaferi elde edebilmek için on kez de olsa yenilmeyi göze alabilmek gerek.

Bu düzen yıkılmaz değil, yıkılır.

Ama bunun için mücadele etmek gerek.

Bunun için cüret, cüret ve daha fazla cüret gerek.

Kaybedecek bir şeyimiz yok!

YAŞASIN TÜRK VE KÜRT HALKININ KURTULUŞ MÜCADELESİ!

YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!

YAŞASIN DEVRİMCİ-SOL!"

"Birleşik Avrupa" ve Gorbaçov

(Baştarafı s.36'da)

Açık karşı-devrimciler ve din adamları yönetime ortak edilerek Avrupa tekellerinin kredileri alınıyor. Avrupa politikacılarının ve sosyal demokratların sosyalizme ve "totaliter devlet" olarak niteledikleri proletarya diktatörlüğüne ilişkin karalamaları Gorbaçov yönetimi tarafından onaylanıyor.

Yeni politik yapılar (seçim, profesyonel parlamento, çok partililik, "komünist partisi"nin rolünün azaltılması vs.) demokrasi olarak sunuluyor. Yani her dört yılda bir çarpı işareti ile aynı iktidarın onaylanması!.. Yalan, entrika, kişisel karalama ve çamaşır tozu reklamları ile kitlelerin düzene karşı güveni sağlanmaya çalışılacak. Ve adı da demokrasi olacak! Bolşevikler kitlelerin güvenine başvururken bunu ekonomik başarılar ve sosyal-politik programlarla yapıyorlardı. Şimdi ise Gorbaçov, hedefsiz eleştiri, çoğulculuk ve partisiz adayların rekabetiyle güven toplamaya çalışıyor. Fakat Gorbaçov ülkesindeki bu değişikliklerle kitlelerden çok Avrupa hükümetlerinin güvenini topluyor. Çünkü sosyalizmin "geçersizliğini" en iyi, en "inandırıcı" o açıklamaya çalışıyor. Gorbaçov'un Almanya gezisinin arkasında yatan da bu gerçekti.

Ortaya yeni bir gerçek daha çıkıyor. Gorbaçovculuk en genel anlamıyla yeni bir ideolojik akım olarak evrensel planda işçi sınıfı hareketi ve sosyalizmin tasfiyesini hedefliyor. Euro-komünistler, sosyal-demokratlar ve diğer tüm "sosyal" akımlar sosyalizme yönelik eleştiri ve şüphelerinin Gorbaçov tarafından onaylandığını ve Gorbaçov reformlarının, sosyalizm ile kapitalizm arasında fark kalmadığını gösterdiğini vurguluyorlar. Özellikle Avrupa'da yeni tasfiyeci akımlar türüyor ve tehlikeli boyutlar alıyor.

Bu genel tasfiyecilik "tekellerin Avrupası" projesi ile hızlandırılacaktır.

Son olarak bir noktaya dikkati çekmek istiyoruz. Gorbaçovculuğun etkinliği kırılmadan ve kesin ilkeli tavır alınmadan proleter devrimin bayrakları yeniden dalgalandırılamayacaktır.

Sovyetler dünya devrimci hareketinin umudu ve sosyalizmin berrak bir örneği olduğu dönemde KPD'nin önderi Thälmann şöyle diyordu: "Her komünist Sovyetlere karşı aldığı tavırda kendisini gösterir."

Thälmann'ın sözünün anlamı tersine çevrildiğinde, bugün için çok daha geçerlidir.

Günün temel görevi

T.Göker

İşçi sınıfının devrimci partisinin yaratılması günün temel görevi olmaya devam ediyor. Politika sahnesinde bir düzineden fazla grup kendine işçi sınıfının öncü partisi adını vermesine ve en az bir o kadar grup da kendini parti ilan etmeye hazırlanmasına rağmen, hepsi de, işçi sınıfı hareketinin dışında varlıklarını sürdürdükleri, ve işçi sınıfı hareketinin burjuva ve küçük-burjuva politik güçlerin etkisi altında olduğu konusunda hemfikirler.

Türkiye işçi sınıfının savaşımı -kendiliğinden bir savaşım olarak gelişse de- '60'larda ve '70'lerde önemli boyutlar kazandı. Ne var ki, doğru bir program, taktik ve örgütlenme çizgisini temel alan bir parti tarafından yönlendirilen bir savaşım olmaması nedeniyle, işçi sınıfının politik eğitiminde ve örgütlenmesinde kullanılamadı, politik bakımdan bağımsız bir işçi hareketinin yaratılması yönünde kalıcı başarılara dönüştürülemedi.

Bugün işçi sınıfı geçmiş yıllardan daha güçlü ve kitlesel bir hareket geliştirme dönemine girmiş bulunuyor. Burjuvazinin ekonomik ve politik sorunları her geçen gün artıyor ve sistem bu sorunlara alternatif bulmada zorlanıyor. İşçi sınıfı, sorunlarının çözümü konusunda, burjuva partilere bağladığı umudu gitgide yitiriyor, kendi gücüne dayanarak savaşım yolunu seçiyor.

Gelişen ve kesintilere uğrasa bile daha güçlü bir temelde gelişimini sürdürecek olan işçi hareketi, onun sürükleyeceği diğer emekçi yığınların eylemliliği, bütün vahşi saldırılara rağmen bastırılamayan Kürt ulusal hareketi, devrimci eylem için yeni ve tarihi önemde fırsatlar yaratıyor. Bunlar yakalanırsa ve kullanılırsa işçi sınıfının sermayeye karşı savaşımını zaferle taçlandırmak uzun bir geleceğin sorunu olmaktan çıkacaktır.

Bu fırsat nasıl yakalanacaktır? İşçi sınıfının kendiliğinden eylemi ile, reformizmin, revizyonizmin ve sendika bürokratlarının öldürücü etkisi altındaki bir işçi sınıfı hareketiyle yakalanamayacağına ve, işçi sınıfı adına yola çıkan mevcut "parti" ve gruplar böyle bir tarihi fırsatı yakalama konusundaki yeteneksizliklerini bugüne kadar izledikleri çizgi ve pratikleriyle kanıtladığına göre, yeni ve "mevcut"dan her yönüyle temelden farklı bir işçi sınıfı partisinin yaratılması tek çıkar yol olarak kendini dayatmaktadır. Sınıf bilinçli işçilerin, sosyalizm davasına gönülden bağlanmış devrimci marksist aydınların bütün dikkatlerini bu noktaya çekmek, güçleri partinin hazırlık görevlerine seferber etmek her zamankinden daha fazla ve acil bir önem taşıyor.

Kendini işçi sınıfının partisi ilan eden grupların parti ilanı 12 Eylül darbesi öncesine dayanıyor. Darbe öncesi kendini parti ilan etmeye hazırlanan gruplar da dahil, 12 Eylül'den bu yana yeni parti ilanında bulunan henüz çıkmadı. Gerek kendine parti diyenler, gerekse de buna hazırlananlar 12 Eylül öncesinde olduğu gibi iddialı değiller artık. İddialarını büyük ölçüde kaybetmiş durumdadırlar. Bu, kendi konumları konusunda nesnel bir kavrayışa ulaşmalarından veya leninist parti konusunda kavrayışlarının ilerlemesinden değil, daha çok, 12 Eylül sonrası uğranılan yıkımdan, güçsüzlükten ve bunun psikolojik etkisinden kurtulamamış olmalarından ileri gelmektedir. Yaşanan deney sözkonusu parti ve grupların izledikleri çizgi ve pratiğin iflasını açık bir şekilde ortaya sermesine rağmen, görünen o ki, biraz güç topladıklarında bu gruplar eski konumlarını ateşli bir şekilde savunmak ve birbirleriyle amansız bir rekabete girmek eğilimindeler.

Kendilerine işçi sınıfının öncü partisi misyonu veren bu gruplar leninist parti fikrini yozlaştırarak, işçi partisinin, işçi sınıfının dışında da kurulabileceği şeklinde anti-leninist düşünce ve pratiğin savunuculuğunu yaparak işçi sınıfı hareketine büyük zararlar verdiler. Ama öte yandan, savundukları düşünce ve izledikleri pratikleriyle bu alandaki yeteneksizliklerini sergilemiş ve tabela partileri olduklarını da ortaya koymuş oldular.

Her şeyden önce sözkonusu partiler, Türkiye gibi kapitalist bir ülkede demokratik devrimi savunarak, program ve stratejilerini emek-sermaye temel çelişkisi üzerine değil de, anti-emperyalizm / bağımsızlık, anti-faşizm / demokrasi,

anti-işbirlikçi kapitalizm / ulusal kapitalizm, anti feodalizm / toprak devrimi üzerine kurarak, işçi sınıfının sosyalist sınıf konumunda olmadıklarını kanıtlamışlardır. Savundukları program, işçi sınıfının konumunu ve temel çıkarlarını dile getiren bir program değildir. Bugünün Türkiye'sinde işçi sınıfının sermaye egemenliğine karşı sosyalist devrim perspektifini temel almayan hiçbir program işçi sınıfı partisi programı adına layık olamaz.

Öte yandan bu partilerin işçi sınıfı partisi ünvanıyla ortaya çıkmalarında birinci temel dayanakları sözde doğru bir programa sahip oldukları iddiası idiyse, ikinci temel dayanakları da sağlam leninist bir örgüt yarattıkları iddiası idi. Bu gruplar, küçük-burjuva ve burjuva aydın kökenli onlarca militanın bir araya getirilmesi, hiyerarşik bir örgüt oluşturulması ve bir tüzüğe sahip olunması ile, disiplinli, sağlam, istikrarlı bir parti örgütü yaratılacağını sanmak gibi bir yanılgı içine düştüler. Bu özelliklere sahip olmanın bir örgütü leninist bir parti olarak adlandırmaya yetmediği, daha ötesi, asıl olarak burjuva ve küçük-burjuva kökenli kadrolara dayanmanın bir dezavantaj olduğu, 12 Eylül sonrası pratik içinde yeterli açıklıkta kanıtlandı. Önce bu örgütler ciddi bir düşman saldırısı karşısında varlık gösteremeyerek zor günlerin örgütleri olmadıklarını gösterdiler. Sonra da, genelde poliste, mahkemede direniş çizgisi geliştiremeyerek yenilginin yıkımla sonuçlanmasına neden oldular. Pratik, işçi sınıfı partisi olduklarına kanıt olarak gösterilen sağlam leninist bir örgüt yarattıkları iddiasının temelsizliğini, örgüt sorununun bu grupların temel bir zayıf yanını oluşturduğunu kanıtladı.

Türkiyeli devrimciler bolşevik-leninist örgütten çok söz etmelerine rağmen, bolşevik bir örgütün hangi zeminde güçlü ve sağlam olduğunu kavrayamamışlardır. Lenin, bolşevik disiplin ve örgüte övgüler dizip bunun ne anlama geldiğini anlamayanlara seslenirken, *"ama bunun ne anlama geldiği, hangi koşullar altında olanak bulduğu konusu üzerinde uzun uzun durulmuyor. Sovyet devletine ve bolşeviklere karşı yapılan alkışları, bolşeviklerin devrimci proletarya için zorunlu olan disiplini yaratabilmelerini sağlayan nedenlerin çok ciddi bir tahlili ile daha sıkı bağlamak daha iyi olmaz mıydı?"* dedikten sonra, proletaryanın zaferi için gerekli öncü örgütün ve bu örgütte gerekli disiplinin yaratılmasının koşulunu şöyle açıklıyordu:

"İşte burada şu soru ortaya çıkıyor: Proletaryanın devrimci partisinin disiplini nasıl ayakta tutuluyor? Nasıl denetleniyor? Nasıl güçlendiriliyor? Birincisi, proleter öncünün sınıf bilinci ve devrime bağlılığı yoluyla, onun dirençliliği, özverisi, yiğitliği yoluyla. İkincisi, onun, emekçilerin en geniş yığınları ile, ilk planda proleter yığınla, ama aynı zamanda proleter olmayan emekçi yığınları ile ittifak, onlara yaklaşma, hatta gerektiğinde belli bir ölçüde onlarla kaynaşma yeteneği yoluyla. Üçüncüsü, bu öncü tarafından gerçekleştirilen siyasal önderliğin doğruluğu yoluyla, en geniş yığınların kendi deneyimi yoluyla doğruluğuna inanması koşulu altında, onun siyasal stratejisinin ve taktiğinin doğruluğu yoluyla. Bu koşullar olmazsa, ilerici sınıfın partisi olmak yeteneğine gerçekten sahip, görevi burjuvaziyi devirmek ve tüm toplumu yeniden biçimlendirmek olan devrimci bir partide, disiplin gerçekleştirilemez. Bu koşullar olmazsa, disiplin yaratma çabaları kaçınılmaz olarak bir kurgu, boş laf, gülünç bir oyun haline gelir." (*)

Komünist partisi bilimsel sosyalizm ile işçi hareketinin birliğinin somut bir ifadesidir. Komünist partisi, işçi sınıfına, bir yandan doğru bir program ve taktik çizgi oluşturarak, diğer yandan da işçi sınıfının en devrimci, en fedakar, sınıfın geri kalan kesimlerini harekete geçirme yeteneğine sahip önderlerini içine alan bir örgütlenme yaratarak, sermaye iktidarına karşı bağımsız bir işçi hareketi geliştirerek fiilen önderlik yapabilir. İşçi sınıfının en devrimci sınıf olması, disiplinli ve kollektivizme yatkın bir sınıf olması soyut bir olay değildir. Partide işçi sınıfının bu özelliklerinin somutlaşabilmesi için, işçi sınıfı, en devrimci unsurları ile partinin içinde yer alarak partiye can ve kan vermelidir. Partinin, işçi sınıfı hareketi ile bilimsel sosyalizmin birliği olduğunu lafta kabul edip pratikte işçi sınıfının dışında parti kuranların da, "yeni sömürge" ya da "yarı-feodal, yarı-sömürge" ülkelerde bunun olanaksız olduğunu savunanların da pratikte vardıkları ortak sonuç, partiyi ideolojik önderlikten ibaret görmeleridir. Çünkü bunlara göre partinin öncülüğü, son tahlilde, bir grup devrimcinin doğru bir programla işçi

---

(*) *"Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, İşçi Sınıfı Partisi Üzerine*, Marx, Engels,Lenin, s.360-61, Sol Yayınları

sınıfı adına eylemde bulunmasıdır.

Sorun bu şekilde ele alınınca, sınıf tabanından yoksun, daha doğrusu küçük-burjuva sınıf tabanına dayanan partiler; işçi sınıfının üretimden gelen devrimci özelliklerini sembolize eden, disiplinli, kollektif çalışmanın egemen olduğu, istikrarlı, zorluklar karşısında dağılmayan bir parti yerine, küçük-burjuvazinin özelliklerini sembolize eden, disiplinsiz, istikrarsız, zorluklar karşısında çaresiz, rekabetçi, bürokratik örgütler çıkmaktadır ortaya.

Lenin bolşevik partiyi, politik savaşımda sınıfın eyleminin yerine dar komplocu örgütü geçiren narodniklere, sosyalist-devrimcilere, devrimci teorinin işçi sınıfı hareketi üzerindeki yönlendirici, değiştirici rolünü reddeden, partiyi sınıfın bütünüyle özdeşleştiren, kendiliğinden eylemin kuyrukçuluğunu yapan, öncüyü öncü olmaktan çıkaran ekonomizme karşı savaşım içinde kurdu. Lenin için partinin işçi sınıfına öncülüğü, hem devrimci teoriyle donanmış olması nedeniyle ideolojik öncülüktü, hem de fiili politik öncülük. Çünkü Lenin'e göre, *"kendini 'öncü', ileri karakol diye adlandırmak yeterli değildir -önde yürüdüğümüzü tüm öteki birliklerin kabul edeceği ve etmek zorunda kalacağı gibi de davranmak gereklidir."*

Bu nedenledir ki, Lenin, menşeviklerin "Lenin komplocu bir örgüt yaratmaya çalışıyor" iddiasını yanıtlarken, partinin işçi sınıfıyla bağını, *"biz, gerçekte, hemen hemen tüm ya da tüm proletarya sınıfını sosyal-demokrat bir yolda yönlendirdiğimiz için sınıf partisiyiz..."*, *"sosyal-demokrat bir parti olmak için, sınıfın desteğini kesenkes kazanmak zorundayız"* (*), diyerek vurguluyordu. Çünkü ancak, *"geniş bir sosyal-demokrat işçi sınıfı hareketi tarafından sarılıp örtüldüğü zaman"* gizli eylemci örgüt, komplocu bir örgüt olmaktan kurtulabilir ve harekete öncülük yapabilir.

Devrimci gruplar içinde kendini işçi sınıfı partisi ilan edenler, gerek demokrasi programının savunucuları olmaları, gerekse de işçi hareketinden kopuk oluşları nedeniyle işçi sınıfının devrimci partisinin vasıflarından yoksun durumdadırlar. Onlar bu nitelikleriyle geçmişte olduğu gibi, bugün de işçi sınıfına öncülük yapacak durumda değildirler.

Aslında fazla söze de gerek yoktur; en son Mart-Nisan eylemleriyle ciddi bir hareketlilik yaşayan işçi sınıfı karşısındaki konumları, onların nemenem bir işçi sınıfı partisi olduklarını ortaya koymuştur.

Bütün bu olgular, işçi sınıfının devrimci partisinin yaratılması görevinin günün en acil görevi olmaya devam ettiğini, görmek isteyenler için bütün çıplaklığı ile sergilemektedir. Artık leninizm, bolşevizm adına sergilenen mevcut ciddiyetsizliğe bir an önce son vermenin zamanıdır. Buna son vereceklerin başında ise sınıf bilincine sahip öncü işçiler ve yaşanan pratikten köklü dersler çıkararak kendini yenileyen devrimci sosyalist aydınlar gelmektedir. Özellikle öncü işçiler, artık kendi gelecekleriyle ilgili sorunlarda açık ve net tutum almak, kendileri adına sergilenen ciddiyetsizliğe son vermek zorundadırlar. İşçi sınıfına gerekli olan, adı parti ama pratikte işçi hareketi açısından varlığı yokluğu belli olmayan, daha ötesi, mevcut konumlarıyla işçi hareketinin görevlerini saptıran tabela partileri değildir. İşçi sınıfının, militan öğeleriyle içinde yeraldığı, devrimci teoriyle silahlanmış, hareketi reformist, revizyonist parti ve grupların, görevi kapitalizme hizmet olan sendika bürokratlarının denetiminden kurtaracak, politik sahnede bağımsız bir güç olarak sermaye egemenliğine karşı savaşta öncülük yapacak toplumsal devrim partisine gereksinimi vardır.

Bugünden partinin somut hangi biçimde gerçekleşeceği konusunda fikir yürütmek olanaklı değildir. Henüz sürecin başlarında bulunuyoruz. Bu davaya gönül verenler üzerine düşen sorumluluğu yerine getirirse, bu somut sorunu da gündemimize almak için uzun bir süreye gerek kalmayacaktır. Devrimci hareketteki saflaşma sürecinin tamamlanmasına, işçi sınıfı içindeki politik çalışmanın ürünlerinin toplanmasına bağlı olarak partinin nasıl kurulacağı da somut olarak açıklığa kavuşacaktır.

(*) *Bir Adım İleri, İki Adım Geri*, s.79-81, vurgu Lenin'in.

Laspetkim-İş ve "sınıf sendikacılığı"

Her şey işyerimizde örgütlü bulunan Petrol-İş sendikasından, Laspetkim- İş sendikasına geçişimizle birlikte başladı. Geçiş amacımız, Laspetkim- İş'in ana tüzüğü ve ilkeleri ile işçiye sınırsız sendika içi demokrasi vaadetmesiydi.

Laspetkim- İş, Adana bölge temsilciliği olarak açıldı ve temsilciliğe merkez tarafından A.Zeki Özer atandı. Bunun yanısıra işçi arkadaşlardan müteşebbüs heyet seçildi.

Toplu iş sözleşmesi için taslak hazırlama çalışmalarına başlanıldığında işçilere, isteklerini yazmaları için föy dağıtıldı. Tüm işçiler tek tek kendilerine ne kadar ücretin yetebileceğini yazarak bu föyleri müteşebbis heyete teslim ettiler.

Şube sekreteri olan arkadaşa sonucunu sordum. Sekreter arkadaş önce föyler fazla çıktığı için indirdiklerini söyledi. Ben eleştirince, "yok yahu az çıkmıştı" dedi. Eleştirime devam ederek "sandık başında görüşürüz" dedim.

Konuşmamızın ardından sekreter, beni ve bir arkadaşımı bölge temsilciliğine şikayet etmiş. Temsilci bir gün sonra bizi odaya çektiğinde işçinin kararına saygı gösterilmesi gerektiğini söyledik. Temsilciliğe 300 civarında föyün intikal etmesi gerekirken, 170 föyün ellerine geçtiğini, sonuç olarak da sağlıklı bir neticenin alınamadığını söyledi. Daha sonraki tespitlerimizde, müteşebbis heyetteki arkadaşların, işçilerin isteklerinin çok fazla olma olasılığı karşısında, bunun asgari düzeyde tutulabilmesi için kendi föylerine çok düşük rakamlar yazdıkları ve bazı föyleri pervasızca yırtıp attıkları gerçeğiyle karşılaştık. Mali sekreter sadece kendi föyünü yırttığını söylüyordu, ama acaba kaç föy yırtılmıştı? Şube oluşturmak için kongre çalışmaları başladığında, müteşebbis heyetteki arkadaşların anti-demokratik tutumlarıyla karşılaştık. Aday listesinin çarşaf olması gerekirken, kendi tespit ettikleri ve gizli tuttukları bir liste hazırlamışlardı. Çeşitli yerlere aday olmak isteyenlere boş yer kalmadığını açıkladılar. Seçimlerden önce merkez yönetiminden gelen insanların arasında bulunan avukat, kongre salonunda aday olunabileceğini ve listenin çarşaf olması gerektiğini belirttiğinde tüm hesaplar altüst olmuştu. Bir gün sonra adil bir şekilde seçim yapıldı ve daha önce müteşebbüs heyette olan arkadaşların çoğu seçimle yeni yönetime geldiler. Ben de işçilerin teşvikleri ile aday olduğum yönetim kurulu asil üyeliğine (futbol terimiyle) tam anlamıyla karambolden geldim.

Daha önceleri müteşebbüs heyette bazı olumsuz hareket ve davranışlarını gözetlediğim, yeni şube yönetiminde bulunan bu arkadaşlarla önceleri tüm iyi niyetimle işçi sınıfı adına birlikte hareket etmeye çalışıyordum. İşyerimdeki işçi arkadaşların bilinç düzeyinin arttırılması için elimden geleni yapıyor, bol bol kitap okuyor ve sendikacılığı ve sendika tiplerini öğrenmeye ve işçi arkadaşlarıma bunları öğretmeye çalışıyordum. Şunu da yabana atmamak gerekir ben işçi arkadaşlarıma bir şeyler öğretmeye çalışırken, onların tecrübelerinden yararlanarak ben de onlardan çok şeyler öğreniyordum. Önceleri birlikte çalıştığım yönetici arkadaşlarımın da benim gibi yaptıklarını sanıyor ve daha önce müteşebbüs heyette iken bazı sürtüşmelerimiz olan yönetici arkadaşlarıma sonsuz güveniyordum. Ama Şube Başkanının bir işveren temsilcisine, "sözleşmeyi uzatmanız sonucu işçiler yılbaşında gelen zamların hemen ardından taslak çekerek ücret zamlarını arttırdılar ve siz daha yüksek bir parayla sözleşmeyi imzalamak zorunda kaldınız." dediğini anlatması, güvenime gölge düşürüyordu. Zira bu tip bir konuşmayı yapmak işverenlerin danışmanlarının görevidir.

Toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasıyla anti-demokratik uygulamalar da başlamıştı.

Yönetim kurulu üyelerinin tamamını ve temsilcilerin toplu sözleşme görüşmelerine katılmalarını Şube Başkanı ve iki sekreteri istemiyorlardı. Örneğin İstanbul'da yapılacak ilk görüşmeye gitmememiz için bir çok anlamsız gerekçeler öne sürdüler.

Adana'daki görüşmeye tüm yönetici ve temsilcilerle birlikte katıldık. İşveren vekilleri bizi kalabalık görerek, "daha yok mu fabrikayı getirseydiniz" diye laf attılar. Bu görüşmenin ardından yaptığımız yönetim kurulu toplantısında başkanın "üç dört kişi ile sözleşmelere katılma"

sözleri, benim dışımda diğer yöneticiler tarafından başları sessizce sallanarak onaylandı.

Ben toplu sözleşme görüşmeleri boyunca her toplantıya girmek istediğimi ve bir engel tanımadığımı söylüyordum. O güne kadar anlayamadığım yönetici ve temsilci arkadaşlarımın başkana karşı garip bir bağlılık içinde olmaları idi.

Toplusözleşme görüşmelerinde henüz parasal konulara gelinmemişti ve bunun yanısıra yeni yılın hemen ardından temel gıda ve diğer ihtiyaç maddelerine gelen zamlarla birlikte, işçi arkadaşlar taslaktaki ücret zammının yükseltilmesini istiyorlardı. İşçiler bu isteklerini bildirmek için tek tek ve toplu olarak şubeye gittiklerinde, "söyleyin bakalım sizi kim örgütledi; zaten işyerinde 60 kişilik fazla kadro var. Aranızda işten çıkmak isteyen varsa bir dilekçe vermeleri yeterli" vs. diye tehdit ediliyorlardı.

O günlerde başkan ve yöneticiler kimseyi karşılarında konuşturmadıklarından, işçi arkadaşlar taslağın yükseltilmesi için bana teklif getiriyorlar, bunu yönetimde görüşmemizi öneriyorlardı. Arkadaşlarımın istekleri doğrultusunda ücret zammının yeniden incelenmesi gerektiğini söylediğimde ben de çeşitli biçimlerde tehdit ediliyordum. Bu arada diğer yöneticiler de boş durmuyorlardı. Sözleşmenin daha güzel olabileceğini söyleyen işçilere, "daha kaç günlük işçisin yahu, fabrikaya ortak mı olmak istiyorsun" vb. şekilde karşılık veriliyordu.

İşçi arkadaşlar yöneticilerin bu tutumlarının yanlış olduğunu savunuyorlar, bu tip davranışların sendika içi demokrasiye sığmadığını ve bu konuların yönetim kurulu toplantısında gündeme getirmemi isteyerek diğer tüm yöneticileri bana şikayet ediyorlardı. Yönetim kurulu toplantısında bu olumsuz davranışların yanlış olduğunu dile getirdiğimde, diğer yöneticiler beni dışlıyor ve "o insanlar için bizimle niçin dalaşıyorsun kardeşim, beğenmiyorsan sen de çekip gidebilirsin" diyorlardı. İçimdeki kuşkular gitgide büyüyor ve bu kuşkularım korkuya dönüşüyordu. Yoksa daha önce söyledikleri gibi bu sözleşmeyi üçbeş kişi kendi diledikleri gibi mi bitireceklerdi?

Şube yönetiminin bu yanlış tutumunu merkez yöneticilerine aksettirdim. Fakat merkez yöneticileri bu olayı kulak arkası yaptılar. İşçi ile yüzyüze gelmek istemediler. Bunların yanısıra yöneticilerin ve temsilcilerin toplu sözleşme görüşmelerine alınmamalarını da defalarca hatırlattığım halde duyarsız kaldılar.

Sözleşme görüşmelerinin ücretle ilgili kısımlarına dayanmasından sonra, işveren vekili "gelin yine görüşelim ve bu işi artık bitirelim" dediğinde genel sekretere; "işçi arkadaşlar aslında 350 bini az buluyorlar ama bunu açıkça ifade etmekten çekiniyorlar" dedim. Genel sekreter sert bir şekilde "Siz zaten 250 bin istiyordunuz, bunu biz 350 bine çıkardık" dedi.

Ve aynı gün tüm yöneticiler ve temsilcilerle birlikte girdiğimiz toplu sözleşme görüşmesinde, işveren vekilleri bizim genel sekreteri ve genel başkanı çeşitli gerekçelerle iki dakikalığına yan odaya çağırıyorlardı. Odadaki görüşmelerin sonunda şu açıklama yapıldı: "Arkadaşlar Nihat beyin (işveren vekili) yetkisi alınmış. Bundan dolayı içerde bizden özür diledi." Genel sekreter bize Nihat beyin özür dilediğini söylediği anda günlerden beri zar zor frenlediğim tepkinin önünü artık alınama imkan yoktu: " İçerdeki iki saate yakın görüşmenizin ardından gelip bize iki dakikalık bir açıklama yapıyorsunuz ve bunu işçiye anlatmamızı istiyorsunuz, ben şahsen işçiye bir kelime dahi anlatamam. Bunu gidin siz kendiniz anlatın. Çünkü içerde ne olup bittiyse siz benden daha iyi biliyorsunuz".

Bir dizi tartışmanın ardından işveren vekilini karşıma getirip aynı sözlerin tekrarlanmasını istediler, o da aynı şeyleri söylüyordu. Ama ben şu soruyu bugün dahi halen zihnimden atabilmiş değilim: Acaba içerde ne görüştüler?

Bir gün sendikaya gittiğimde başkan yoktu. Ben sendikada iken diğer yöneticiler ve temsilciler iş çıkışlarında sendikaya geldiler. Bir süre sonra başkan geldiğinde "şöyle bir toplantı yapalım" dedi. Başkan işverenle görüşmüştü. İşverenin önerisini bize anlatıyor ve yöneticilere tek tek soruyor; sence nasıl, iyi mi? Sence, sence, sence... Sıra bana geldiğinde ben bu paranın az olduğunu, 350 binden az olmaması gerektiğini söyledim.Bunun üzerine başkan "zaten senin ideolojik amaçların var, bu düzeni sen mi değiştireceksin ulan?" diyordu. Hayret, bu para bana yetmez demek, ideolojik amaç demekmiş! Bugüne kadar nasılsa öğrenememişim!

Para miktarını biraz yükselttiler sonra da benim muhalefetime rağmen işçilere anlatılmasını (kabul ettirilmesi) kararlaştır-

dılar. Şube başkanı işçileri toplayarak ajitasyon çekiyor, hemen ardından da temsilci odasına inerek işçilerin önünde "hayır diyenleri göreceğiz" diye sertçe tehditvari bir biçimde söylenip duruyordu.

O günlerde işçiler etrafımı sararak "işveren gerçekten daha fazlasını vermiyor mu? Sözleşmeye kimler girdi" vs. gibi sorularla beni soru yağmuruna tuttular. Bugüne kadar işçilere her şeyi taşırmamıştım, yönetim içerisinde yapılan yanlışları, haksızlıkları kendi şahsi çabamla göğüslemiş ve çoğu zaman zor durumda kalmama rağmen bunu başarmıştım. Bu durum çok farklıydı artık. İşçinin bazı yanlışları bilmesi gerekiyordu. Çünkü söz ve karar sahibi işçiydi, belki tek başıma engelleyemediğim, gücümün yetmediği yanlışı onlarla birlikte engelleyebilirdim. İşçilere sözleşme görüşmelerinin ana tüzük ve ilkelere aykırı bir şekilde yürütüldüğünü anlatarak "mücadeleyi hemen bırakmamalıyız" dedim. Dedim ama işçi arkadaşlar da greve gider de rezil olursak diye korkuyorlardı.

Sözleşmenin sonuna gelmiştik. Son kararı vermek için genel sekreter İstanbul'dan fabrikaya geldi. Hiçbir yorum ve açıklama yapmadan, "son durum şube başkanının açıkladığı gibidir. Kabul edenler sağa, etmeyenler sola doğru ayrılsınlar" dedi. İşçiler bir sağa bir sola ayrılmaya başladıklarında durumlarında bir gariplik olduğunu sezdim. Yukarıya yemekhanenin penceresine bakan işçi evet diyenlere katılıyordu. Yukarıya baktığımda personel müdürünün işçileri seyrettiğini gördüm. İşçinin büyük bir çoğunluğunun evet demesiyle sözleşme kabul edildi. Aynı gün temsilci ve yöneticilerin imzalamasıyla sözleşme bitmişti.

Sözleşmenin hemen ardından işyerinde çeşitli şekillerde işçilere baskı uygulanmaya başlanmıştı. Şube yöneticileri de işçilerin birbirleriyle konuşmamalarını sağlayacak planlar yapıyorlardı. Çünkü işyerinde çok puan kaybetmişlerdi ve daha fazla kendilerine muhalif insan görmek istemiyorlardı. Sözleşme arifesinde yemekhanede sözleşme görüşmelerinin nasıl yapıldığına dair bir konuşma yapmış, bunun ardından da sürekli olarak yönetimi eleştiriyordum. Sürekli diyorum çünkü bu insanların attığı her adım yanlıştı. Laspetkim- İş'e şu veya bu kişiyi sevdiğim için gelmedim. Bu sendikanın ana tüzük ve ilkelerinin diğer sendikadan daha farklı olması vesilesiyle geldim. Bunları kaybetmeye de hiç niyetim yok.

İşçilerin önünde yöneticilerle sert tartışmalarımız oluyor ve ben bu insanları hiçbir yere şikayet edemeyeceğimden işçilere şikayet ediyordum. Bu tartışmaların ardından bir kaç gün geçmişti. Şube başkanı geçmişi unutmamızı, bundan sonra neler yapabileceğimizi düşünmemiz gerektiğini ve günahıyla sevabıyla birbirimize sahip çıkmamız gerektiğini söylüyordu.

1 Mayıs'ın arefesinde şube başkanı 1 Mayısı bütün sendika şubelerinin kendi binalarında kutlayacaklarını söyleyerek, "biz de aynısını yaparız" diyordu. Benim işçilere durumu sözle anlatma olanağım olmadığı için kara tahtaya tebeşirle 1 Mayısın sendika şubesinde kutlanacağını bildiren bir ilan yazdım. 1 Mayısta şubeye üçbeş kişi geldi ve kutlama olmadı. Sadece bizim Çimse- İş sendikasına gidip orada şube başkanlarının (bir kaç) günün önem ve anlamını anlatan konuşmalarıyla sonuçlanan bir gün oldu.

Mayıs ayının ortalarına doğru personel müdürü hakkımda iki ithamın olduğunu ve ifademin alınacağını söylüyordu. Birinci itham şube başkanı ile işçilerin önünde yaptığımız tartışmada söylediğim sözler. İkincisi ise 1 Mayısta tahtaya yazı yazmamdı. İşveren bu konularda ifademi aldı.

İstanbul'a gittiğimde tüm Laspetkim- İş yöneticilerinin önünde Adana şubesinin başından sonuna yaptıkları haksızlıkları anlatıyor, şunu da önemle belirtiyordum: " İş akdim tehlikededir. Beni bizzat şube başkanı işverene şikayet ederek söylemediğim sözleri, daha doğrusu kendi söylediğini benim üzerime atarak beni işverenle karşı karşıya bırakmıştır. Şube başkanı bunu itiraf ederek ben yazdım bu konuyu araştıracağım demekle anti-demokratik hareketini itiraf ediyor" dedim.

Adana'ya döndüğümde personel müdürünün yanına uğrayarak soruşturmanın nasıl gittiğini sordum ve beni şikayet edenin şube başkanı olduğunu, bunu İstanbul'da itiraf ettiğini ve kesinlikle yalan söylediğini belirttim.

Personel müdürü bana, "bunca yıllık yöneticilik hayatımda çok sayıda sendika ve sendikacı gördüm, ama kendi işçisini, kendi yönetim kurulu üyesini bize şikayet eden sendikacıyı ilk kez görüyorum" dedi.

(Devamı s.38'de)

Sendikal birlik

Son zamanlarda işçi sınıfı adına politika yapanların sayısı giderek artıyor. Bu grupların işçi sınıfının sendikal örgütlenmesine ilişkin öneri ve taktikleri de her zaman olduğu gibi küçükburjuva düşüncelerden öteye gidemiyor. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinde önem taşıyan sendikal örgütlenmeye değinmek istiyorum burada.

Türkiye'de 1950'lerden itibaren sendikal mücadele kıpırdanmaya başladı. O dönem Türk-İş'te örgütlü olan işçiler, iktisadi alandaki istemlerine cevap veremeyen bu sendikal yapılanmaya karşı muhalefet etmeye başladılar. Gerek sendika yönetimine, gerekse sermayeye karşı verilen bu mücadele Türk- İş'e bağlı üç sendikanın ihraç edilmesiyle başladı esas olarak. Bu üç sendika iktisadi mücadelenin yoğun olduğu işkollarında örgütlü olan sendikalardı. İktisadi mücadele doğrultusunda başlayan bu hareket ihraç olayı ile farklı bir doğrultuya kaydı. Varolan dinamik, ileri kesim farklı sendikalarda toplanmak durumunda kaldı. Bu, işçi sınıfının sendikal birlik ve mücadeledeki birliği açısından olumsuz bir durumdu. İleri,dinamik kesim asıl büyük gövdeden ayrılmış oldu. İhraç edilen bu kesimin tek başına sermayeye karşı başarı ihtimalinin çok az olacağı görüşü savunuluyordu. Fakatsermayenin ekonomik ve siyasal çıkmazı bu görüşü kısmi olarak boşa çıkardı. Türk- İş'ten ihraç edilen bu sendikalar güçlenip konfederasyon oldular ve büyük bir kitleye sahip oldular. Fakat bu kitleselleşme, işçi sınıfının esas yönelmesi gereken hedeften uzaklaşılmasına neden oldu. Çünkü Türk- İş içinden çıkan muhalefetler, kendi sendikalarını kendi istemleri doğrultusunda zorlamak yerine, kolay yolu seçerek DİSK'e gidiyorlardı. Bu Türk-İş yönetimindeki sarı sendikacıların da işine geliyordu; ne kadar başta kalsalar, ona kar gözüyle bakıyorlardı. DİSK ise sosyal-demokratların ve revizyonistlerin eline geçmişti. Onlar da, Türk- İş'ten ne kadar işçi koparırsak kardır anlayışıyla hareket ediyorlardı. Bu anlayış işçi sınıfının ileri kesimlerinin DİSK'e gitmesine, diğer geri kesiminin ise Türk- İş'te kalmasına neden oldu.

DİSK'in kurulmasıyla birlikte bir takım kazanımlar elde edilmiş olsa da, esasta büyük bir enerji gerektiği gibi kullanılamamıştı. Türk- İş içindeki ileri işçilerin gitmesiyle bu geri kesimin sermayeye karşı iktisadi mücadelesinde önemli boşluk ortaya çıkmıştı. Bu bir ölçüde sarı sendika ağalarının işine gelen bir durum oldu. Türk- İş yönetimindeki sarı sendikacılara karşı yürütülen mücadele, DİSK'in doğmasıyla geçici de olsa ortadan kalkmıştı.

DİSK ise hem kitleselleşiyor, hem de içinde bir yığın çelişkiyi barındırıyordu. Bu çelişkiler, sosyal-demokrat görünümlü burjuvalar, revizyonistler ve küçük-burjuva akımlar arasındaki çelişkilerdi. İşçi sınıfına ilişkin doğru bir politik anlayışa sahip olamayan küçük-burjuva devrimci akımlar, DİSK içinde istedikleri gibi hareket etme alanı bulamayınca, küçük "dükkan" sendikacılığı yapmaya başladılar. DİSK tümüyle revizyonistlere ve sosyal-demokrat burjuvalara kaldı. Küçük-burjuva devrimcilerinin "dükkan" sendikaları, işçi sınıfını bir kez daha bölüyor; mücadelesini daha da karmaşık çelişkiler içine sokuyordu. Bunlar, işçi sınıfının gücünü bölen, pasifize eden, sermayeye ve sendikal bürokrasiye karşı mücadelesinde önüne set çeken çelişkiler olmuştur.

12 Eylül'ün gelmesiyle DİSK ve "dükkan" sendikalar kapandı, faaliyetleri durduruldu. DİSK bünyesindeki 600 bin işçinin büyük bir çoğunluğu istemiyerek de olsa Türk-İş'e gitti. Baskı zoruyla da olsa 1950-60'lı yıllardaki birlik oluşmuş durumda. Bazı bağımsız sendikaların kurulmuş olmasına rağmen, bugün işçilerin büyük bir çoğunluğu Türk- İş içinde bulunuyor.

Günümüzde işçi sınıfı 1960'lara göre daha deneyimli ve kararlı olmasına rağmen, Türk- İş konusunda küçük-burjuva devrimciler ve revizyonistler, bugün de eski politikaların süsleyerek tekrar işçi sınıfına sunmaya çalışıyorlar. Ancak görünen o ki, işçi sınıfı bunun kendisine yabancı, ayakları havada politikalar olduğunu; sağlıklı bir mücadelenin, başarıya ulaşmanın birlikte bir mücadeleden doğacağını geçmişten çıkardığı deneyimleriyle görmektedir. Bundan dolayı gerek bağımsız sendikalara, gerekse buna hizmet eden politikalara işçi sınıfı ilgi göstermemekte-

dir. Bağımsız sendikalar geçmişte olduğu gibi kitleselleşememektedir. Bir ara 60 bin üyeye sahip Otomobil- İş, bugün barajın altına düşme durumuyla karşı karşıya kalmıştır.

Günümüzde sözleşmeler işkolu düzeyinde yapılmaktadır. Bu grup sözleşmeleri sermayenin ve sarı sendika bürokratlarının ömrünü uzatmış gibi görünse de, özünde sağlıklı bir örgütlülük yaratıldığında işçi sınıfı muazzam gücünü gösterebilecek, o zaman kendi sendikalarına sahip çıkabilecektir. Sendikalararası rekabetle kaybolan enerjisini bir bütün olarak sermayeye karşı yöneltebilecektir. O zaman sosyalizm ve sınıfsız toplum yaratma mücadelesinde, bir bütün olarak daha kalıcı, daha köklü bir mücadele yürütebilecektir. Ayrı ayrı örgütlerde toplanmış işçi sınıfı, daha geri ve küçük hesapların peşinden koşacaktır. Bu da tüm kötülüklerin kaynağı olan sermayenin ömrünü daha uzun kılacaktır. Bundan dolayı, baskı zoruyla bugün Türk- İş'te oluşmuş birliği, gönüllü ve bilinçli bir birlikteliğe çevirmek sınıf bilinçli işçilerin ve sosyalistlerin görevidir. Türk- İş'in değiştirilmesi konusunda verilen mücadele desteklenmeli, bu mücadele daha kalıcı kılınmalıdır. En son kamu kesimindeki işçilerin verdikleri mücadele göstermiştir ki, mücadele Tük- İş yönetimindeki sendika bürokratlarını aşmıştır. Sınıf bilinçli işçilerin görevi, yaratacakları sağlıklı işyeri örgütlenmelerinden başlayarak örgütlenmektir. Bu işçilerin kendi sendikalarına sahip çıkmalarını kaçınılmaz kılacaktır. Bunlar yaratıldığı ölçüde sermayeye karşı daha kalıcı bir mücadele yürütmek mümkün olacaktır. İşçi sınıfı o zaman kendi partisiyle, reformizme, revizyonizme, küçük-burjuva parti ve gruplara karşı doğru bir temelde politik mücadele yürütebilecek, sosyalizm ve sınıfsız toplum yaratma mücadelesinde başarılı olabilecektir. O zaman, ozanın dediği gibi, "Kapanacaktır el kapıları, bir daha açılmamak üzere."

Sınıfın kendi örgütlenmelerinden biri olan sendikalar, işçilerin sermayeye karşı iktisadi alanda kurmuş oldukları kitle örgütleridir. Fakat geçmişte ve günümüzde bu sendikalarda, sarı sendikacılar, refomistler, revizyonistler ve küçük-burjuva devrimcilerinin siyasi düşünceleri daha etkin olmuş, bu nedenle işçiler kendi sendikalarına sahip çıkma ve yönetme yeteneğini kazanamamışlardır. Bir de bunlara sermayenin bu örgütler üzerindeki oyunları ve örgütsüz bırakma politikaları eklendiğinde, işçilerin kendi sendikalarında neden etkin olamadıkları, sendikalarını kendi sınıf çıkarları doğrultusunda hareket geçirmedeki eksiklikleri daha kolay anlaşılır.

Dar grupçu küçük-burjuva gruplar, 12 Eylül'de yedikleri darbenin ardından yaptıkları muhasebelerde sınıfa dayalı olmadıklarını söylemektedirler. Ancak onlar sınıfın yalnızca kendisini görmüşler, küçük burjuva düşüncelerinden kopamamışlardır. Sınıfın çıkarlarından çok kendi grup çıkarlarını öne çıkarmakta ve bugünkü koşulları biraz daha düzeltme çabasını aşmayan görüşleri savunabilmektedirler. Toplumdaki diğer sınıf ve tabakaları kurtuluşa götürecek işçi sınıfının mücadelesine setler çeken, kafasını bulandıran, yanlış taktikler önerenler işçi sınıfının önderleri olamazlar; reformist, revizyonist ya da küçük-burjuva devrimcileri olmaktan öteye gidemezler.

İşçi sınıfı kendi sendikalarına sahip çıkıp, kendisi yönetmek için mücadele ettiğinde, sendikalarını kendi sınıf çıkarları doğrultusunda örgütleyebildiğinde, bu militan bir sosyalist işçi hareketinin gelişmesini de kolaylaştıracaktır. O zaman sınıf çıkarlarını gözardı edenlere, işçi sınıfının kurtuluşu için verdiği mücadelede önüne set çekmek isteyenlere gereken cevabı vermiş olacaktır.

Yaşasın işçi sınıfının birliği!
Yaşasın sosyalizm!

İstanbul'dan metal işçisi
Aydın Öz

İlkel milliyetçiler...

(Başlarafı s:34'de)

liyetçiliğe yaklaşımı, İran ve Irak KDP'si ve Talabani'nin KYB'si ile ilişkileri, onların kimi politika ve "ilişki"lerini onaylar tutumu, buna karşın radikal ve aşağı sınıflara dayalı devrimci bir Kürt hareketi olan ve ilkel milliyetçiliğe karşı çıkan PKK'ya tepkisi, mesafeli (hatta düşmanca) tutumu ile, olumsuz bir konumdadır. İlkel milliyetçilikle malül tutumlar sergilemesi de bundandır.

Ümmet gazetesinin M.Kemal'le ilgili yazı ve iddiaları onaylar bir tutum alması da bunu ifade ediyor. Tipik bir aşiret kültürünü yansıtıyor.

Devrimci demokrasi ve sosyalizm

(TDKP Eleştirisi)

IV. Bölüm

TDKP Programı

H.Fırat

Teorik temelden yoksunluğu ve ideolojik belirsizliği 1978 başında geride bırakan TDKP, bunu izleyen iki yıllık dönemde düzenli bir teorik yayın faaliyeti yürüttü. İlginç bir rastlantıyla 24 sayılık bu yayın faaliyetinin sona erdiği Şubat 1980 tarihi, aynı zamanda TDKP Programının kabul ve ilan ediliş tarihidir. TDKP Programı, bu iki yıllık çabanın ortaya çıkardığı sonuçların ve ulaşılan düzeyin bir ifadesidir. TDKP çizgisinin,tüm temel görüşlerinin, özü ve özetidir.

Eleştirimiz boyunca bu programa değişik vesilelerle değinildi. İçerdiği temel düşünceler tartışılan konuya bağlı olarak aktarıldı ya da hiç değilse kaynak gösterilerek anıldı. *Kongre Belgeleri*'nin aslında birer program gerekçesi niteliği taşıyan temel yazıları için de geçerlidir bu.

Öte yandan, geniş bir özetini ilk bölümde verdiğimiz Mart 1978 Platformu, o zaman da belirtildiği gibi, dönemin güncel ulusal ve uluslararası sorunlarına ayrılan son iki bölümünün çıkartılması, "kırlardan şehirlere doğru gelişen halk savaşı" ve "milli burjuvazi"ye ilişkin bir kaç uç maocu düşünceden arındırılması ve tek tük anlatım değişiklikleri dışında, TDKP Programının **kendisidir.**

Dolayısıyla TDKP Programını tanıtmaya kalkmak, yalnızca gereksiz bir yinelemeye girişmek olur. Doğal olarak bu, programın teorik temeli ve siyasal muhtevasının eleştirisi için de geçerlidir. Zira buraya kadar incelenmiş ve eleştirilmiş teorik-siyasal görüşler, zaten programın temelini ve temel içeriğini oluşturmaktadır.

Program bunlar üzerinde yükselmekte, aynı yöntem, anlayış ve teorik yanılgıların damgasını taşımaktadır.

Buna rağmen bu programı özellikle sınıf mantığı ve doğası bakımından kısaca irdelemek gereklidir. Fakat buna geçmeden önce ve bunu kolaylaştırmak üzere, iki temel sorunu daha ele almamız gerekiyor. Bunlar, küçük-burjuva sosyalizmi ile proleter sosyalizmi arasındaki temel teorik ve ilkesel ayrımın kendini en belirgin olarak ortaya koyduğu iki temel sorundur da.

Emperyalizme ve kapitalizme karşı demokratik devrim!

Kapitalizmin egemenliği ve sermaye iktidarı koşullarında bile emperyalizme karşı mücadeleyi burjuva demokratik devrim kapsamında görmek, salt "ulusal" bir içerikle ele almak, Türkiye'de küçük-burjuva demokrasisinin değişik kesimlerinin ortak görüşüdür. Bu görüş ortaklığı kendini, bu aynı iktisadi ve toplumsal koşullarda, demokrasi mücadelesini burjuva demokratik devrim kapsamında görmek olarak da gösteriyor. Bu doğaldır; zira bu iki görüş birbirine sıkı sıkıya bağlıdır.

TDKP'nin küçük-burjuva devrim teorisinin temel unsurlarını sıralarken, bunlardan dördüncüsünün, "emperyalizme ve komprador kapitalizme karşı mücadele, sosyalist devrim mücadelesinin değil, demokratik devrim mücadelesinin muhtevası içindedir", tezinde ifade bulduğunu görmüştük. Başka vesilelerle hasımlarını "kapitalizme karşı demokratik devrim safsatası" ile suçlayan TDKP'nin böyle bir tezi savunması şaşırtıcı görünebilir. Fakat onun kendi teorik sistemi ve kavramları çerçevesinde düşünüldüğünde göründüğü kadar şaşırtıcı değil. Zira görmüş bulunduğumuz gibi, TDKP komprador kapitalizmi "gerçek" kapitalizm, "sanayi" kapitalizmi olarak görmez. Bu kapitalizm ülkenin burjuva kapitalist gelişmesinin ifadesi olmak bir yana, TDKP'ye göre, tersine, onun engelidir. Emperyalizmin uzantısı olmakla kalmayan, içte de *"feodalizmi yaşatan ve feodalizmle ittifak kuran"* bu kapitalizmin tasfiyesi, toplumun burjuva gelişmesinin önünü aç-

mak demektir. Emperyalizm, komprador tekelci kapitalizm ve feodalizm, "*Türkiye halkını sömürüp ezmekte ve milli kapitalizmin gelişmesini önlemekte, bu temelde bağımsızlık ve demokrasiyi ayaklar altına almaktadır... Gelişme durumunda olan ve bu gelişmesi hakim emperyalist ve feodal ilişkiler tarafından engellenen kapitalist üreci güçlerdir.*" (*P.Bayrağı*, sayı: 13-14, s.8, siyahlar bizim)

Sorun böyle konulunca, öngörülen devrim aşamasına "*kapitalist üretici güçleri*" serbest bıraktırma işlevi yüklenince, "*emperyalizme ve komprador kapitalizme karşı mücadele, sosyalist devrim mücadelesinin değil, demokratik devrim mücadelesinin muhtevası içindedir*" tezi, kendi içinde belli bir tutarlı mantığa oturuyor demektir. Kendi içinde, yani bir kez daha "soyut şema"da, "teori"de, 1930'lar Çin'inden 1970'ler Türkiye'sine adapte edilmiş Çin Devrim modelinde.

Temel toplumsal ve siyasal sorunların çözüme bağlanmasında, somut tarihsel durumu, toplumsal ve iktisadi gerçekleri gözönünde bulundurmak, soyut kavramlardan değil de somut gerçeklerden hareket etmek, marksist diyalektiğin temel bir ilkesidir. Bu ilkeyi gözönünde bulundurmayanlar, sömürge ve bağımlı ülkelerin devrim sorunlarıyla ilgili olarak yüzyılın başında, o günün somut tarihsel ortamında, iktisadi, toplumsal ve siyasal koşullarında geçerli kavram ve tanımları, bu ülkelerin yaşadıkları tarihsel evrime, katettikleri iktisadi ve toplumsal gelişmeye, sınıf ilişkilerinde yaşadıkları köklü değişime rağmen günümüz koşullarında tekrarlamaya kalkanlar, marksizmin devrimci diyalektiğini hiçe saymakla ve böylece teorik iflasa düşmekle kalmazlar, proletarya adına önerdikleri çözümlerle gerçekte burjuva demokratik konumların ötesine geçemezler.

Batıda kapitalizmin tekelci aşamaya geçtiği, ulusal gelişme ve ulusal devletin tarihsel rolünü tamamladığı ve tarihsel geçmişin malı haline geldiği bir dönemde, ulusal gelişme ve ulusal devlet sorunu, Doğu Avrupa'da çözülmek üzere gündemdeydi; Asya'da ve Afrika'da ise gündeme henüz yeni yeni giriyordu. Bu sonuncu grupta yer alan ülkeler feodal ve ataerkil ilişkilerin egemen olduğu geri tarım toplumlarıydı. Kapitalist gelişmenin henüz şafağında idiler. Burjuva ulusal gelişmeleri, yalnızca egemen feodal ilişkiler ve onların siyasal ve kültürel üstyapısı tarafından değil, aynı zamanda, evrensel bir sömürgeci sisteme dönüşmüş bulunan ve bu ülkelerin feodal gerici güçleriyle ittifaka girerek, onları kendine bağlayarak bu ülkeleri köleleştiren emperylaizm tarafından engelliyordu. Fakat öte yandan sömürü ve yağmasını geliştirme çabası içerisinde, sermaye ihracı yoluyla bizzat emperyalizmin kendisi, bu ülkelerdeki geleneksel ilişkileri ve yapıyı çözüyor, kapitalist gelişmeyi uyarıyor, bu ülke halklarının tarımsal tecrit olmuşluklarını bozarak onları kapitalist gelişmenin girdabına sürüklüyordu. Bunun temel tarihsel sonucu, uluslaşma sürecinin oluşması, ulusal bilincin uyanması, emperyalizmin ulusal boyunduruğuna ve onun içteki iktisadi-toplumsal temeli feodal ilişkilere, ortaçağ güçlerine karşı güçlü bir burjuva demokratik kurtuluş hareketinin gelişmesi ve yayılması oldu. Bu, Batıda burjuva demokratik devrimler çağının geride kaldığı, tarihe karıştığı bir dönemde, Doğuda burjuva demokratik devrimler döneminin başlaması demekti. 1913 tarihli bir yazısında uyanan Asya'yı değerlendiren Lenin, "*Rusya'daki 1905 Hareketi ardından demokratik devrim, Asya'nın tümüne, Türkiye'ye, İran'a, Çin'e yayıldı. Britanya Hindistanı'nda da mayalanma artıyor*", gözleminde bulunuyordu.

Genel olarak burjuva-demokratik hareket her zaman ulusal bir öğe, ulusal demokratik bir içerik taşır. Bu, Batıda feodal parçalanmışlığa karşı ulusun birliğini kurmak ve bunu "ulusal devlet"te cisimleştirmek şeklinde oldu. Doğu Avrupa'nın çok uluslu devletlerinin bünyesinde, ulusal bağımlılıktan kurtulmak ve kendi ulusal devletini kurmak hakkı ve isteminde ifadesini buldu. Gerek Batıda gerek Doğu Avrupa'da, ulusal sorun, feodal ilişkilerin ve onların temsilcisi ortaçağ güçlerinin tasfiyesi sürecinin, genel olarak burjuva demokratik devrimin bir parçasıydı.

Doğuda, sömürge ve bağımlı ülkelerde ise, burjuva demokratik devrimin ulusal yönünü, dışta emperyalizmin egemenliğinden içte feodal parçalanmışlıktan kurtulmak, ulusal bağımsızlığı elde etmek, ulusal birliği gerçekleştirmek, bağımsız bir ulusal devlet kurmak istemi oluşturmaktaydı. Yüzyılın başı bu tür ülkeler için, burjuva demokratik gelişme süreçleriyle ulusal uyanış ve bağımsızlık süreçlerinin içiçe geçerek yaşandığı bir dönemin başlangıcıydı. Ulusal demokratik bir muhteva taşıyan anti-emperyalist mücadele ile anti-feodal demokratik mücadele kopmaz bağlar içindeydi. Genel olarak burjuva

demokratik kurtuluşun ve özel olarak ulusal kurtuluşun yolu, dışta emperyalizme karşı ulusal devrim ve içte feodalizme karşı toprak devrimi mücadelesinden geçmekteydi. Ulusal bağımsızlık, siyasal özgürlük ve toprak devrimi temel istemlerine dayalı bu mücadelenin temel toplumsal dayanağı, köylülüktü. Birer geri tarım toplumu olan bu ülkelerin nüfusunun çoğunluğunu oluşturan bu toplumsal tabaka, köylülük, emperyalist kölelikten ve feodal ilişkilerden de en büyük acıyı çekiyordu.

Konumuzla ilgili kısa sonuç şudur: Sözü edilen tarihsel evrede, sömürge ve bağımlı ülkelerin o günkü iktisadi ve toplumsal koşullarında, emperyalizme karşı mücadele nesnel olarak burjuva demokratik bir içerik taşıyordu ve burjuva demokratik devrimin bir unsuruydu. Ulusal demokratik devrim proletarya önderliğinde bir işçi-köylü devrimi olarak başarıya ulaşsa bile, emperyalizmin ve işbirliçi burjuvazinin iktisadi varlığına el konulması, kısaca millileştirmeler, devrim bu sınırlar içinde kaldığı sürece, demokratik nitelikli tedbirler olmaktan öteye gidemezdi. Devrimin o aşamadaki genel toplumsal ve iktisadi muhtevası, toplumsal dayanakları, çeşitli sınıflar arasındaki ilişkinin durumu, bunun ortaya çıkardığı siyasal iktidarın niteliği vb. -tüm bunlar, devrimin bu ilk aşamasında daha ilerisine elvermezdi. Daha ilerisine geçmek yarı yolda durmayarak yeni bir devrim sürecini başlatmak, burjuva demokratik devrimi sosyalist devrime dönüştürmek, burjuva ulusal kurtuluş aşamasından kesintisiz olarak sosyal kurtuluş aşamasına geçmek, ulusal siyasal bağımsızlığı elde etmekle yetinmeyerek kapitalist dünya sistemini yarmak, bütünüyle dışına çıkmakla olanaklı olabilirdi. Sürecin bu aşamasında uluslararası mali sermayeye karşı direniş sosyalist bir muhteva taşır ve proleter devrimin asli unsurlarındandır.

Leninizm geri ülke devrimlerine, burjuva-demokratik gelişme süreçleriyle karşı karşıya olan sömürge ve yarı-sömürge ülke devrimlerine bu teorik ve tarihsel perspektifle yaklaştı. Bu perspektifin bütün sonuçlarıyla gerçekleşmesi, söylemeye gerek yok, proletaryanın bu devrimlerde öngörülen rolü oynamasıyla olanaklıydı. Nesnel ya da öznel etkenlerin bir sonucu olarak proletaryanın kendi rolünü oynayamaması koşullarında, burjuvazi bu devrimlerde etkin olacak, toplumsal ve iktisadi içeriğini güdükleştirecek, sınıf doğası gereği feodallerle uzlaşarak toprak devrimine ve siyasal özgürlüğe karşı duracak, emperyalizmle uzlaşarak sınırlı bir siyasal bağımsızlığın elde edilmesiyle burjuva demokratik hareketi sona erdirecekti. Bir çok ülkede ve bu arada Türkiye'de böyle oldu.

Tarihsel sürecin yaşanışındaki büyük çeşitlilikler, farklılıklar ve özgünlükler ne olursa olsun, dünün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerinin, bugün dünle kıyaslanmayacak ilerlemeler ve değişmeler yaşadığı nesnel tarihsel bir gerçektir. Bu gelişme biçimlerinin birilerinin kafasındaki soyut şemalara, önyargılara uymaması, nesnel olarak yaşanmış oldukları gerçeğini bir nebze olsun değiştirmez. Yüzyıllık süreç içinde, bu ülkelerin yaşadığı iktisadi, toplumsal ve siyasal süreçlere, geride bıraktıkları gelişme evrelerine rağmen, bugün artık bu ülkelerin herbirindeki somut iktisadi ve toplumsal koşulları somut olarak incelemek ve içinde bulundukları devrim aşamasını, karşı karşıya bulundukları devrim görevlerinin muhtevasını ve niteliğini buna göre saptamak ve tanımlamak yerine, dünün koşulları için ortaya konmuş çözüm ve tanımları tekrarlayanlar, marksizmin devrimci yönteminden ve teorisinin devrimci ruhundan bütünüyle kopmuşlardır.

Emperyalizme, uluslararası mali sermayeye karşı mücadelenin her evredeki somut tarihsel anlamına, toplumsal ve iktisadi muhtevasına bakmadan, her durumda salt "demokratik" ya da "ulusal" olarak tanımlamak, böyle görüp bu şekilde ele almak, burjuva demokratik bir önyargıdır. Kapitalist bir ülkede milliyetçi-liberal bir platformun ifadesidir. 1960'larda Yön Hareketinin platformu buydu. Kendine milli kurtuluş savaşını tamamlama misyonu yüklemesi nedensiz değildi. Yön'ün ideolojik uzantısı durumundaki MDD Hareketinin ikinci milli kurtuluş savaşı şiarı atması da aynı şekilde nedensiz değildi. Milli kurtuluş burjuva kurtuluştur. Her ikisi de burjuva milliyetçi konumda olan bu akımların, kapitalist bir ülkede, kendilerine burjuva ve ulusal gelişmenin artık tali plana düşmüş sorunları ve görevlerini esas almaları, emperyalizme, uluslararası mali sermayeye karşı mücadeleyi burjuva-ulusal gelişmenin ihtiyaçları çerçevesinde değerlendirmeleri doğaldır. Ama marksistler için, işçi sınıfının bilinçli temsilcileri için, burjuva ve ulusal gelişme sürecini esas olarak tamamlamış bir toplum, somut olarak Türkiye, neden hala burjuva demokratik devrim aşamasında bulunsun ve böyle bir ülkede, "emperyalizme ve komprador kapitalizme karşı

mücadele" neden hala burjuva demokratik bir muhteva taşısın? Böyle düşünebilenler, kendilerine marksist deseler bile, gerçekte Yön ve MDD Hareketlerinin küçük-burjuva milliyetçi yankılarından öte bir şey değildirler.

Emperyalizme karşı mücadele farklı toplumsal ve iktisadi koşullarda farklı bir anlam ve muhteva taşır. Feodal, yarı-feodal bir toplumda, içte feodalizmden kurtuluş dışta emperyalizmden kurtuluşla çakışır; ikisi bir arada toplumun burjuva ulusal gelişmesinin, ulusal kurtuluşun, burjuva demokratik kurtuluşunun ifadesi olur. Yüzyılın başında ve kaba bir dönemlemeyle ilk yarısı boyunca, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler bu süreçlerle, ulusal kurtuluş, burjuva kurtuluş süreçleriyle yüzyüze idiler. Oysa kapitalist bir toplumda durum tümüyle farklıdır. Artık sözkonusu olan sermayenin egemenliğinden kurtuluştur, sosyal kurtuluştur. İçte sermaye egemenliğine karşı mücadele, dışta onun uluslararası dayanaklarına, bir parçası olduğu uluslararası mali sermayeye karşı mücadeleyle birleşmiştir; dünya sermaye cephesini yarmak ve dışına çıkmakta ifadesini bulan bir proleter devrim mücadelesidir. Antikapitalist sosyalist bir muhteva taşır. Birinci tarihsel durumda sözkonusu olan "ulusun" emperyalizmden ve feodalizmden kurtuluş mücadelesiyken, ikinci tarihsel durumda artık sözkonusu olan proletaryanın ve tüm çalışan ve sömürülen emekçi yığınların uluslararası ve yerli sermaye egemenliğinden kurtuluş mücadelesidir.

TDKP *Kongre Belgeleri* bir vesileyle **bugünün Türkiye'si için** önerdiği UDHD'yi şöyle tanımlıyor: *"UDHD, burjuva bir karakter taşır ve ancak ulusal kurtuluş (emperyalizmden ve feodalizmden kurtuluş) sorununu çözümleyebilir"* (s.362)

Soyut olarak doğru olan bu tanım, çağdaş Türkiye için devrim programı haline getirildiğinde, Yön ve MDD Hareketinin burjuva demokratik bir yankısına dönüşür. Türkiye'de hala gündemde olanın ulusal kurtuluş, *"emperyalizmden ve feodalizmden kurtuluş"*, yani sözün kısası, **burjuva kurtuluş** olduğunu savunanlar burjuva sınıf ilişkilerini, burjuva toplumumuzdaki temel sınıf çatışmasını örtmeye çalışan liberaller olabilir ancak.

Son olarak şunu da belirtelim. TDKP'nin, "gerçek bir sanayi kapitalizmi" olarak görmediği için, sosyalist devrimin değil demokratik devrimin muhtevası içinde ele aldığı "uluslararası mali sermayenin uzantısı kapitalizm", mali sermaye çağının tek gerçek kapitalizmidir. Mali sermayenin dünya egemenliği çağında, kapitalizmin uluslararası bir iktisadi sisteme dönüştüğü bir çağda, "milli kapitalizm" gerici bir küçük-burjuva ütopyasıdır. Bugünün Türkiye'sinde **egemen olan** uluslararası mali sermayenin "uzantısı" kapitalizme karşı devrim, gerçek ve katıksız bir proleter devrimidir. Bunu anlayamayan emperyalizm ve proleter devrimler çağından hiç bir şey anlayamamıştır.

İşçilerin ve köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü

Her devrimin temel sorunu siyasal iktidar sorunu olduğuna göre, bu temel sorunda **açık ve net** bir tutum, her devrimci siyasal çizgi için, her devrimci program için kesin bir zorunluluktur. Devrim ve iktidar sorunları hakkında sayfalar dolusu yazılar yazmış TDKP'nin bu temel sorunda bulanıklık ve kargaşa içinde olması garip bir durumdur. Bu garip çelişkinin, bu karışıklığın, bir kez daha soyut şemalar ile inatçı gerçekler arasındaki çatışmadan doğduğunu, ikincinin birinciye olan inancı sarsması sonucu olduğunu belirtelim.

İşçilerin ve köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü, TDKP'nin, Ulusal Demokratik Halk Devrimi için öngördüğü siyasal üstyapı, siyasal iktidardır. Bu kavramın ele alınışı üzerinde durmak ayrı bir önem taşımaktadır. TDKP'nin bu kavramı ele alışı, ona yüklediği tarihsel ve sınıfsal anlam, buna ilişkin tanımlar, yalnızca kaba eklektizmini değil, küçük-burjuva siyasal sınıf konumunu da en net şekilde ortaya koymaktadır. Özellikle programının sınıf niteliğini ve doğasını çözümlemede, anlamada ve tanımlamada anahtar sorunlardan biridir, bu kavram.

TDKP'de bu kavramın tarihsel anlamı, sınıfsal ve siyasal niteliği net değildir. Kendi terimsel ifadesi içinde bile aslında yeterince açık olan, **"işçilerin ve köylülerin"** ile **"devrimci demokratik"** ibarelerini taşıyan bir kavram için böyle bir iddiada bulunmamız şaşırtıcı görünebilir. Ama şaşılması gereken bizim iddiamız değil, TDKP'nin kavrayış bulanıklığıdır.

P.Bayrağı 1.sayıda yayınlanan 1978 Platformunda, UDHD'nin ortaya çıkaracağı siyasal iktidara ilişkin şu tanım var: *"Demokratik halk dikta-*

törlüğü"(*), ..., proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimini teşkil eden bütün halk sınıf ve tabakalarının komprador tekelci burjuvazi, toprak ağaları ve onların uşakları üzerindeki birleşik diktatörlüğüdür." (s.20)

Demek oluyor ki, demokratik halk diktatörlüğü, hem UDHD'ye katılan *"bütün halk sınıf ve tabakalarının ... birleşik diktatörlüğüdür"*, ve hem de, buna rağmen, *"proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi"* dir. Yani, özünde proletarya diktatörlüğüdür! Aynı Platformda UDHD'nin temel sınıf güçleri olarak işçi sınıfı, köylülük, şehir küçük-burjuvazisi sayılıyor ve bunlara, belli koşullar altında kaydıyla, milli burjuvazi ekleniyor. TDKP Platformu, milli burjuvaziyi içermese bile, tüm öteki sınıfların özünde burjuva demokratik bir iktidardan başka bir şey olamayacak birleşik diktatörlüğünü, proletaryanın sosyalist diktatörlüğü ile bir tutabiliyor, onun "özgül bir biçimi" sayabiliyor. Bu, bir çok başka temel marksist kavram gibi, marksist proletarya diktatörlüğü kavramının küçük-burjuva bir deformasyonudur. Küçük-burjuva sosyalizminin bilimsel sosyalizmin temel kavramlarını kendi teorik kavrayışına, sınıf konumuna ve karakterine göre ele alışına, iktidar sorunu gibi temel ve hayati bir sorunda, çarpıcı bir örnektir. Şimdilik bunu hatırlatmakla yetiniyor, TDKP'nin zaman içinde bu aynı kavramla ilgili öteki bazı tanımlarına geçiyoruz.

P.Bayrağı'nın 3.sayısında *TİKP Programının Eleştirisi* yazısının, *"demokratik halk devrimi ve demokratik halk diktatörlüğü"* ne ilişkin kısmında, milli burjuvaziyi her şart altında demokratik halk iktidarını paylaşan sınıf olarak ele alan görüş eleştiriliyor. Fakat milli burjuvazinin iktidara katılması ilke olarak reddedilmiyor. Onun ancak mücadeleye belirli şartlarda katılabileceği ve yine ancak *"bu belirli şartlarda devrimin itici güçleriyle birlikte iktidara ortak olabile"* ceği belirtiliyor. (s.13-16) Bu iktidar ortaklığının o aynı "birleşik diktatörlük"te ifade bulacağını eklemeye gerek bile yok.

Mao eleştirisi sonrasına geçiyoruz. *P.Bayrağı*'nın 17.sayısında yer alan ve *"Marksist-Leninist Proletarya Diktatörlüğü Öğretisi"* konusunda "Mao Zedung Düşüncesi"ni eleştiren yazı, konuya ilişkin ve "maocu sızıntı"ların da sözde ayıklandığı temel bir yazı durumunda. Bu yazı bu konudaki kargaşalığın aynı sayfalara, hatta aynı satırlara sığdırılabildiği yeni bir kafa karışıklığı örneğidir.

Örneğin şöyle denmektedir: *"Proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü, proletarya diktatörlüğünün unsurlarını içerir ve burjuva demokratik devrimin bittiği yerde, kesintisiz olarak proleter sosyalist devrime geçiş süreci, sosyalizmin inşa süreci içinde gelişecek ve demokratik diktatörlüğün sosyalist bir diktatörlüğe dönüşümünü belirleyecek bu unsurlar, bu diktatörlüğün özünü teşkil eder."* (s.14)

Son ifadedeki vurgu yazarın kendisine aittir. Sözü edilen "unsurlar"ın esasını burjuva devriminde proletaryanın hegomonyası fikri oluşturmaktadır. Bu fikir, proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünün proletarya diktatörlüğünün "özgül bir biçimi" olduğuna, *"sosyalist unsurların"* bu diktatörlüğün *"özünü teşkil ettiği"* ne bir kanıt olarak sunuluyor. Gösterilen gerekçe, yürütülen mantık öylesine gülünç ve saçmadır ki, bu aynı gerekçe ve mantıkla burjuva demokratik devrim de pekala özünde bir proleter devrim ilan edilebilir. Burjuva devrimin kendisi de aynı sosyalist unsurları içermez mi? Proletarya bu devrime önderlik etmekle kalmaz, Rus burjuva devriminin de kanıtladığı gibi devrime kendi proleter mücadele yöntemlerinin damgasını vurur. Tıpkı 1793 devrimine Parisli "baldırıçıplaklar"ın kendi "avam" damgalarını vurmaları gibi. Ama bundan kalkarak, burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrim, proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü ile proletaryanın sosyalist diktatörlüğü arasındaki tarihsel, toplumsal ve mantıksal ayrımı unutmak, bunları birbirine karıştırmak, birini diğerinin özgül biçimi ilan etmek teorik kargaşanın, daha doğrusu iflasın bir ifadesidir. Ve kuşkusuz bu, küçük-burjuvazinin ara bir sınıf olarak, ayrım çizgilerini silmeye, hiç değilse karartmaya dönük o bilinen eğiliminin yansıması olabilir ancak.

Fakat kargaşa bununla bitmiyor. Aynı yazının

(*) Henüz ateşli bir maocu olduğu ve Mao Zedung'u marksizmin beş klasiğinden biri olarak değerlendirdiği bir dönemde, TDKP maocu terminolojiye uygun olarak, daha sonra *İki Taktik*'ten alacağı işçilerin ve köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü terimi yerine "demokratik halk diktatörlüğü"nü kullanıyordu. 1978 Platformunda bu ikinci terimin kullanıldığı her yer, Programda birincisiyle değiştirilmiş.

12. sayfasında, bu kez iki diktatörlük arasında açık bir ayrım yapılıyor: "Yarı-sömürge yarı-feodal bir toplumda", proletaryanın, *"anti-kapitalist sosyalist bir diktatörlük değil"*, *"başta işçiler ve köylüler olmak üzere tüm emekçi halkın egemen olmasını sağlayacak işçi-köylü (özü itibariyle köylü) devrimine dayanan anti-emperyalist anti-feodal demokratik bir diktatörlüğü"* hedefleyebileceği belirtiliyor. "Sosyalist" ve "demokratik" kelimelerinin altı yine yazar tarafından çizilmiş. Tarihsel konumları, sınıfsal özleri, siyasal nitelikleri, iktisadi ve toplumsal işlevleriyle birbirinden bütünüyle farklı iki diktatörlük biçimidir bunlar. Biri diğerinin ne "özgül bir biçimi" ne de "özü" olabilir. Bu açık ayrım yine de bir iç karışıklığı içeriyor. *"Anti-emperyalist anti-feodal demokratik bir diktatörlük"* tüm köylülüğü ve küçük-burjuvaziyi kapsar. Böyle olunca onu *"tüm emekçi halkın egemenliği"* olarak tanımlamak ve *"tüm sömürücü sınıfların"* dışlandığı bir diktatörlük olarak tanımlamak (s.15), ya "sömürücü sınıf" kavramını dar ele almak, ya da küçük-burjuvazinin ve köylülüğün bir kesiminin de sömürücü olduğu gerçeğini unutmaktır.

Daha önce de hatırlatıldığı gibi, bu yazı bir Mao eleştirisidir ve sözümona "Mao Zedung Düşüncesi" ile TDKP çizgisi arasına sınır çekmeyi amaçlıyor. Çizilen bu sınırın özünde, 3.sayıda ve o zaman bizzat Mao'ya dayanılarak TİKP Programı ile araya çizilen sınırın çok ötesine geçmediğini hemen belirtelim. Yine belli koşullar kaydıyla milli burjuvazinin de devrime katılabileceği ve *"bu süreç içinde proletarya, köylülük, şehir küçük-burjuvazisi ve milli burjuvazi ittifakına dayanan, proletaryanın egemen rol oynadığı ve yine demokratik halk cumhuriyeti sınıflamasına giren devrimci demokratik diktatörlükler ortaya çıkabile"* ceği (s.15), bunun ilke olarak reddedilmeyeceği (s.16), fakat bunun proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü olarak görülmemesi gerektiği (s.16) söyleniyor. Mao ile ayrım bu noktada çiziliyor. Mao'nun milli burjuvazinin de dahil olduğu "4 sınıfın" iktidarını genelleştirip mutlaklaştırdığı belirtildikten sonra, şöyle devam ediliyor: *"Bu devlet, proletaryanın demokratik devrim için önerdiği proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimini oluşturan ve bağrında proletarya diktatörlüğünün unsurlarını taşıyan işçi-köylü ittifakı ve işçi-köylü sovyetleri temeli üzerinde kurulmuş ve sömürücü sınıfları siyasi iktidarın dışında tutan proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğünden daha geri bir devlet biçimidir."* (s.17, siyahlar bizim)

Dolayısıyla "özgül biçim" teorisi, sosyalist ve demokratik diktatörlükler arasında bir vesileyle yapılan ilkesel ayrıma rağmen, sürüyor. Öte yandan, burjuva devrimi döneminde feodalizme karşı bir bütün olarak mücadele eden proletaryanın müttefiği "köylülük"ün kendi içinde uzlaşmaz öğeleri barındırdığı ve onun bir kesiminin düpedüz sömürücü olduğu gerçeği de bir kez daha gözden kaçırılıyor. Milli burjuvazinin dışta tutulmasıyla "halk"ın sömürücülerden arındırıldığı sanılıyor. Burjuva devrim sürecinin devrimci köylülüğünün, çelişkili yapısıyla, burjuva ve kapitalist ilişkilerin temsilcisi olduğu, halkçılığa özgü o saflıkla unutuluyor.

"Özgül biçim" teorisi, proletarya diktatörlüğü kavramının bu küçük-burjuva halkçı yorumu, *Kongre Belgeleri'* ne de hakim. Örneğin *"'Mao Zedung Düşüncesi' Üzerine"* karar metninde, bu diktatörlüğün *"yeni demokratik devrimin üst yapısı"* olduğu ve *"özünde proletarya diktatörlüğüne denk düş"* tüğü söyleniyor. (s.378) *"Toprak Devrimi Üzerine"* karar metninde ise, bu diktatörlüğün proletarya diktatörlüğünün "özgül bir biçimi" olduğu yinelendikten sonra, bu kez proletaryanın bu diktatörlük altında *"siyasi demokrasiyi en tam ve en geniş bir biçimde gerçekleştirerek proletarya diktatörlüğüne geçişin koşullarını yaratacağı"* söylenerek (s.366), karışıklığa yeni bir öğe ekleniyor. Siyasi demokrasi, burjuva demokrasisidir. *"En tam ve en geniş biçimi"*, onun kapitalizmin sınırları çerçevesinde en devrimci biçimi olan küçük-burjuva demokratik bir cumhuriyetten başka bir şey değildir. Dolayısıyla bu düşünceyi *"özgül biçim"* teorisi ve *"özünde proletarya diktatörlüğüne denk düşen"* tanımı eşliğinde, onunla içiçe savunmak, tam bir şaşkınlıktır. En tam ve en geniş biçimiyle bile siyasal demokrasiyi sosyalist demokrasiden, burjuva demokrasisini proleter demokrasiden, tarihsel anlamları, sınıf muhtevaları, toplumsal ve iktisadi koşulları ve amaçları bakımından zıt iki tarihsel dönem ayırır. Birinin diğerine tarihsel dönüşümü, tarihsel zaman ve kesintisiz devrim espirisi içinde ne denli hızlı ve ne denli kolay olursa olsun, bu tarihsel ve ilkesel ayrım kaybolmaz. Bu ayrımı gözden kaçıranlar, burjuva devrimiyle sosyalist devrim, devrimin birinci aşamasıyla ikinci aşaması arasındaki farkı, birin-

den diğerine geçişin sorunlarını, farklı sınıf güçlerini, ve farklı iktisadi, toplumsal ve siyasal amaçlarını gözden kaçırmış, hepten unutmuşlar demektir. Bir kez daha, küçük-burjuva sosyalizminin temel yanılgısı! Ve nihayet, Ekim okurlarının artık yakından bildikleri *D.Sesi*, sayı:12'deki *"Yeni Bir 'Arayış' mı?"* yazısına geliyoruz. 12 Eylülden hemen sonra yayına başlayan *D.Sesi'* nin ilk 13 sayısının, TDKP "teorisyenleri"nin ortak yönetiminde çıktığını burada önemle belirtmemiz gerekiyor. İncelemiş bulunduğumuz tüm temel belgelerde, proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi, özünde proleter demokrasiye denk düşen bir iktidar olarak tanımlanan, devrimci-demokratik diktatörlük, bu belgenin genel reformist ve kuyrukçu içeriğine uygun olarak, burjuva demokrasisinin bir biçimi haline giriyor. Dahası "siyasal demokrasinin en tam ve en geniş biçimi olarak" da değil, basbayağı, "Avrupa'daki gibi bir burjuva demokrasisi" olarak.

Özetini birlikte okuyalım:

"... demokrasiye ihtiyacımız var. Ve sınıf karakteri olmayan demokrasi olmaz. Bu karakter itibariyle Avrupa'daki gibi bir burjuva demokrasisi olacaktır... Bu, komünizm değildir, proleter demokrasi de olmayacaktır. Avrupa'da burjuva demokrasisi çağını doldurdu, orada 'Arayış'ın tespit ettiği sancılar, sosyalizmin sancılarıdır. Ama Türkiye'de hala gerekli olan burjuva demokrasisidir. Burjuvazili ya da burjuvazisiz ama burjuva karakteriyle bir demokrasiye ülkemiz mutlaka ulaşacaktır." Bu demokrasiye *"esas olarak"* işçilerin ve köylülerin devrimci atılımıyla ulaşılacaktır. Milli burjuvazinin temsilcisi olarak, *"'Arayış'ın yapması gereken"* işçi-köylü ittifakı *"oluşumu içinde yer almaktır"* .

"Burjuva demokrasisinde, isterse halk demokrasisi biçiminde olsun belirli bir sınırın ötesinde uyum mümkün değildir. Ve bu sınır 'Arayış'ın uzlaşmasını özlediği burjuvazi-proletarya çelişmesinin başladığı yerden geçer. Uyum ortak düşmanlara, emperyalizme, komprador kapitalizme ve feodalizme karşı ortak çıkarlar çerçevesinde sağlanabilir ve sağlanmalıdır. Onun ötesinde 'çok seslilik' burjuva demokrasisinde kaçınılmazdır. ... Uzlaşma da, demokrasi mücadelesinde işçiler, köylüler, esnaf, küçük ve orta tüccar ve sanayiciler arasında anti-emperyalist, anti-feodal bir uzlaşma olarak kabul edilebilir, edilmelidir."

Bu kaba reformist ve kuyrukçu tirad Ecevit'e geçmiş konusunda "özeleştiri" yapmak çağrısıyla sürüyor.

Böylece, Mart 1978 Platformunda 4 sınıfın birleşik diktatörlüğü ile açılan perde, Mart 1981 yılında yine 4 sınıfın (dördüncüsü, *"orta tüccar ve sanayiciler"* , yani milli burjuvazi!) birleşik iktidarı düşüncesiyle kapanıyor. Nedir ki arada temelli bir fark var. Devrimin yükseliş döneminde küçük-burjuva keskinliği ile, proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olarak sunulan işçilerin ve köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü, karşı-devrim döneminde, bu kez küçük-burjuva teslimiyetin bir ifadesi olarak, burjuva demokrasisinin kendisine dönüşüyor. *"Burjuva demokrasisi, isterse halk demokrasisi biçiminde olsun"* ! İşte, keskinlikten teslimiyete geçişin özeti.

Yıllar sonra *DSP Broşürü* ile ulaşılan derinlik ise, artık herkesin malumudur. (Günümüzdeki kavrayışa gelince, "Demokrasi" Dünya'sını hatırlatmakla yetiniyoruz.)

*

Proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü, Lenin'in, 1905 Devrimi döneminde, özellikle *İki Taktik* isimli eserinde geliştirdiği bir kavramdır. Bu kavram, burjuva demokratik devrim, bu devrimde proletaryanın önderliği, bu önderlik altında işçi-köylü ittifakının gerçekleştirilmesi, ve burjuvazi tecrit edilerek burjuva devriminin her bakımdan en ileri sonuçlarına vardırılması düşüncelerine sıkı sıkıya bağlıdır. Mao'nun yüzeysel ama öte yandan inkarcı eleştirisinin ardından, demokratik devrime ilişkin dayanaklarını ve terimlerini, bu kez Lenin'den ve özellikle *İki Taktik* 'ten almaya girişen bir kısım gruplar, Lenin'in çözümlemelerindeki bütünlüğü bozarak, sınır tanımaz bir keyfilikle onu kendi burjuva demokrat ve popülist önyargılarına alet etmeye çabalamışlardır. Bu nedenle, *"Proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü"* kavramının, Lenin'in burjuva-demokratik devrime ilişkin çözümlemelerindeki yerini, tarihsel anlamını ve sınırlarını, toplumsal karakterini, siyasal niteliğini ve işlevini vb., kısaca, ve önemli ölçüde Lenin'in kendi dolaysız tanıklığına başvurarak özetlemek yararlı olacaktır. Bu kavramın doğru anlaşılması sorununun, genel olarak TDKP çizgisinin, özel olarak programının, sınıf doğasını ve konumunu çözümlemedeki önemine bir kez daha işaret ederek, bunun, program eleştirimizin

tam anlaşılması bakımından zorunlu olduğunu da bu arada hatırlatalım.

İki Taktik isimli eserinin *"Sonsöz"* bölümünde Lenin şunları yazıyor:

*"Gerçekten de, marksist açıdan devrim nedir? Yeni üretim ilişkilerine uygun düşmeyen ve bu ilişkilerin iflasına yol açtığı eskimiş siyasal üst yapının, belli bir anda, zor yoluyla yıkılmasıdır. **Otokrasi ile kapitalist Rusya'nın tüm yapısı arasındaki çelişki ve Rusya'nın burjuva demokratik gelişmesinin bütün gereksinmeleri**, bu çelişkinin yapay bir biçimde uzun bir dönem sürdürülmüş olması yüzünden, şimdi çok şiddetli bir biçimde, onun yıkılmasına yolaçmış bulunmaktadır."* (s.153, 5.Baskı, siyahlar bizim)

"Otokrasi ile kapitalist Rusya'nın tüm yapısı arasındaki çelişki". Bu nesnel olgu, Çarlık Rusyası'nda gündemde olan devrimin burjuva toplumsal ve iktisadi öze sahip bir burjuva demokratik devrim olduğu düşüncesinin temelidir. Çarlık Rusyası'na ilişkin somut tanım ve çözümlemeleri bugünün Türkiye'sine olur olmaz uyarlamaya kalkanların bu temel gerçeği unutmaları kendileri payına acınası bir durumdur. Rusya'da burjuva demokratik devrim nesnel ve zorunlu olarak kapitalist gelişmenin ve bir bütün olarak "Rusya'nın burjuva demokratik gelişmesinin" önündeki engellere yönelmiştir. Devrimin bu aşamasında yerine getirilmesi gereken nesnel görevler, burjuva toplumun engelsiz gelişmesi için normal koşulların yaratılmasıdır. Lenin'in, konuya ilişkin tüm yazılarında ve her vesileyle belirttiği gibi, bu devrim, *"eski düzene karşı, otokrasiye karşı, feodalizm ve serflik sistemine karşı"* yönelmiştir. Rus otokrasisi basit bir siyasal biçim değildi. Rusya'da egemen bulunan feodal toprak soylularının **sınıf iktidarının** somut biçimi, Rusya'daki tüm **kapitalizm öncesi ilişkilerin**, serfliğin, ortaçağ gericiliğinin simgesi ve temel dayanağıydı. Böyle olduğu içindir ki, Şubat 1917 devrimiyle yıkıldığında, Lenin bunu, *Nisan Tezleri*'nde, *"başında Nikola Romanov'un bulunduğu feodal toprak soyluları"* nın iktidarı kaybedişi, iktidarın yeni bir sınıfa, burjuvaziye geçişi olarak değerlendirmiş, *"burjuva devrimi ya da burjuva demokratik devrim, Rusya'da, bu bakımdan tamamlanmıştır"*, demişti.

Devrimin darbeleri otokratik üst yapıyı, feodal toprak soylularının iktidarını sarstığına göre, 1905 Rusyası'nda, devrimin temel güncel sorunlarından biri, *"yeni üst yapıyı **hangi** sınıfın kuracağı ve nasıl kuracağını belirlemektir"* (Lenin, aynı yer) Lenin'in eseri bir bütün olarak bu soruna da bir cevap mahiyetindedir. Burjuvazi otokrasiyle sefil pazarlıklara girişerek devrime ihanet içinde, devrimi Şipov'vari bir anayasal rejimle sona erdirmek gayreti içinde olduğuna ve; devrim ancak proletaryanın devrimci girişkenliğini göstermesi, devrimin önderliğini ele alması ve köylülükle ittifaka girerek burjuvaziyi tecrit edip etkisiz kılması ile zafere ulaşacağına göre; zafere ulaşmış devrimin kazançlarını korumak ve burjuva devrimini azami sınırlarına vardırmak üzere bir devrimci diktatörlük olacak yeni üstyapıyı da, bizzat devrimi başarıya ulaştırmış sınıflar, yani **proletarya ve köylülük** kurmalıdır.

*"'Proletaryanın ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü' sloganı bunu sağlamaktadır. Bu slogan, yeni üstyapının yeni 'kurucuları'nın dayanabilecekleri ve dayanmaları gereken sınıfları, yeni üstyapının niteliğini **(sosyalist diktatörlükten farklı bir 'demokratik' diktatörlük)**, ve bu üst yapının nasıl kurulacağını ... belirlemektedir."* (s.154, siyahlar bizim)

Proletarya ve köylülüğün **demokratik** diktatörlüğü ile proletaryanın sosyalist diktatörlüğünü birbirine karıştırmak, bu diktatörlükleri doğuran iki farklı nitelikte devrimi birbirine karıştırmak kadar vahim bir hata olur. Nitelikleri bakımından olsun, toplumsal içerikleri bakımından olsun, gerçekleşme koşulları ve amaçları bakımından olsun, birbirinden farklı bu iki diktatörlüğü birbirine karıştırmak, küçük-burjuva sosyalizminin temel bir karakteristiğidir. Lenin, kendi döneminde bu tür bir karışıklığa karşı özel bir hassasiyetle mücadele etmiş, *"Dünyanın geri kalan kısmı gibi, bizim için de burjuva demokrasisi ve işçi sınıfı demokrasisi vardır"* demiş, proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğünü birinci kategoride ele almış, burjuva demokrasinin burjuva toplumu koşullarında gerçekleşmesi mümkün en ileri biçimi olarak, küçük-burjuva demokratik cumhuriyetin bir ifadesi olarak tanımlamıştır.

Fakat öte yandan, kesintisiz devrimden, burjuva devriminin durmaksızın sosyalist devrime bağlanması ve dönüştürülmesinden yana olan ve; birincisi ne kadar tam gerçekleştirilirse, ikinciye geçişin de, birinciyi ikinciye dönüştürülmesinin de o kadar hızlı olacağını düşünen, birincisiyle ikincisi arasına proletaryanın hazırlık ve emekçi köylülükle birleşme derecesinden başka bir sınır koymayan Lenin, proletarya ve köylülüğün de-

mokratik diktatörlüğünü bir düzen örgütü olarak değil ama bir savaş örgütü olarak ele alıyordu. Demokratik devrimle alaşağı edilmiş gericiliğin direnişini ezen ve kendi içinde yeni bir çatışmanın tohumlarını taşıyan bir savaş örgütü. Bu çatışmanın sonucu sosyalizme ve proletaryanın sosyalist diktatörlüğüne geçişi belirleyecektir.

"... Demokratçılığın sınırlarının ötesinde, proletaryanın ve köylü burjuvazisinin bir tek iradesinden sözedilemez. Aralarındaki sınıf savaşımı kaçınılmazdır, ama bir demokratik cumhuriyet içindedir ki, bu savaşım, halkın sosyalizm uğruna girişiği en derin ve en yaygın bir savaşım haline gelecektir. Dünyadaki her şey gibi, proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünün de bir geçmişi, ve bir de geleceği vardır. Bunun geçmişi otokrasidir, serfliktir, monarşidir ve ayrıcalıklardır. Bu geçmişe karşı savaşımda, karşı-devrimle savaşta proletaryanın ve köylülüğün 'irade birliği' olanağı vardır, çünkü burada çıkarların birliği vardır."

"Geleceği ise özel mülkiyete karşı savaşımdır, sosyalizm için savaşımdır. Burada iradenin birliği olanaksızdır. Burada önümüzdeki yol, otokrasiden cumhuriyete değil de, küçük-burjuva demokratik cumhuriyetten sosyalizme doğru uzanır." (*İki Taktik*, s.98-99, siyahlar bizim)

Küçük-burjuva demokratik cumhuriyet! Bu, proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü demektir. Burjuva demokrasisinin en ileri biçimi, yani "devrimci demokrasi"dir. Bunu özünde proletarya diktatörlüğü saymak, küçük-burjuvazinin, proletaryayı kendisinin tarihsel ve toplumsal bakımdan sınırlı sosyalizm anlayışı ile aldatmak eğilimini ifade eder. Marksistler için böyle bir hataya düşmek ise teoride iflas, pratikte küçük-burjuva demokrasisinin eklentisi durumuna düşmek anlamına gelir. Proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü, burjuva demokratik devrimle kopmaz bağlar içindedir. Ve devrimin tarihsel bakımdan sınırlılığını ifade eder. Kendi başına, kendi sınırları içinde ele alındığında, proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü, *"tam demokratlaşmış bir burjuva düzeni"* (Lenin) demektir. Kapitalizmin ve özel mülkiyetin sınırlarını aşamamak demektir.

Fakat kuşkusuz, çağdaş Türkiye'de, bu iki farklı nitelikteki iktidarı birbirine karıştırmanın, birini diğerinin özgül bir biçimi saymanın, küçük-burjuva teorik yanılgılardan öteye, çok daha kapsamlı ve çok daha derin iktisadi ve toplumsal nedenleri vardır. Bu yanılgının kökleri modern Türkiye'nin burjuva koşullarında, **kapitalist ilişkilerin egemenliği sermaye iktidarı** olgularında ifadesini bulan toplumsal-maddi koşullarındadır. Türkiye kendi burjuva devrim süreçlerini esas itibariyle geride bırakmıştır. Burjuva demokratik gelişme kapsamına giren ve bugüne miras kalan bir kısım demokratik sorunların engeli ise artık sınıf olarak **burjuvazinin kendisidir, sermaye iktidarıdır.** Sermayenin uluslararası dayanaklarıdır, **uluslararası mali sermayedir.** Sermayeye ve uluslararası dayanaklarına karşı mücadele proleter devrim mücadelesidir, sosyalizm için mücadeledir. Bugüne miras demokratik nitelikte sorunlar, bizim toplumumuzda, sorun marksist proleter bir bakış açısıyla ele alındığı sürece, proleter devrim sürecinin yan ürünleri olabilir ancak.

Öte yandan, bu gerçeklerin bir parçası, bir öteki yüzü olan bir başka gerçek, modern Türkiye'nin sınıf ilişkilerinde ortaya çıkan köklü değişikliklerdir. Kapitalist Türkiye'de, köylülüğün **tümü** ile devrim yolunda yürümek bir liberal masal, bir küçük-burjuva hayalidir. Köylülük kendi iç farklılaşmasında büyük bir mesafe almış, "Zengin köylülük" sermayenin yanında safını tutmuş, kurulu toplumsal ve siyasal düzenin toplumsal tabanı haline gelmiştir. Oysa köylülükle "bir tüm olarak" yürümek, daha doğrusu yürüyebilmek, burjuva devrim sürecinin temel göstergesidir. Lenin, 1918 yılı sonunda, Rus devriminin geride kalmış süreçlerini değerlendirirken, *"Evet, köylülerle **bir tüm olarak yürüdüğümüz** sürece, bizimki bir burjuva devrimidir. Bu sorun, bizim için çok açıktır"* diyor ve devam ediyordu:

*"Olaylar bizim dediğimiz gibi gelişti. Devrimin aldığı yön, bizim düşünce biçimimizin doğru olduğunu gösterdi. Önce, köylülerin 'tümü' ile monarşiye, toprak sahiplerine, ortaçağ düzenine karşı çıkış (bu aşamaya dek devrim burjuvadır, burjuva demokratiktir), sonra, yoksul köylülerle, yarı-proleterlerle ve bütün sömürülenlerle birlikte, köy zenginlerini, kulakları, vurguncuları da içine alan, **kapitalizme karşı** yürüyüş (burada artık **sosyalist** bir devrim sözkonusu)"*. (*)

Bu, üç Rus devriminin özlü bir tarihsel bilançosudur. Kapitalist Türkiye'de *"monarşiye, toprak sahiplerine, ortaçağ düzenine karşı"* değil,

---

(*) *Proleterya Devrimi ve Dönek Kautsky*, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, 3.baskı, s.150-151

düpedüz **kapitalizme karşı**; *"köylülerin tümü ile"* değil, ancak bir bölümü ile yürüyebileceklerini gören, daha doğrusu "inatçı gerçeklerin" gücüyle gözetmek zorunda kalan, ama demokratik devrim önyargısından da kurtulamayan halkçı teorisyenleri, çözümü iki ayrı devrimi ve iki ayrı diktatörlüğü birbirine karıştırmakta, "kırma" bir biçim yaratmakta buluyorlar. Kapitalist bir ülkede sermayenin, burjuvazinin bir bütün olarak toplum yaşamına hükmettiği bir ülkede, toplumun sermaye sahibi bir azınlık ve çalışan ve sömürülen emekçi yığınlardan oluşan bir çoğunluk olarak bölündüğü ve çatıştığı bir toplumda, "burjuva toplumun tam demokratlaşması" gibi bir hedefin liberal bir programı ifade edeceğini hissediyor ve savunamıyorlar (Oysa burjuva demokratik devrimin üstelik azami kapsamı, budur). Sermaye iktidarının devrilmesini, büyük kapitalist mülkiyetin derhal tasfiyesini demokratik devrimin kapsamına alıyorlar (TDKP Programı). Bunu gerçekleştirecek sınıf ittifakı ve iktidarı olarak proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğünü gördükleri, fakat öte yandan demokratik nitelikte bir iktidarın bu tür sosyalist adımlar atamayacağını bildikleri için, çözümü, bu iktidarı proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olarak tanımlamakta buluyorlar. Genel devrim perspektiflerini değiştireceklerine belli kavramların gerçek, nesnel içeriğini değiştiriyorlar, marksist kavramları küçükburjuva deformasyona uğratıyorlar.

Türkiye'de burjuva devrim süreci tarihsel olarak ömrünü doldurmuş, geride kalmıştır. Aynı şekilde, bu süreçle kopmaz bağlar içinde olan ve onunla aynı tarihsel sınırlılığı taşıyan proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü de tarihsel olarak ömrünü doldurmuş ve geride kalmıştır. Kapitalist Türkiye'nin gündeminde sermaye iktidarını devirmek, uluslararası kapitalizmin cephesini Türkiye'de yarmak, büyük kapitalist mülkiyetin tasfiyesini ilk elden gerçekleştirmek temel görevleriyle yüzyüze bir proleter devrim vardır. Siyasal özgürlük, ulusal sorun, yöresel feodal kalıntıların tasfiyesi vb. -tüm bu demokratik sorunlar tarihsel ve pratik olarak, burjuvaziyi devirme proletaryanın sosyalist iktidarını kurma mücadelesine bağlanmıştır. Sosyalist iktidar, proleter demokrasi proletarya önderliğinde tüm emekçi sınıf ve katmanların çıkarlarını temsil edecek, proletaryanın yönetici rol oynadığı bir emekçi sınıflar ittifakını simgeleyecektir. Küçükburjuva teorisyenlerimizin kavramakta güçlük çektikleri sorunlardan biri de bu son noktadır. Onlar sosyalist iktidarı saf bir proleter iktidar sanıyorlar, tıpkı sosyalist devrimi de öyle sanmaları gibi. Sosyalist devrimin ancak kent ve kır küçük-burjuvazisinin emekçi katmanlarının desteği ile, köylülüğün emekçi kitlelerinin desteği ile başarıya ulaşabileceğini, ve proletarya diktatörlüğünün, *"proletarya ile proletarya tarafından yönetilen köylülüğün emekçi kitleleri arasındaki ittifak temeli üzerinde beliren bir iktidar"* (Stalin) olduğunu unutuyorlar. Genel olarak "köylülük", genel olarak "küçük-burjuvazi" kavramlarıyla bu gerçekleri karartıyorlar. Fakat öte yandan önerdikleri "demokratik diktatörlük"te sömürücülerin yer almadığını, bunun **proletarya** önderliğinde bir "emekçi iktidarı" olduğunu söylüyorlar. Gerçekten böyle ise eğer bunun neden proleter demokrasinin ta kendisi olarak nitelenmediği bir başka soru ve sorun olarak beliriyor.

Burjuva devrim saplantısı halkçı teorisyenlerin her şeyi karmakarışık hale getirmesine yolaçmış, ortaya bir kere daha bir "seçmeci dilenci çorbası" çıkarmıştır. "Demokratik diktatörlüğü" ve burjuva devrimini, son dönemlerde TKP-ML Hareketi bir ölçüde kendi gerçek içerikleriyle ele almaya başlamıştır. Bu onu "devrimci burjuva demokrasisi" ve "demokratik kapitalizm" programına götürmüştür. Kendi içinde tutarlı bir sonuç; nedir ki, Türkiye'nin nesnel iktisadi ve toplumsal koşullarında küçük-burjuva liberal bir programın ifadesidir. TDKP ise, yeni dönemde henüz net bir tavır koymuş olmamakla birlikte, *D.Sesi* 'nin Mayıs sayısında, aynı doğrultuda bir eğilim sergilemiş bulunuyor. Geçmişteki tutumunu ise yeterli açıklıkta sergilediğimiz inancındayız: Devrimin yükseliş döneminde "proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi", yenilgi döneminde burjuva demokrasisinin halkçı biçimi! Kapitalist bir toplumda küçük-burjuvazi bu iki eğilim arasında salınır durur. Ya burjuva demokrasisi, ya proleter demokrasi! "Ara çözüm" küçük-burjuva çözümsüzlüğüdür.

TDKP Programı: Sosyalizmin küçük-burjuva yorumu

Artık TDKP çizgisinin eleştirisini bitirebiliriz. Programla işimiz çok olmayacak. Bu programın ulusal ve uluslararası düşünsel kaynaklarını, yöntemsel niteliğini, genel teorik temellerini ve bunun ürünü temel siyasal tezlerini incelemiş ve

bunun ürünü temel siyasal tezlerini incelemiş ve eleştirmiş bulunuyoruz. TDKP Programı da, genel siyasal çizgisi gibi, aynı tarihsel kaynaklardan (içte Yön ve MDD, dışta Mao Zedung Düşüncesi), beslenmekte, ve o aynı metafizik idealist yöntem ve anlayış ile, o aynı küçük-burjuva teorik yanılgıların damgasını taşımaktadır. Genel çizginin özü ve özeti olduğuna göre, başka türlü de olamazdı.

Kendini marksist-leninist ilan eden her programda doğal olarak yer verilen bazı genel ilke ve öğeler dışında tutulursa, bilimsel olarak adlandırılmaya değer her parti programı, toplumun iktisadi ve toplumsal gelişme süreci ve düzeyi ile karşı karşıya bulunduğu temel tarihsel görevlerin bilimsel bir tahliline, proletaryanın sınıf konumu ve temel çıkarlarına uygun bir yorumuna dayanmalıdır. TDKP Programı, bu bilimsel nitelikten ve marksist-leninist yorumdan yoksundur. Toplumumuzun yaşadığı gerçek (objektif) iktisadi ve toplumsal gelişme sürecinin ve ulaştığı düzeyin, nesnel sınıf ilişkilerinin, karşı karşıya bulunduğu temel tarihsel dönüşüm ihtiyaçlarının, bu dönüşümün gerçek devrimci sınıf dinamiklerinin bilimsel bir ifadesi ve marksist-leninist bir yorumu değildir. Eklektik bir küçük-burjuva programdır bu. Eklektizm kendini hem nesnel gerçeğin algılanışında, hem de yorumunda göstermektedir. Nesnel toplumsal gerçeğin algılanışında teorik dogmalar geriye, inatçı gerçekler ise ileriye çekmekte, ikisinin bileşkesi eklektik formül ve tanımlar olmaktadır.

Dört ana bölümden oluşan ve *Kongre Belgeleri*'nin 27 sayfasını (s.275-302) oluşturan programda, Türkiye'nin iktisadi ve toplumsal gelişme sürecine ilişkin görüşler I.Bölümde yer almaktadır. İncelemiş bulunduğumuz narodnik önyargıların egemen olduğu bu görüşler, şu eklektik formülde özetleniyor: "*Sonuç olarak yarı-sömürge, yarı-feodal ülkemizde meta üretimi temeli üzerinde genel olarak kapitalizm egemen bir duruma geldi*" (2.madde, s.277) Aynı bölümün proletaryanın nihai hedeflerini tanımlayan kısmında (4. madde), toplumun hala burjuva devrim stratejik aşamasında bulunduğu, emperyalizm ve feodalizmi tasfiye göreviyle karşı karşıya olduğu söyleniyor. Bu görevlerin itici güçleri olarak işçi sınıfı, köylülük ve küçük-burjuvazi sayıldıktan sonra, milli burjuvazi konusunda programa hakim şu görüş ifade ediliyor: "*Bu aşamada ulusal burjuvazi tarafsızlaştırılacak ve devrime katıldığı oranda onunla ittifak yapılacaktır.*" İçinde bulunulan devrim aşamasının aynı sınıf güçleri, dolayısıyla ulusal burjuvaziye ilişkin aynı görüş, IV.Bölümde yer alan halk cephesine ilişkin maddede (15.madde, s.298) yineleniyor. Programın II.Bölümünde yer alan 9.maddesi ise bütünüyle "ulusal burjuvazi"ye ilişkindir. Bu maddede Türkiye'de gündemde olan demokratik devrimin "*burjuva karakteri*", "*özünde köylülüğün toprak devrimi*" olduğu, "*ulusal sanayi kapitalizmi(nin) esas olarak gelişmediği*", "*feodalizmin tasfiye edilmedi*"ği vb. üzerine TDKP'nin bilinen görüşleri yinelendikten sonra, "*bu koşullarda ulusal burjuvazi belirli bir ölçüde ilerici bir rol oynar*", sonucuna varılıyor (s.283). Yarı-sömürge yarı-feodal yapısından dolayı Türkiye'de "ulusal kapitalizmin" henüz ömrünü doldurmadığı, demokratik devrimden sonra bir süre daha var olmaya devam edeceği, daha sonra, sosyalist devrim aşamasında tasfiye edileceği görüşü, bunu tamamlıyor (Aynı madde, s.284).

Burjuva demokratik devrim, emperyalizm ve feodalizmin tasfiyesi sözkonusu edildiği için, bu aşamada proletaryanın temel müttefiği olarak tanımlanan "köylülük"ten tüm köylülük kastedilmektedir. IV.Bölümde yer alan köylülüğün örgütlenmesine ilişkin maddede (18.madde) bu şöyle ifade edilmektedir: "... *Türkiye Devrimci Komünist Partisi, proletaryanın önderliğinde köylülüğü örgütlemek ve onun anti-emperyalist anti-feodal potansiyelinden sonuna kadar yararlanmak amacıyla, yoksul köylülerin ağırlıkta olduğu, tüm köylülüğü bağrında toplayan Köylü Birliklerinin kurulmasına özel bir önem verir.*" (s.299, siyahlar bizim) Burjuva devrim aşaması; feodalizme ve emperyalizme karşı tüm köylülük. Böyle bir tarihsel ve toplumsal durumda, "tüm köylülük" kavramı nesnel ve zorunlu olarak zengin köylülüğü de kapsar. Buna aykırı her açıklama ya da kayıt, yalnızca tutarsızlığın, çelişkinin, eklektizmin bir ifadesi olabilir.

Köylülükle ilgili bu noktayı gözönünde bulundurmak, anti-feodal anti-emperyalist devrimin siyasal üstyapısı olarak sunulan iktidarın niteliğine ilişkin tanım ve bu iktidara yüklenen tarihsel misyon bakımından önem taşımaktadır. Nitekim devrim aşamasına ilişkin tanımı, 5.maddede (I.Bölüm, s.280), bu devrimin ortaya çıkaracağı iktidara ilişkin tanım izliyor: "*Bizimki gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde komprador-feodal oligarşinin egemenliğindeki devlet aygıtının*

proletaryanın önderliğinde geniş halk kitlelerinin mücadelesiyle yıkılmasına bağlı olarak kurulacak olan işçilerin, köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü, proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimidir" (siyahlar bizim). Aynı tanım Programın yeni iktidarın niteliğine ilişkin 13.maddesinde (IV.Bölüm, s.297) yineleniyor. Aynı maddenin ikinci paragrafında ise, bu kez, *"işçi ve köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü"* nün demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş süreci içinde, *"tek başına proletarya"* tarafından, *"tüm emekçi halkın yönetilmesine dayanan sosyalist bir diktatörlüğe dönüşeceği"* görüşü ifade ediliyor. Burjuva demokratik devriminin ortaya çıkaracağı iki sınıfın ortak yönetimine dayalı *"demokratik diktatörlük"* ile sosyalist devrime geçişin ifadesi olacak tek başına proletaryanın yönetimine dayanan "sosyalist diktatörlük" arasında biçimden öteye fark görmeyen görüş ile; birinden diğerine dönüşümü, toplumsal muhtevada ve sınıfsal-siyasal nitelikte yaşanacak köklü dönüşümü ifade eden görüş, aynı maddede ve birlikte yer alabiliyor. Bunun bir program olduğu düşünülürse, eklektizmin bu kadarı gerçekten fazla! Tüm öteki şeyler bir yana, iktidar sorunu gibi en temel bir sorunda açıklıktan yoksunluk bile tek başına bir programın iflasını kanıtlamaya yeter.

Fakat bu bulanıklık boşuna değil. İktidar sorunundaki kargaşa ve eklektizm, programın geneline hakim kargaşa ve eklektizmin bir yansımasıdır. Bunu daha yakından görmek üzere, programın demokratik devrim aşamasına ilişkin bölümüne, yani asgari programa geçiyoruz. III.Bölümün tümünü oluşturan asgari programa ilişkin 12.madde (s.290-296), şu giriş ifadesiyle başlıyor: *"Türkiye Devrimci Komünist Partisinin devrimimizin bugün içinde bulunduğu aşamada savunduğu ve devrimci demokratik işçi-köylü diktatörlüğü altında gerçekleştireceği temel talepler şunlardır."* (s.290, siyahlar bizim)

Sözkonusu olan burjuva demokratik devrim aşaması olduğuna göre, bu devrim, toplumsal ve iktisadi doğası gereği, tarihsel ve mantıksal olarak, kendi sınırları içinde kaldığı sürece, yani asgari program sınırları içinde, burjuva toplumun, meta üretiminin ötesine geçmeyen, tersine toplumun burjuva gelişmesinin en ideal koşullarını yaratacak olan bir devrimdir. Nitekim bu gerçeği TDKP de bir çok kez yinelemiş, örneğin, programın kaleme alındığı dönemde ve resmi kabulünden yalnızca 6 ay önce yayınlanan konuya ilişkin temel bir yazıda, şunları yazmıştır: *"En ideal anti-feodal, anti-emperyalist tedbirler burjuva karakterde tedbirler olmaktan ileri gidemez, ve kendi başına, kapitalizmin en ideal gelişmesinin yolunun açılması demektir."* (*) Bu görüş, UDHD'nin burjuva karakteri görüşüyle, onun yalnızca ulusal kurtuluşu, *"emperyalizm ve feodalizmden kurtuluşu"* sağlayacağı görüşüyle tutarlıdır.

Dolayısıyla, TDKP'nin demokratik devrim aşamasına ilişkin asgari programının hiçbir anti-kapitalist sosyalist tedbir içermemesi gerekir. Zaten tüm köylülükle yüründüğü ve işçilerin ve köylülerin demokratik diktatörlüğü sözkonusu olduğu sürece, bu olanaksızdır da. Proletarya kendi emekçi müttefiklerinin desteği ile iktidarı ele geçirmeden, kendi sınıf iktidarını kurmadan hiçbir anti-kapitalist sosyalist iktisadi önlem alamaz. Proletaryanın sosyalist diktatörlüğü kesin bir ön şarttır. Demokratik diktatörlük altındaki millileştirmeler sosyalizme geçişi kolaylaştırabilir. Ama bunlar kendi başına sosyalist tedbirler değildir. Olsa olsa "demokratik kapitalizmin", demokratik devlet kapitalizminin ifadesi olabilirler.

Nedir ki, TDKP programının asgari bölümü bu konuda farklı düşünmektedir."Ekonomik Alanda"ki tedbirlerin ilki şöyle ifade edilmektedir:

"... emperyalistlere ve komprador tekelci burjuvaziye ait bütün banka ve sanayi işletmeleri ile onların her türden malına işçi-köylü diktatörlüğü tarafından el konulacaktır. El konulan bütün işletmeler sosyalist ekonominin ilk dayanak noktaları haline getirilecek, ekonomi adım adım merkezi bir plan uyarınca yönetilecektir." (s.292, siyahlar bizim)

Feodalizmin tasfiyesine ilişkin olan ikincisinin üçüncü paragrafı ise, şöyle:

"Devrimci işçi-köylü diktatörlüğü tarafından el konulan toprakların bir bölümü üzerinde devlet çiftlikleri kurulacaktır. Devlet çiftlikleri tarım alanında sosyalist ekonominin ilk örnekleri ve dayanak noktaları olacaktır." (s.292, siyahlar bizim)

Bir marksist için inanılır gibi değil. Nedir ki, burjuva devrim aşamasının ürünü demokratik ni-

(*) *"Kesintisiz Devrim Teorisi, Demokratik Devrim ve Mao Zedung Düşüncesi, P Bayrağı*, sayı: 18, s.19, Ağustos 1979

telikte kamulaştırmaları ve tedbirleri sosyalist görmek, küçük-burjuva sosyalizminin ayırdedici bir özelliğidir. TDKP asgari programının sosyalist ekonominin ilk örnekleri ve dayanak noktaları olarak gerçekleştireceği tedbirler, Türkiye ekonomisinin can damarını, Türkiye kapitalizminin omurgasını oluşturmaktadır. Bütün büyük banka ve sanayi işletmelerini, tekelci burjuvazinin "her türden malını" ek olarak büyük kapitalist tarım çiftliklerini devrimin ilk anında sosyalist mülk haline getirmek, burjuva düzenin temellerine vurmak, omurgasını çökertmektir. Bu doğrudan **sosyalist devrim** demektir. Bunu yapabilen bir iktidar **demokratik** değil, **sosyalisttir.** Bunu yapabilen bir sınıf ittifakı, proletaryanın tüm köylülükle değil, köylülüğün **bir bölümüyle, emekçi** köylülükle ittifakıdır. Bunu gerçekleştirebilen bir program karşısında, zengin köylülük ve orta burjuvazi ("milli burjuvazi") devrimci ya da "ilerici" olmak bir yana, bütünüyle karşı-devrimcidir; karşı-devrimci direnişin en kalabalık toplumsal kesimidir vb., vb.

Ama TDKP Programı, **burjuva karakterde** gördüğü bir devrim aşamasında, **demokratik** bir devrim ve iktidarla, ve **demokratik** nitelikte bir **asgari** programla, bütün bunları başarabiliyor ve aynı program, bütün bunların başarıldığı bir aşamada, köylülüğün tümünü **devrimci,** "ulusal burjuvazi"yi ise "ilerici" görebiliyor. Sosyalizmin küçük-burjuva yorumu işte budur! Bu, küçük-burjuvazinin kendi demokratik ufkunu sosyalizm olarak sunması girişimi, proletaryanın sosyalist programının küçük-burjuva bir dejenerasyonu girişimidir. Peki temel yazılarında, en ideal demokratik tedbirlerin bile, kendi başına, *"kapitalizmin en ideal gelişmesinin yolunun açılması demek"* olduğunu söyleyen TDKP, nasıl oluyor da en ideal demokratik tedbirlerin ötesine geçemeyecek bir **asgari** programla, kapitalizmin bel kemiğini çökertip, sosyalist ekonominin ilk dayanaklarını yaratılabiliyor?

Bu eleştiri boyunca,TDKP çizgisinin temel bir özelliği olarak eklektizminin sayısız örneğini görmüş olanlar, böyle bir soruyu sormak ihtiyacı duyarlar mı, bilmiyoruz. Ama devrimin **demokratik** aşamasında ve **demokratik** bir iktidar altında "sosyalist ekonomi", TDKP'nin temel belgelerinde yer alan bir başka temel görüştür. Temel belgelerden biri olan, "Oportünist 'Üç Dünya Teorisi' ve 'Üç Dünyacı' Aydınlık Revizyonizmi" başlıklı kitapta milli kapitalizm ve milli burjuvazinin ilericiliği üzerine Programa da yansıyan sayfalar dolusu liberal-kuyrukçu görüşün ardından, 101.sayfada şunlar söyleniyor:

"Sömürge ve bağımlı ülkelerde milli ekonominin unsurları milli kapitalist sektörler ve demokratik halk diktatörlüğünün kurulmasından sonra ortaya çıkan sosyalist sektörlerdir. Bu nedenle sömürge ve bağımlı ülkelerde milli ekonominin gelişmesi demek, emperyalizmin, komprador kapitalizmin ve feodalizmin tasfiye edilerek, milli kapitalizmin, demokratik halk diktatörlüğünün kurulmasından sonra da, sosyalist ekonominin gelişmesi demektir." (siyahlar bizim)

Bir kere daha; TDKP Programı, TDKP'nin teorik temelinin ve siyasal çizgisinin tüm diğer özellikleri gibi, eklektizminin de yoğunlaşmış bir ifadesidir. Öylesinde ki, o bunu bu aynı asgari programın değişik bentlerinde bile yansıtıyor. I.Bendinde sermaye iktidarını yıkan ("komprador-feodal devlet ve düzen" denilen şey, Türkiye'de çıplak sermaye devleti ve düzeninden başka bir şey değildir. Adını değiştirmek gerçeği değiştirmez); 9. ve 10.bentlerinde kapitalist ekonominin temellerine vurarak çökerten, tüm büyük kapitalist mülkiyeti tasfiye ederek sosyalist mülk haline getiren bu sihirli "asgari program"; 12.bendinde, bu kez dönüp bize, demokratik devrimin en tam zaferinin bile, (ki bu asgari programın azami sınırları demektir), "proletaryayı kapitalist sömürünün zincirlerinden kurtaramayacağı" gerçeğini bir kere daha hatırlatıyor ve proletarya için toplumsal reform önlemleri öneriyor. "Seçmeci dilenci çorbası" bir çizgi için yapılabilecek en ağır nitelemelerden biri olmakla birlikte, bunu TDKP çizgisi ve programı için kullanmanın yalnızca nesnel durumu ifade etmek olduğunu bütün bu olgular kanıtlıyor.

Kapitalist bir ülkede sermaye iktidarına karşı demokratik devrim "safsatası", temel sosyalist önlemler içeren bir "asgari program" ucubesinin kaynağıdır. Özünde burjuva demokrasisinin en devrimci, en ideal biçimi olabilecek bir demokratik diktatörlüğü, proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olarak tanımlamak ihtiyacı da buradan doğuyor. "Derinlemesine teorik temelleri"yle vesile buldukça övünen TDKP teorisyenleri, çok şeyi bilmeseler de, sosyalist önlemlerin ön şartının proletarya diktatörlüğü olduğunu bilirler ve "özgül biçim" teorisiyle bu ön şartı sözümona

kotarırlar.

Artık özetleyebiliriz: TDKP Programı, emperyalizmden ve feodalizmden ulusal kurtuluş ile kapitalizmden, sermaye köleliğinden sosyal kurtuluşu; burjuva demokratik devrim ile proleter sosyalist devrimi; asgari demokratik program ile azami sosyalist programı; demokratik önlemler ile sosyalist önlemleri; işçilerin köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü ile proletaryanın sosyalist diktatörlüğünü; devrimci demokrasi ile sosyalist demokrasiyi; kısaca ve sonuç olarak, demokrasi için savaşım ile sosyalizm için savaşımı birbirine karıştırmanın kaçınılmaz olarak yolaçacağı çelişkilerin ve tutarsızlıkların damgasını taşıyor. TDKP Programı, *"yarı-sömürge, yarı-feodal ülkemizde meta üretimi temeli üzerinde genel olarak kapitalizm egemen bir duruma geldi"*, eklektik tanımının kaçınılmaz eklektik sonuçlarını yaşıyor. Kapitalist bir toplumda, burjuva bir iktidara karşı, sermaye egemenliğine karşı, demokratik devrim, burjuva karakterde bir devrim savunmanın kaçınılmaz çelişkilerini, tutarsızlıklarını ve açmazlarını yaşıyor.

Daha da çoğaltılabilecek bütün bu karışıklıkların ve çelişkilerin yalnızca teorik yanılgılardan kaynaklandığını sanmak elbet saflık olur. Hayır, bunun, teorik yanılgıları da bizzat besleyen daha derin, daha köklü nedenleri var. TDKP Programı, kapitalist bir ülkede küçük-burjuvazinin çelişkili sınıf konumunun teorik-programatik bir yansımasıdır aslında. Küçük-burjuvazinin sosyalizme ilişkin kaçınılmaz olarak tutarsız, sınırlı, bulanık eğiliminin teorik-programatik bir ifadesidir. Yakın dönem Türkiye'sinin siyasal yaşamında devrimci siyasal bir aktivite göstermiş, demokratik özlemlerle sosyalist özlemlerini karmakarışık halde ifade etmiş küçük-burjuva kitlelerin karışık özlemlerinin karışık bir ifadesidir. Küçük-burjuva demokrasisinin / sosyalizminin tüm temsilcilerinin özünde ortak olan programatik konumunun "özgül bir biçimidir".

Bu bir, iki arada bir derede programıdır. Bayrakların, demokrasi bayrağı ile sosyalizm bayrağının karıştırılmasına dayanır. Proletaryanın sınıf konumunun ve ufkunun ifadesi olmak, belirli bir tarihsel andaki temel ve güncel hedeflerini ve görevlerini aydınlatmak özelliğinden yoksundur. Tersine, proletaryayı küçük-burjuva konuma çekmek, onun temel sosyalist istemlerini demokratik devrim ufku içinde ele almak ve yorumlamak eğiliminin, bu küçük-burjuva eğiliminin bir ifadesidir.

Kısaca ve sonuç olarak; TDKP Programı, proletaryanın sınıf ufkunun ve sosyalist programın küçük-burjuva demokratik bir dejenerasyonudur. Temelden tutarsızdır ve bütünüyle reddedilmelidir.

*

TDKP eleştirisini burada noktalıyoruz. Bugünkü TDKP üzerinde durmuyoruz. Teorik siyasal temelleri bu olan bir hareketin, bugünü ve geleceği azçok kendiliğinden anlaşılır. Bugünün TDKP'si eski teorik temelini savunamaz, ama yerine de yeni bir şey koyamaz bir duruma düşmüştür. Bir siyasal hareket için düşünülebilecek en kötü, en talihsiz durumlardan biridir bu. Şimdilik teorik boşluk ve bulanıklığın yarattığı hoş olmayan sıkıntılar, güncel olaylara ilişkin keskin bir siyasal edebiyatla hafifletilmeye çalışılıyor. Ama nereye kadar? Teoriden yoksunluk, *"devrimci bir akımın varolma hakkını ortadan kaldırır ve onu eninde sonunda kaçınılmaz olarak siyasi iflasa mahkum eder."* (Lenin) Bu temel gerçeği unutarak siyasal faaliyet yürütmek, güncelin ardından kör-topal sürüklenmek, küçük-burjuva sınırlılığının bir başka kanıtıdır.

Son bir nokta: Biz bir kısım eski TDKP'liler olarak, geçmişte aynı saflarda birlikte mücadele verdiğimiz iyi niyetli, devrimci, proletarya davasına gerçekten bağlı insanlara karşı (ki bugün geride böyle, karşı-devrimin yarattığı küçük-burjuva kaçışın sonucu olarak, yazık ki, pek az insan kalmıştır) görevlerimizi artık yapmış bulunduğumuz inancındayız. Geçmişte yalnızca TDKP'de değil, devrimci hareketin tüm kesimlerinde bayraklar karışıktı. Karışık-bulanık bayraklar altında yürünüyordu. Bugün bayraklar netleşmiştir. Devrimci demokrasi ile sosyalist demokrasi, küçük-burjuva sosyalizmi ile proleter sosyalizmi ayrışmıştır. Bu ayrımı görmek ve seçim yapmak bir zorunluluktur. Ya küçük-burjuva demokratik cumhuriyet ve "demokratik kapitalizm" programı, ya da sosyalist cumhuriyet ve sosyalizm programı! TDKP'nin bugünkü açmazı bile ara yol bulmanın güçlüğünü kanıtlar.

Bir yoldaşın özeleştirisi

Sevgili yoldaşlar,

Bu yazıda bir yıllık gelişim çizgimi ana hatları ile, yanılgılarımı **dayandığı** siyasal temeliyle kısa ve özlü bir şekilde eleştirmeye çalışacağım. Ne var ki, burada, eleştirinin eksiksiz, yanılgıları bütünü ile ve tam yakaladığım veya yakalayabileceğim iddiasında değilim. Ötesi, bunun, daha çok, sizlerin eleştiri, öneri ve düşüncelerinizin yardımıyla olabileceğinin de farkındayım. Bundan öte, bugüne kadarki konuşmaların -veya tartışma- gelişmemi ileriye taşımada oldukça önemli ve etkileyici olduğunu vurgulamak istiyorum.

Ve ek olarak vurgulama ihtiyacı duyuyorum: Kendime yönelteceğim eleştirileri bir son veya "her şeyi çözen" şeyler olarak da görmüyorum. Geçmişten bugüne miras kalan ve o zamanın "hastalığı" olan "günah çıkarma" biçiminde de algılamıyorum. Burada yazılanları söylemeye iten tek neden; ilerlemek istiyorsam, yanılgılarımı açıklıkla görme, kavrama ve giderme zorunluluğu, buna duyduğum ihtiyaçtır. Kanımca bugün gelinen yerde, bunu yapmaya zorunluyum ve kendimi buna "zorunlu" görüyorum; gecikmiş bir görevi çözme olarak algılıyorum.

Konuya dönersem: Bildiğiniz gibi, yaşanan ayrışmada "Leninist Kanat" yanında tavır aldım. O günkü koşullarım, ilişkilerimin düzeyi ve içinde bulunulan ortamı gözönüne aldığımda bu oldukça ileri, küçümsenmeyecek bir **ilk adımı** anlatıyordu. Çok kısa ve kaba hatları ile sorunu anlatan mektuplaşmaları saymazsam, o gün, bunlar dışında herhangi bir ilişkim de sizlerle yoktu. **Yaşanan geçmiş, TDKP'nin tasfiyeci süreci ve ötesi kendi pratik-örgütsel, ideolojik-siyasal deneyimlerim** dünün örgütüne tereddütsüz tavır almamda tayin edici etkendi. Buna siyasal gelişim ve araştırma çabalarımın, beni, sizlere -örgütü kastediyorum- yaklaştırmada ve çıkarılan sonuçlara yakınlık anlamında, kısmen yakınlaştıran girişim ve ilerlememi eklemek istiyorum (Bu '87 Nisan öncesi için söylenmiştir.). TDKP vb. örgütlere duyulan devrimci tepki ve geçmişi yeniden yaşama arzusunu taşımamayı ayrıca söylemek gerekiyor.

Ne var ki, açıklıkla kabul etmek gerekiyor; tartıştığım yanılgılarımın temeli veya embriyonu diyeyim, tam da bu dönemin özgüllüğünde -benim için- ve kendisinde yatıyor. Neden diye sorulacaktır; ilkin belirtmem gerekiyor, ayrışmanın **ilk anlarında** aldığım tavır, daha çok dünün örgütüne (TDKP her yönü ile dünün örgütü ve bu onun sosyalizm karşısında sınıf konumunun sonucudur) **salt** duyulan tepki ve kişi olarak sizlere duyduğum büyük sevgi ve güvenin etkisi altında biçimlendi. Sizlere duyulan bu duygular yanlış mıydı? Hayır! Doğru, yerinde ve bir gerçeğin kişiler şahsında teslimiydi. Doğrusu ben, bunun örgütün önüne çıkarılmaması kaydı ile -var demiyorum- yerinde, gerekli ve sınıf mücadelesinin kendi doğal gelişiminin sonucu olduğunu düşünüyorum. Açık ki, ayrışmanın ilk günlerinde, veya döneminde demek gerekir, gelişimiminin **yalnızca** kişilere duyulan güven ve sevginin baskısı altında gelişmesi, onun, siyasal-ideolojik ilerleme ile tamamlanmasını ve onla bütünleşmesini zayıflattı; daha ilk günlerde tam olmayan ve eksik bir gelişimi doğurdu. Bu, **birincisi. İkincisi** şu; '83'ten bu yana ideolojik-siyasal ve örgütsel ilerlemem daha çok kendi çabamla oldu. Özellikle, bu, '85 ve '88 arasındaki 3 yıllık dönem için tümü ile ve yalnızca kendi çabam, sağdan-sola esen rüzgarlara direnme ve inatla ayakta kalma çabamla birleşti. Doğal olarak sözü edilen dönem, yalnızca kendi çapımda bir ilerleme ve gelişimi anlatıyor. Bu hiçbir örgüt bağının olmamasıyla da karakterize oluyor.

Bu dönemin önemi nereden geliyor? Sözü edilen dönemde yaşanan örgütsüzlük, TDKP önderliğinin -merkezi ve yerel- ihaneti (yaşananları hatırladığımda ve özellikle kendi yaşadıklarımı anımsayınca bu terim yetmiyor diye düşünüyorum bazen) ve bunun herkesin bildiği sonuçları; ek olarak, karşı-devrimin her yönü ile yönelen saldırıları, '85'lere kadar ölüm ve yaşam arasında geçen inatçı dövüş, ideolojik saldırılar vb. her cepheden tek bir akım halinde ve ortak bir noktada birleşme devrimi ve bu anlamda bizi teslim alma çabası... Bütün bunlar bende, dışa karşı bir kapanma, dışımızda olan her şeye inatçı bir direnme ve redci tutuma yolaçtı. Doğrusu, o günkü ortamda böyle yapmamış olsaydım bugün nerede olabilirdim sorusuna tereddütlü cevap veriyorum. Çünkü gücümü aşan -tek başına- ve **dıştan-içten**

gelen saldırılara ancak böylesi bir inat ve direnme ile cevap verilebilir, ayakta kalınabilirdi. Siyasal düzeyim ise, biliniyor, bunun çok ötesini görmeye ve öyle davranmaya yetmiyordu.

Her şeye rağmen bu sınavdan ve ateş çemberinden "alnımın akı"yla ve kayda değer bir sarsılma geçirmeksizin, devrimi ve komünizmi savunarak, başarıyla çıktığıma inanıyorum. İnatla ve ısrarla umutsuzlukla, kararsızlığı yayanlarla ve saldırılarla savaştım, direndim. Bunun benim açımdan taşıdığı önemin anlaşılabilmesi için, benim veya benim gibilerinin, içinde bulunduğu özgül durumun, o günkü koşulların ve bizi -devrimi 80 bin lira için satabilecek-, satan önderlerin "önderliği"ni yaşamak gerekiyor. (*)

Evet. Anlatılan bu dönem bilinç düzeyinde ve kişiliğin oluşumunda önemli etkiler ve izler bıraktı. Doğrusu, bu bir ölçüde kaçınılmaz ve bizim koşullarımızda normaldi. Anımsatılan süreç gözönüne alınırsa, aksi durum pek de olası değildi gibime geliyor. Ne ki, ben bu izlerin bizlerde -kendi durum ve düzeyimde olanları kastediyorum- yalnızca etkiler ve kalıntılar biçiminde tezahür ettiğini düşünüyorum. Örneğin bir ..'de yaşanan "yürek sarsılması" veya "inanç zayıflığı" değildi olan. Tam aksine bunu en yüksek düzeyde koruduğumuzu, dış ve iç saldırılara karşı savunduğumuzu düşünüyor, ve inanıyorum. Doğrusu olan da buydu. Elimde mevcut değil, olsaydı, o günlerde meşhur önderlerimize yönelttiğimiz eleştirilerin tam da onların tasfiyeciliği, inanç zayıflığı ve "korkaklığı" olduğu görülecektir.

Sözün kısası, anlatmaya çalıştığım şudur: Yaşanan süreç, bende dışa karşı kapanmaya ve devamla etkiler ve izler düzeyinde olsa da, geçmişten ideolojik-siyasal-örgütsel kalıntılar taşımaya neden oldu.

Siyasal gelişimim daha çok sizin dışınızda gelişti. Ve bu attığım ilk adımda da etkileyici - bugüne veya ilk adımdan bugüne ilişkin- oldu. Doğal olarak sözü edilen gelişim süreci, savunulan yeni düşüncelerin kavranılamamasına, yüzeyselliğe ve ideolojik konularda sizlere ayak uyduramamaya neden oldu, denilebilir.

Başka bir nokta: Geçmişte TD'K'P'de, bizler daha çok önderliğin "emir kulu", kölece boyun eğen neferler olarak görüldük. Kimse orada insiyatif, örgüt hayatına katılması gereken komünistler, düşünce üreten ve üretmesi gereken, kişilikli komünistler perspektifi ve örgüt yaşantısı aramasın, bulamaz. "Gözün üstünde kaşın var" dedin mi "hoş olmayan birisi", "işe yaramaz", "mide bulandıran", "bir tokatta dereye yuvarlanması gereken", "devletten darbe yiyen ve bizden de yemeyi hakeden" birisi olur çıkardın. Yani "sükut altından da değerliydi" orada. Hiç itiraz etmeden verilen işi yaptın mı, ve olumsuz biçimde kullanılan bağlılık koşuşturup duran kişiliğe dönüştü mü "ne iyi yoldaş" olurdun!! Abarttığım sanılmasın; ben bunu gördüm, bunu yaşadım.

Bunun önemi nereden geliyor?

Evet. Yaşadık, gördük ve deneyleri bilince çıkarmaya çalıştık. Sınıf mücadelesi ve deneyim şunu, vura vura kafama yerleştirdi. "Köle ruhlu olma" (doğrusu tümü ile böyle olduğumu söyleyemem) insiyatifsizlik vb. ile bir yere varılamazdı. Geçmişi yeniden yaşamak istemiyor ve bu işte ben de varım mı demek istiyorsun?; Eski tipte "komünistler"e gerek olmadığına mı inanıyorsun; o zaman, insiyatifli, her söylenene baş sallayan "Halfinin keçisi" olmamak gerekiyor. Kendine güvenen, araştıran, fikir üreten ve öyle "evet" demeyi bilen birisi olmalısın. Bu düşünme biçimi '83'lerden itibaren, bende, yerleşik ve önemli yer tutan davranış oldu. '87'lerde oldukça açık-net ve emindim. Ne ki, sağa yönelen vuruş "sola" doğru eğilime kaynaklık etti. Kişilikli olma, kendine güven ve öyle fikirleri savunma aşırı güvenme, aşırı emin olma tutumuna yol açtı. Bu dışa kapanma ile birleşince, çoğukez, "onlar düşünüyorlar ama, bende rahatlıkla onlar gibi her yönü ile düşünebildiğime göre, benim fikirlerim daha doğrudur." "Yanılıyorlar", "iddialı olmak gerek" - çünkü "dün" bunu yapamamıştım- vb. düşünüş biçimi farklı algılamaya, düşünmeye ve bir farklılık bulundu mu aşırı "ısrara" neden oldu.

Anlaşılıyor ki, sizlerle tartışmalarım kendime güvensizlikten değil de, tam tersine aşırı bir güven ve "yanılmam", çünkü şu kadar yıldır komünistim, şu kadar deney yaşadım vb. "yanılmazlık" yanılgısından doğuyor. Eh! "Yanılmam" diyenin yanılmasından daha doğal ne olabilir ki?

Ayrıca vurgulamak zorunluluğu duyuyorum: İfade edilen olgu, bir yoldaşın söylediği gibi, benim açımdan, "sağlıklı ve sağlıksız unsurların ayrışmasını" anlatmıyor. Çünkü, verilen bir hakkı kötü kullanmaktan öte, dünden bugüne yaşanan süreci ve yine dünden bugüne olumlu bir biçimde

(*) İçten yönelen ... saldırıları etraflı ve genişçe yazacağım. Bu onlara borcum olsun.

bilince çıkarmaya rağmen, bazen istenmese de "itirazcı", "her şeye muhalif" olarak anlaşılma ve akabinde sola savrulma var. Deneyin özümlenmesi, bilince çıkarma doğruydu, gerekli olandı. Pratik uygulanması ise, yer yer savrulmaydı. Bir yoldaşın deyimi ile, "yeni yeni jimnastik yapmayı öğreniyor, kişilikli olmaya çalışıyor"duk -örgüt yaşantısına katılma anlamında söylüyor- Ne var ki, tam ısınmadan antremana başlama ve gereksiz, aşırı jimnastik de bazan hatalara yol açtı. Biz öğrenciydik, öğretmenlere öğretmenlik yapmaya çalıştık. O zaman da olmuyor tabii. Dikkatler gereksiz, boş yönlere kayıyor.

En önemli noktaya geliyorum: Yukarda anlatılmaya çalışılan yanılgılar ve daha çok da geçmişin yer yer düşünüş kalıpları ve şemasının korunması, siyasal çizginin anlaşılamamasına ve yüzeyselliğe kaynaklık etti. Bir yoldaş geçenlerde "sen çizgimizi bilmiyorsun" demişti. Doğrusu tümü ile böyle değil; ve bu biçimi ile ortaya koymak doğru olmasa da, doğruluk payı yok demek de pek o kadar nesnel olmaz. Nasıl? denilebilir; olan daha çok çizginin genel çerçevesinin kabulü, anlaşılması ve savunusuydu. İş ayrıntılara geldi mi takılıp kalıyordum. Örneğin, 17 ay sonra gazetenin ilk sayılarını yeniden inceliyorum. Bazı tespit ve tahlillerle ilk defa karşılaşmış gibi şaşırma durumu çıkıyor. Ve "Allah allah demek bunu da savunuyor muşuz" demekten kendisini alamıyor insan. Veya, Azad'm yazısını okuyuşta tam bir tepki ... uzun boylu düşününce ve bir şeyler yazmaya çalışınca çıkmaza girme; sonuçta aynı fikirleri savunduğumu görünce "vay be ne kadar doğru" demeyi kabullenme vb.

Bir başka anlatımla, yer yer farklı düşünme tarzım, eleştiriler, "muhalif olma" vb. vb. esasen geçmiş çizginin kalıplarını -TD'K'P kalıplarıkoruma ve terkedememeden geliyordu. Ve ilginci, son döneme kadar bunu farketmiş ve bilince çıkarmış da değildim. Olan, sistemsiz, basit ve çoğu kez yanlış algılama, oldukça geri fikirlerin savunusuydu. Bu en son yazım, -15 Mart tarihli yazı- içinde tümü ile doğru, yerindedir.

Belli ki, siyasal gelişim açısından sizlerden epey gerilerden geliyordum. Bu doğaldı. Ancak doğallık, yazılanları anlamamayla birleşti. Kabul etmek gerekiyor; yapılan her şeyi örgüt için ve ilerlememiz için yapma niyeti ile savundum ve yaptım. Sürekli sizlere ayak uydurmaya, yetişmeye çalıştım. Bazen öyle oldu ki, bu noktada, olağanüstü çaba ve güç sarfetmem gerekti. Düşündüklerimi savunma çabası ve size ayak uydurma, ters düşmemeye çalışma ... Doğrusu, titrek -fikirleri savunmada- olmaya vb. neden olmuştur.(**)

Yine vurgulamak gerekiyor; geçmiş düşünüş tarzı ve sistemin şemasının şu veya bu şekilde taşınmasın da, ayrışma dönemi ve sonrasını bir kenara bırakırsak, uzun yıllar o sistem içinde doğup, büyüme ve gelişme olgusunu eklemek gerekiyor. Yani 12-13 yıllık bir dönem, doğrusu, pek kolayca silinmeyecek etkiler de bırakmıştır. Ve bu durum, inatlaşmaya, sıkıntılara, benim açımdan dünün, sorgulanmasında onu daha sancılı yaşamaya neden oluyor. Açıkça kabullenmek gerekiyor, ben geçmişi çizgi düzeyinde ancak genel hatları ile reddettim. İş ayrıntıları geldiğinde düşünüş ve kavrayış tarzımın devam ettiğini gördüm. Ve buna kendimin bile şaştığını eklemem gerekiyor. Bu nasıl oluyordu? Neden? Niçin? vb. yönleri ile kavramaya ve algılamaya çalıştım, çalışıyorum.

Gelişim sürecimin böyle ele alınması gerektiğine inanıyorum. Veya şimdilik ben böyle kavrıyorum. Doğal ki, dünümü ve bugünü izah etmede yanılgıya ve tam olmayan bir kavrayışa düşmüş olabilirim. Eğer tartışma olanağımız olabilirse, zaman açısından, bunu da tespit etme imkanı olacak sanıyorum.

Yukarıda anlatılmaya çalışılan durumun ayrıntılarda ve daha başka sorunlarda düşülen yanılgıların nedeni olduğu ve ona kaynaklık ettiği görüşündeyim.

Bunlar dışında, "titrek" davranıldığı veya "inanmada" inançsızlık, "kararsız" olma yönünde olan ve olabilecek eleştirileri doğru bulmadığımı ve ayrıca da, katılmadığımı yazmak zorundayım. Çünkü yaşadığım süreci ve durumumu yansıtmazlar diye düşünüyorum.

Şuna inanıyorum; bu davada titrek davranma, geri durmadan daha utanç verici ve tiksinilecek şey pek azdır. Kazanacağız; çünkü haklıyız ve marksizm-leninizmi savunuyoruz. Kazanacağız; tarih, bugün ve yarın bizim için çalışıyor. O büyük dünyayı ortak ellerimizle yaratacağız.

F.K
28.3.1989

(**) Ayrıca buna, iç sorunlarda yoğunlaşma hatasını ve bunun hedef yitirme ile bağını eklemem gerekiyor. Özellikle bugün, bu, oldukça önemli.

Bir ilkel milliyetçilik örneği

S.Metin

İsveç'te yayınlanan haftalık *Kürdistan Press* adlı yayın organının eski sayılarını karıştırırken ilginç bir yazı gözümüze çarptı. Ekim '88 tarihli sözkonusu yazı *Kürdistan Press*'e ait değil. *Kürdistan Press*'in verdiği bilgiye göre yazı F.Almanya'da çıkan islamcı *Ümmet* gazetesinde yayınlanmış. *Kürdistan Press* de dikkate değer bulacak ki, yazıyı okuyucularına sunuyor.

Yazı *"Mustafa Kemal'in babası kim?"* başlığını taşıyor. Ve özetle; M.Kemal'in babasının belli olmadığını, "dinsiz", "mason" ve "İngiliz casusu" olduğunu iddia ediyor. Bu iddialarını da kendince çeşitli kaynaklara dayanarak kanıtlamaya çalışıyor.

İslami gericiliğin bu yönlü bir çaba içinde olması anlaşılır bir şeydir.

M.Kemal'in adı ile özdeşleştirilen yirmilerdeki Türk ulusal burjuva devriminin, ortaçağ kalıntısı teokratik Osmanlı yönetimini yıkarak bir burjuva cumhuriyetinin kurulması ile sonuçlandığı biliniyor. Bu devrim, bu yönü başta gelmek üzere, halifeliğe son verip din ve devlet işlerini birbirinden ayırarak cumhuriyete laik bir kişilik kazandırması, Arap alfabesinin yerine Latin alfabesini geçirmesi, medeni kanunu kabulü ve toplumsal gelişmenin önünde engel olan eski ilişkiler ve değer yargılarında -çok sınırlı düzeyde kalsa da- burjuva gelişmenin yolunu açmak amacıyla bazı değişikliklere başvurması ile, tarihsel ve siyasal anlamda ilerici bir yöne sahipti. Ortaçağ kalıntısı güçlere ağır bir darbe vurdu. Özellikle cumhuriyetin kuruluş döneminde, hilafeti geri getirme girişimlerine sert bir tutum alarak gericiliğin nefretini kazandı.

Kemalist devrim, ulusal kurtuluş savaşı içinde varılan güdük bir burjuva devrimi idi ve daha fazla da ilerlemedi. İşçi ve emekçi yığınların yararına köklü değişiklikleri içermediği (ki içermesi bekenemezdi) gibi, kurulan iktidar, işçi ve emekçi düşmanı bir misyon yüklüydü. Bu, onun başından beri sahip olduğu asıl özelliğiydi ve giderek daha da belirgin bir hal aldı.

Bu nedenle de, kuruluşunun ilk yıllarında ortaçağ kalıntısı güçlere karşı belirli bir ilerici rol oynayan kemalizm ve kemalist iktidar, giderek, bu güçlerle uzlaşıp, birleşti. Ortaçağ gericiliği burjuva gericiliğiyle yanyana ve içiçe varlığını korudu. Günümüzde ise açıkça teşvik ediliyor, himaye görüyor.

Nedir ki, M.Kemal ve kemalizm, ilk ortaya çıkış haliyle ve geçmişte islami gericiliğe vurduğu darbeler ile bu güçlerin tarihsel kininden de kurtulamadı. İslami gericiliğin M.Kemal'e duyduğu tarihsel düşmanlık hep sürdü, unutulmadı ve sürüyor.

Kürdistan Press'in gerici *Ümmet* gazetesinden aktardığı şeyler de bu tarihsel kini ve düşmanlığı ifade ediyor.

İslami gericilik, M.Kemal'e karşı bugüne dek hep bu savları ileri sürerek mücadele etti. Bugün de aynısını yapıyor. Dolayısıyla, bunun ilginç bulunabilecek, şaşılacak bir yönü yok.

İlginç olan *Kürdistan Press*'in tutumudur.

Kürdistan Press çevresinin dini bütün müslümanlar olmadığını biliyoruz. O halde *Kürdistan Press*'in bu yazıyı haber konusu yaparak, tam sayfa halinde okuyucularına sunmasındaki amaç ne? Amaç, M.Kemal'in (ve kemalizmin) Kürt düşmanı politika ve uygulamalarını teşhir etmek midir? Sanmıyoruz.

Kemalizmin aynı zamanda bağnaz ve saldırgan bir Türk şovenizmi olduğu, Kürtlerin varlığını bile inkar ettiği, Kürt ulusal kendi kaderini tayin hakkını zora dayanarak engellediği, Kürtler üzerinde sınırsız bir baskı politikası uygulayarak, zulme ve vahşete başvurarak, Kürtleri defalarca kırıma uğratıp tarihten silmek istediği bir gerçektir. Bu Kürt düşmanı politika ve uygulamaları teşhir etmek, dahası da, O'nun kurduğu ve halen Kürtler üzerinde dizginsiz bir zulüm uygulayan burjuva cumhuriyeti tüm dayanaklarıyla yerle bir edip, iki ulustan işçi ve emekçilerin her bakımdan eşitliğini ve özgürlüğünü, demokratik ve sosyalist çıkar ve özlemlerini temsil edecek, özgür, eşit ve birleşik sosyalist bir cumhuriyet kurmak üzere yılmadan mücadele etmek, en asli görevimizdir.

M.Kemal'in babasının kim olduğuna gelince, bunun araştırılması bize düşmez. Bunu

araştırmaya kalkmak ciddi her devrimci ve sosyalist hareket için utanç verici bir şey olur. Onun bunun babasını araştırmak ne zamandan beri kendine sosyalist diyenlerin işi oluyor?

Bizi M.Kemal'in temsil ettiği hareketin ideolojik-sınıfsal karakteri ve pratiği ilgilendiriyor. Araştırılıp, tahlil edilecek olan budur. Kemalizme karşı doğru ve sağlıklı bir mücadele de ancak bu şartla olanaklıdır.

Nedir ki, *Kürdistan Press* burada bunu yapmıyor. Peki ne yapıyor?

Önce, *Ümmet* gazetesinin 15 Eylül '88 tarihli sayısında yayınlanan *"M.Kemal'in babası kim?"* başlıklı yazıdan pasajlar aktarıyor. Sonra da, bu gazetenin hangi adreste temin edileceğini açıklıyor. *Kürdistan Press*'in -doğrudan bir yorum girmese de- sözkonusu yazıya ve iddialara sempati ile baktığı açık. Daha da kötüsü, *Kürdistan Press* bu yazıyı hiç bir eleştiriden geçirmeksizin yayınlamakla islami gericiliğe düpedüz ödün veriyor. Onları onaylayan bir tutum içine girmiş oluyor.

Kuşkusuz bu tutum, devrimcilerin, ilericilerin, hele hele sosyalistlerin tutumu olamaz.

"Babası kim?" sorusu ortaçağa özgüdür ve feodal bir kültürün ürünüdür. Bu tür kültür öğeleriyle kemalizme saldırmak ve buna dayanarak kemalizme ve kemalizmin yığınlar üzerindeki etkilerine karşı mücadele etmek sosyalistlerin yöntemi değildir, olamaz. Böylesi bir eleştiri kemalizmin, eşdeyişle burjuvazinin ahlaki bakımdan bir eleştirisi bile değildir. Böylesi bir yöntem kullanılarak elde edilen kemalizm eleştirisinin de devrimci mücadeleye hiçbir yararı olmaz. M.Kemal'in "babasının kim olduğu"nu, sefahat düşkünlüğünü kemalizmin eleştiri ve teşhirinde kullanmak ancak kindarlığın, feodal intikamcılığm örneği olabilir.

İslami gericiler açısından kemalizme duyulan gerici ve tarihsel bir kini ifade eden bu tutuma sempati duymak, *Kürdistan Press* gibi Kürt solunun sözde "en birikimli" "en deneyimli" hareketin işi olmamalıydı! *Kürdistan Press* soruna Kürt feodal sınıflarına özgü bir feodal ve ilkel milliyetçil anlayışla yaklaşmakta sakınca görmüyor. Bu ise onu ümmetcilerin tutumunu sempati ile karşılamaya sürüklüyor. Garipolan da budur. Ama kesinlikle anlamlıdır.

Kürt ulusal hareketi -nesnel koşulların da bir sonucu olarak- uzun yıllar hep geleneksel feodal sınıfların önderliğini yaşadı. Feodal ve ilkel milliyetçilikle malüldü. '60'lı yıllar Türkiye Kürdistanı'nda bu durumun aşılmaya başlandığı yıllardır. Bir başka söyleyişle, '60'lı yıllar geleneksel feodal sınıfların ulusal hareketin dışına kaçtığı, Kürdistan'ın yağmalanması ve Kürt ulusunun boyunduruk altında tutulmasında sömürgeci Türk burjuvazisi ile daha sıkı işbirliğine yöneldiği yıllardır. Diğer nedenler bir yana, doğrudan kapitalist gelişmenin yarattığı bir sonuçtur bu.

Türkiye Kürdistanı'nda kapitalizmin gelişmesinin bir diğer sonucu ise, geleneksel feodal yapının aşınması, çözülmesi ve buna bağlı olarak Kürt köylülüğü içinde sınıf farklılaşmasının başlayıp, derinleşmesi şeklinde oldu. Bir Kürt küçük-burjuvazisi doğup, oluştu. Artık sahnede Kürtküçük-burjuvazisi de vardı ve ulusal hareket te bu kez bu katmanlar sahip çıkmaya başladı. Böylece, ulusal hareket sosyal temel değiştirdi. Bir Kürt küçük-burjuva milliyetçiliği gelişti, giderek ulusal harekette egemen anlayış haline geldi. Hareket nispeten modern bir görünüm kazandı.

Türkiye Kürdistanı'nda bu durumun tipik bir olgu haline gelmesinde, toplumsal ve iktisadi evrimin yanısıra, Türkiye devrimci hareketinin etkileri ve öte yandan, Kürt hareketine egemen olan ve daha çok da İran ve Irak'da temsil edilen feodal-ilkel milliyetçiliğin 1975'te ağır bir yenilgi alması ve çıkmazının anlaşılır hale gelmesi önemli rol oynadı.

Kürt ulusal hareketinin -özellikle Türkiye Kürdistanı'nda-, ilke milliyetçilik ile burjuva, küçük-burjuva milliyetçiliği şeklinde unsurlarına ayrışması da bütün bu koşullarla olanaklı hale geldi. Bu nedenle, '75 yılını Kürt ulusal hareketinin ilkel milliyetçilikten belirli bir kopuşun yaşandığı tarih olarak değerlendirebiliriz. Fakat, kuşkusuz, bu kopuş tam ve kesin bir kopuş da olmadı. Kürt hareketi ilkel milliyetçilikten ideolojik-politik ve pratik bakımlardan etkilenmekten kurtulamadı ve bu, bugün de sürüyor.

Tüm iddialarının aksine bu etkiyi yoğun olarak yaşayan Kürt hareketlerinden biri de *Kürdistan Press*'tir.

Kürdistan Press '60'lı ve '70'li yılların birikiminin bir ürünüdür. Küçük-burjuva milliyetçisi, reformist bir harekettir. Özellikle, hala İran ve Irak'taki Kürt ulusal hareketine egemen ilkel mil-

(Devamı s.15'de)

"Birleşik Avrupa" ve Gorbaçov

R.Genç

Son yıllarda uluslararası düzeyde ekonomik, politik ve askeri ilişkiler dengesinde büyük dönüşümler yaşanmaktadır. Teknolojik gelişmeler, üretim sürecinin otomasyonu, mikroelektronik ve tele-kominikasyonun üretimde kullanımının artması sermayenin organik bileşimini bir üst düzeye çıkartırken, dünya çapında faaliyette bulunan tekellerin gücü evrensel karakter alıyor, pekişiyor.

Bazı uluslararası tekeller dünya ticaretinin aslan payını bugünden denetimleri altına almış bulunuyorlar. Gelişmekte olan ülkelerin tarım ticareti bir kaç dev tekel tarafından yapılmaktadır. Dünya tahıl ticaretinin yüzde 85'i 6 tekel tarafından kontrol edilmektedir. (Cargill, Continental, Louis Dreyfus vb.) Dünya kakao pazarı 4 tekelin kontrolünde bulunuyor. Unilever dünya yağ pazarına tek başına hükmediyor. Tekellerin ekonomik hayatta iyice pekişen güçlerine paralel olarak politik alandaki kudretleri de yeni biçim ve özelliklere bürünüyor.

"Birleşik Avrupa" talepleri ve 1992'de planlanan "Avrupa İç Pazarı" projesi, Avrupa tekellerinin yeni stratejisini oluşturuyor. Bunu kısaca daha yakından görelim.

Bugün ABD ve Sovyetler Birliği ciddi ekonomik, politik ve askeri sorunlarla karşı karşıyalar. ABD, daha önce hükmettiği pazarlarını muhafaza ve müdafaa etme çabası içinde. Fakat bugün etki alanlarını korumada eski gücünü gösteremiyor. ABD emperyalizminin İkinci Dünya Savaşından sonra rakipleri, daha doğrusu "müttefikleri" karşısında sağladığı üstünlüklerle, dünya kapitalizminin lideri rolünü üstlendiği bilinmektedir. ABD bir taraftan Fransa, İngiltere, Japonya ve Almanya'nın pazarlarını kendi denetimine alırken, diğer taraftan bu ülkelere ekonomik, politik ve askeri alanlarda kendi çıkar ve istemlerini de dayatabiliyordu. ABD tekelleri, Doların gücü ile bu ülkelerde ve sömürgelerde etkin bir şekilde faaliyet gösteren bir konuma gelmişlerdi.

Fakat kısa bir aradan -ekonomik yıkıntının restorasyonundan- sonra diğer emperyalist güçler de her türlü yöntemi kullanarak pazar kavgasına hız verdiler. "AET" vb. gerici organizasyonlar oluşturmaya başladılar. Bu gelişme Avrupa Topluluğu (AT) ülkeleri açısında belli sonuçlar da doğuruyordu. İş bölümü, para ilişkilerinin düzenlenmesi, üretimde belli planlamalar bu ülkeleri ABD'ye karşı elverişli bir konuma getirdi.

Bu gelişmeler diğer yandan ABD'nin ekonomik gücünü geriletmeyi de hedefliyordu. Bu anlamda oluşturulan bu örgütlenmeler ABD'nin çıkarlarına ters düşüyordu. Kendi içinde büyük çelişkiler barındıran böyle bir örgütlenme, politik açıdan da ABD'nin çıkarları ile çatışıyordu. ABD bundan dolayı bu gelişmeyi engelleme çabası gösterdi. Bu süreç çelişkileri gittikçe arttırdı. Bir tarafta ABD diğer tarafta ise "Birleşik Avrupa". İngiltere, AT içinde ABD'nin yanında yer alarak AET'yi içte zayıflatmayı hedefledi. Sürekli zorluklar yaratarak Almanya'nın başını çektiği yeni bir süper gücün oluşumunu engellemeye çalıştı, çalışıyor. Fakat başarı elde edilemiyor. Gelişme süreci farklı olgulara işaret ediyor.

Avrupa tekelleri ve iç pazar

Avrupa sermayesi artık ABD ve Sovyetler Birliği'ne karşı üçüncü bir güç oluşturuyor. Avrupa tekelleri dünya pazarının yeniden paylaşımı için tüm güçleri ile hazırlık içindedirler. 1992 Avrupa iç pazar projesi bu amacı gerçekleştirmede en önemli adımı oluşturuyor. Tekellerin büyüyen gücü kendisini hayatın her alanında hissettiriyor. Avrupa devletleri artık tekellerin aldıkları kararları hayata geçirmekle yetiniyorlar. Bu alanda özellikle '80'li yıllarda büyük dönüşümler yaşanıyor. Tekelcilik artık her şeye hükmediyor.

Sermayenin uluslararası karakterinin daha da gelişmesi, bu gelişmenin büyük boyutlara varması, "ulusal" devletlerin bağımlılığını artırıyor. Gelişmekte olan ülkelerin tümü yapısal olarak tarım ve kimya tekellerine tamamen bağımlı bulunuyorlar. Bu bağımlılık, daha doğrusu tekellerin gücü, kendisini yalnız üretimdeki denetimde göstermiyor. Aynı zamanda o tekelinde bulunduruduğu teknik know-hows ile üretim sürecinin bü-

tün basamaklarını, yani bir ürünün ortaya çıkışına kadar denetliyor. Böylece tekeller faaliyette bulundukları ülkelerde büyük politik bir güç de oluşturuyorlar. Bu yapısal bağımlılık ve üretimin tüm sürecini denetleme gerçeği, üretim birimleri ulusallaştırılsa dahi tekellerin gücünü geriletemez. Ulusal bağımsız devlet çabası bu anlamda, istisnalar dışında, kafadaki faraziyeden öteye bir değer ifade etmiyor. Sosyalizm ve sosyalist devrim tek alternatif yol olarak daha da güncelleşiyor.

Eskiden olduğu gibi tekellerin ekonomik ve politik gücü yalnız bir ülkeyle sınırlı değil. Bugün bir tekel örneğin otomobil ve tarım tekelleri bir kaç devleti bir anda masaya oturtabiliyor. Yani bugün bir tekel tek başına bir kaç Avrupa ülkesini birden aldığı kararları yürürlüğe koymaya zorlayabiliyor.

Planlanan "iç pazar" projesi emperyalist kar vurgununu ve uzun dönemli olarak dünyayı yeniden paylaşmayı hedefliyor. Sermaye dolaşımını kolaylaştırmak, kar oranlarını artırmak, dünya pazarını yeniden paylaşma ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerinin talanı ve sömürülmesi, tüm bunlar "iç pazar" projesinin temelini oluşturmaktadır.

Öte yandan bu yolla sermayenin uluslararası karakteri uluslararası düzeyde kurumlaştırılmaktadır. İMF ve Dünya Bankası gibi kurumların yanında, Avrupa tekelleri daha ileri bir düzeyde bunu gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Bu yıl içinde karara bağlanan bir merkezi Avrupa bankasının kuruluşu, tek para sisteminin gerçekleştirilmesi, gümrük sınırlarının kaldırılması, Avrupa Parlamentosunun görev alanının genişletilmesi, Avrupa ortak polisi vb. önlemler bu planın ilk adımlarını oluşturuyor.

Fakat bu süreç sancısız yürümüyor. Emperyalist ülkeler arasındaki çelişkiler gittikçe sertleşiyor. Avrupa topluluğu içinde yer alan tekeller arasındaki mücadele sert bir biçimde devam ediyor. Topluluk aynı zamanda bir çelişkiler yumağını da oluşturuyor. Bu, yeni bloklaşmalara yol açıyor.

Almanya'nın başını çektiği "Avrupa Birliği"ne karşı ABD yeni müttefikler arıyor. Özellikle Kanada ve bazı Amerika ülkelerini yanına almaya çalışıyor. Japonya bazı Asya ülkeleri ile flört ediyor. Diğer taraftan Sovyetler Birliği Doğu Bloku'nu muhafaza etmekle meşgul.

Gorbaçov'un beklentileri

"Birleşik Avrupa" veya "Avrupa Evi"nin emperyalistlerin dünya pazarını yeniden paylaşmak ve sosyalizm mücadelesini bastırmak için yeni bir gerici örgütlenmesi olduğu açıktır. Gorbaçov, ülkesinin içinde bulunduğu ekonomik ve politik çıkmazı tekellerin Avrupa'sına yanaşarak giderebileceğini hesaplıyor. Yaptığı açıklamalarda bizi "Avrupa Evi"nizin kapısında bırakmayınız ricasında bulunuyor.

Ekonomik çıkmaz Gorbaçov'u askeri stratejisini değiştirmeye zorlayarak silahsızlanma önerileri ile sempati toplamaya yöneltti. Gorbaçov'u ikinci bir papa olarak adlandırmak yanlış olmayacak.

İstekler karşılıklı oluyor. Gorbaçov tekellere söz veriyor ve onlar da reformlara yardımcı oluyorlar. Nato'nun politikacıları reformlara desteklerini açıklıyorlar. Tekeller yeni iş sahaları için seçim çığlıkları atıyorlar. Evet Gorbaçov sosyalizm idealini satışa çıkararak, kapitalist pazarın sosyalist planlamaya üstün olduğunu savunmaya ve ispatlamaya girişerek, kapitalizmin kazanımlarını överek, sosyalizme kara çalarak, kredi topluyor.

Gorbaçov ve Kohl imzaladıkları ortak açıklamada şöyle diyorlar; "insan ve insanlığın geleceği politikanın merkezinde olmalıdır... Savaş politikada bir araç olmamalıdır artık." Ve daha sonra sosyalizm ve kapitalizmin çıkarlarının aynı olduğu vurgulanıyor. Demokrasi anlayışında sosyal sorun ölçü olmuyor, tersine sosyalizme sınıf muhtevasından arındırılmış bir "demokrasi" gözlüğüyle bakılıyor. Sosyalist geçmişlerinden utanç duyduğunu belirtiyorlar ve sosyalizmin kazanımları adım adım pazarlanıp satılıyor. En anti-komünist ders kitaplarında okunacak masallar anlatıyorlar. Örneğin "Stalin'in tercümanı" Avrupa televizyonlarına çıkartılarak, Hitler Sovyetlere saldırmasaydı Stalin'in Almanya'ya saldırmayı planladığı açıklaması yaptırılıyor. Böylece Batı emperyalistleri kredi vermeye razı oluyor. Ve bugün bir gerçek daha yaşanıyor. Eskinin tersine bugün bazı Varşova Paktı ülkelerinin Batıyla ilişkileri daha da sıkıdır.Ekonomik ve siyasal yapıları Batı kapitalist toplumlarına daha sıkı adapte oluyor. Kapitalist toplumun işleyiş yasaları bu ülkelerde tamamen hükmediyor.

(Devamı s.7'de)

1 Eylül, Federal Almanya'da "Savaşa Karşı Gün" olarak kutlanıyor. Bu vesileyle, ATİF, Batı-Alman Komünistler Birliği (BWK), EKİM, Almanya Marksist-Leninist Partisi (MLPD), Birleşik Sosyalist Parti (VSP), Faşizme, Savaşa ve Gericiliğe Karşı Halk Cephesi (Volksfront), Batı-Berlin Anti-Emperyalist Eylem Birliği Girişimi tarafından ortaklaşa hazırlanıp dağıtılan bildiriyi aşağıda yayınlıyoruz.

Savaşa Karşı Gün'e Çağrı

Batı Alman emperyalizminin Avrupa politikasına karşı duralım!

Birinci emperyalist dünya savaşının başlangıcından 75; Alman emperyalizmi tarafından İkinci dünya Savaşının başlatılmasından 50 yıl sonra, savaşa karşı gün özel bir anlam taşıyor. Savaşı geçmişin bir olayı olarak tanımlayan, ve emperyalizme barışçıl değişim niteliği veren Bonn'daki anma nutuklarına karşı ayyuka çıkan bir tezat içinde Avrupa'nın yeniden düzenlenmesi için kavgaya hazırlık yapılıyor.

Federal Almanya, Alman emperyalizminin devamcısı olarak bulunuyor ve Hitlercilerin yenilgisinin sonuçlarını yoketmeye; aynı zamanda da büyük bir askeri güç olmaya çabalıyor. Dünyada 1 numara olabilmek için Fransa ile sıkı bağlantı içinde ve Federal Almanya'nın yönetimi altında Avrupa Topluluğu bir dünya gücü olmalıdır.

"Avrupa'da barış hayali" olarak gösterilen bu birlik ile insanlığın umutları arasında hiçbir ilişki yoktur.

- Alman-Fransız kooperasyonu inşa edilip, atom silahları üzerinde Federal Almanya'nın tasarrufu hedeflenirken,
- Avrupa Birliği çerçevesinde ortak askeri çalışmalar aktif olarak yürütülüyorken,
- Türkiye'deki faşist işkenceci rejime Kürt halkının yokedilmesinde destek verilirken; Federal Almanya'daki ilerici yabancı örgütler yakından takip edilip baskı altına alınırken ve Düsseldorf'taki "Kürtlerin Davası"nda 129 a maddesine dayanılarak, kurtuluş mücadelelerine destek kriminal bir vaka olarak lanse edilirken,
- Alman birlikleri, Federal Almanya dışına yerleştirilip, Alman sınır koruma birliğinin Namibya'da yerleştirilmesinin hazırlığı sürerken,
- CSU şefi Waigel, açıktan, Almanya'nın 1937 yılındaki sınırlarına yeniden sahip olması yaygarasını yaparken,
- Faşist partiler desteklenip yabancı düşmanlığı tırmandırılıyorken ve geçmişin Alman doğu bölgesi ile yeniden bütünleşme ve aynı şekilde Batı Avrupa'da hakimiyetin reklamı yapılıyorken, barış ve halkların kardeşliği ile, bu "Avrupa barış hayali" arasında nasıl bir ilişki olabilir ki!

Kim yüzyılımızın tarihini tam olarak tanıyorsa, o, Avrupa planının işçi ve insanlık düşmanı olduğunu bilecektir.

Asya, Afrika ve Latin-Amerika halklarının kurtuluş mücadelelerine karşı savaş, ve dünyanın dört bir yanındaki terör, binlerce kez iddia ve telkin edilmesine rağmen, emperyalizmin hiç de barışçıl olmadığını ve onun saldırgan askeri niteliğini kaybetmediğini her gün gösteriyor.

Nikaragua'dan Peru'ya, Güney Afrika'dan Afganistan'a, Eritre'den Filistin'e kadar halklar emperyalist baskılara karşı mücadele ediyorlar. Onların mücadelesi ile dayanışma içindeyiz.

Emperyalist Avrupa Planına karşı direniş henüz başlangıç aşamasında bulunuyor. Bu direniş henüz bölük pörçüktür ve bu emperyalist politikanın tek tek görünümlerine, tek tek unsurlarına karşı yönelmektedir.

Biz bu direnişi güçlendirmeye ve savaşa karşı gün dolayısıyla düzenlenen çeşitli eylemlere herkesi katılmaya çağırıyoruz.

Taleplerimiz şunlardır:

- NATO'dan dışarı!
- Kısa menzilli atom silahlarının modernizasyonuna hayır!
- Avrupa'da İkinci dünya savaşı sonrası oluşan sınırların ve Demokratik Almanya'nın devletlerarası hukuka göre tanınması.
- Federal Alman birliklerinin ülke dışında yerleştirilmesine hayır!
- Bütün faşist örgütler dağıtılsın ve yasaklansın. Federal Alman Anayasası'nın 139 a maddesine göre faşist düşüncenin yayılmasına hayır!
- Federal Almanya'da yaşayan yabancılara aktif ve pasif seçim hakkı!
- Emperyalist sömürü ve baskıya karşı halkların kurtuluş savaşlarıyla dayanışma!
- Emperyalist Avrupa politikasına karşı direnişte birleş!

Geniş bir anti-emperyalist birliğin geliştirilmesi için adımlar bir süre önce atıldı. Bu birlik 1990 ilkbaharında bir anti-emperyalist kongre toplama görevini üstlenmiştir.

Laspetkim-İş ve "sınıf" sendikacılığı

(Baştarafı s:13'de)

Aynı günlerde şube başkanı bir kez daha şansını deniyordu ve yemekhanede beni kınama konuşması yapmaya, kendisini temize çıkarmaya çalışıyordu. Ama bunu başaramayacaktı ve öyle de oldu. Tekrar rezil olmuştu ve yapacağı tek bir şey kalıyordu. Beni dövmek. Diğer yöneticilerle birlikte işçilerin gözlerinin önünde bana saldırarak sendika içi demokrasiden çok güzel bir örnek sergilediler. İşçiler onların bu hareketlerini kınayarak kollarından tuttukları gibi aşağıya indirmeleriyle ortalık sakinleşti.

Ama çabaları sonuç verdi. Mayıs sonu bir sabah işe gittiğimde 1475 sayılı yasanın 17.maddesinin 2.bendine göre, yani tazminatsız olarak işten atıldığımı öğrendim.

Benim işten atılmam yalnızca bana yapılan bir saldırı değildir, işveren ve onun "ortağı" Zeki Özer tüm işçilere saldırıyor. "Aç bırakılmak"la tehdit edilen ben değil tüm işçi sınıfıdır. Yıldırılmaya ve sindirilmeye çalışılan tüm işçilerdir. Sermaye sınıfı ve sarı sendikacılar, bizlere saldırıda ortak hareket ediyorlar ve işbirliği yapıyorlar.

Ancak bu onlar için bir çözüm olmayacaktır. İşten atılmalar baskı ve santaj geri tepecek, üretim içerisinden aldığımız gücümüzü işveren ve "vaatlerini" unuturak bizleri işten attıran sarı sendikacılara, Zeki Özerlere karşı kullanacağımızı ve saldırılarının geri tepeceğini bilmeleri gerekmektedir.

Adana'dan bir işçi

Ekim Devrimi ve orta katmanlar sorunu

(Baştarafı s:39'da)

kolaylaştırdığından ve sosyalizm düşüncelerine ezilen ülkelerin en geri kalmış köşelerine kadar yol açtığından kuşku duyulamaz. Eğer bir sosyalist için, eskiden, ezilen ya da ezen ülkelerin proleter olmayan orta katmanlar önüne açıkça çıkmak zor idiyse, bugün, o, bu katmanlar arasında sözlerini dinletmek ve hatta izlenmek umuduyla açıkça militanlık yapabilir ve sosyalizm düşüncelerini yayabilir; çünkü onun Ekim Devrimi diye güçlü bir kanıtı vardır. Bu da Ekim Devriminin bir başka sonucudur.

Kısaca, Ekim Devrimi, tüm ulusların ve aşiretlerin orta katmanlarına, proleter olmayan katmanlarına, köylü katmanlarına doğru, sosyalizm fikirleri yolunu açtı; onlar arasında sosyalizm bayrağını sevilir hale getirdi -bu da Ekim Devriminin üçüncü değeridir.

Pravda no 253
7 Kasım 1923

Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu,Sol Yayınları, s: 228-233

Tüm "ilke" gevezelerine karşın, Ekim Devriminin, Marx'ın sözünü ettiği "köylü savaşı" ile "proleter devrim" arasındaki birleşme olduğu kuşkusuzdur. Ekim Devrimi, bu birleşmenin mümkün ve gerçekleştirilebilir olduğunu gösterdi. Ekim Devrimi, proletaryanın, orta katmanları ve, her şeyden önce, köylülüğü, kapitalistler sınıfından koparmayı, bu katmanları sermayenin yedeğinden proletaryanın yedeği haline getirmeyi başarırsa iktidarı alabileceğini ve elinde tutabileceğini göstermiştir.

Kısaca, bütün dünya devrimlerinin ilki olan Ekim Devrimi, orta katmanlar ve, her şeyden önce, köylülük sorununu ön plana çıkardı ve, II.Enternasyonalin kahramanlarının bütün "teorileri"ne ve bütün yakınmalarına karşın bu sorunu başarılı bir biçimde çözdü.

Eğer burada değerden sözedilebilirse, bu, Ekim Devriminin ilk değeridir.

Ama işler burada kalmadı. Ekim Devrimi, ezilen ulusları proletaryanın çevresine toplamaya çalışarak daha ileriye gitti. Daha önce de söylendiği gibi, bu ulusların onda-dokuzu, köylülerin ve kent emekçilerinin oluşturduğu küçük halktan oluşuyor. Ama "ezilen ulus" kavramı bununla sınırlanmıyor. Ezilen uluslar yalnızca köylülük ve kent emekçilerinin küçük halkı olarak ezilmiyorlar, ama ulus olarak da, yani belli bir devlet formasyonu, bir dili, bir kültürü, yaşam koşulları, töreleri, alışkıları olan emekçiler olarak da eziliyorlar. Boyunduruğun bu çifte baskısı, ezilen ulusların emekçi yığınlarını devrimcileştirmeden edemez; onları baskının temel gücüne karşı savaşıma, sermayeye karşı savaşıma itmeden edemez. İşte proletarya, "proleter devrimi", yalnız "köylü savaşıyla" değil, aynı zamanda, "ulusal savaş"la da birleştirmeyi bu temel üzerinde başarmıştır. Bütün bunlar, proleter devrimin eylem alanını Rusya sınırlarının çok ötesine yaymadan ve sermayenin en derin yedeklerini sarsıntıya uğratmadan kalamazdı. Egemen ulusun orta katmanları için savaşım, sermayenin ilk yedekleri için savaşımsa, ezilen sınıfların kurtulması için savaşım da, zorunlu olarak, bazı yedekleri, sermayenin en derin yedeklerini elde etme savaşımına,sömürge halklarını ya da haklarına tam sahip olmayan halkları sermayenin boyunduruğundan kurtarma savaşımına dönüşecektir. Bu sonuncu savaşım bitmiş olmaktan uzaktır; hatta, henüz ilk kesin başarılarını bile elde edecek zamanı olmadı. Ama derin yedeklerin ele geçirilmesi için olan bu savaşım Ekim Devrimi sayesinde başladı ve, emperyalizm geliştikçe, Cumhuriyetler Birliğimizin gücü arttıkça, Batıda proleter devrim geliştikçe, kuşkusuz bu savaşım da, adım adım gelişecektir.

Kısaca: Ekim Devrimi, aslında ezilen ya da haklarına tam sahip olmayan ülkelerin halk yığınlarından oluşan sermayenin derin yedekleri için, proletaryanın savaşımının başlangıcını belirledi; ilk olarak o, bu yedeklerin ele geçirilmesi için savaşım bayrağını yükseltti; bu, onun ikinci değeridir.

Bizde köylülüğün kazanılması, sosyalizmin bayrağı altında devam etti. Toprağa proletaryanın eliyle kavuşmuş olan, büyük toprak sahiplerini proletaryanın yardımıyla yenmiş olan, ve onun yönetiminde iktidara yükselmiş olan köylülük, kendi kurtuluş sürecinin, proletaryanın bayrağı altında devam ettiğini ve daha devam edeceğini zorunlu olarak duymak, zorunlu olarak anlamak durumundaydı. Bu durum, önceleri köylülüğün korkuluğu olan sosyalizm bayrağını, onun dikkatini çeken ve yıkımdan, yoksulluktan, baskıdan kurtulmasına yardım eden bir bayrak haline getirmeden edemezdi. Ezilen uluslar için de, ama daha üst bir derecede, aynı şeyleri söylemek gerekir. Finlandiya'nın kurtuluşu, İran ve Çin'den askerlerin geri çekilişi, Cumhuriyetler Birliğinin kuruluşu, Türkiye, Çin, Hindistan, Mısır halklarına manevi yardımın açıklanması gibi olaylarla desteklenen ulusların kurtuluşu için savaşıma çağrı, ilk kez, Ekim Devriminde galip gelmiş insanların ağızlarından duyuldu. Daha önce ezilen ulusların gözlerinde baskının simgesi olan Rusya'nın, sosyalist olduktan sonra, bugün, kurtuluş simgesi olması olayını rastlantıya başlayamayız. Lenin yoldaşın adının, bugün sömürge ve haklarına tam sahip olmayan ülkelerin çökmüş ve ezilmiş köylülerinin ve devrimci aydınlarının ağzındaki en değerli ad olması da bir rastlantı değildir. Nasıl ki, eskiden hıristiyanlık, koca Roma İmparatorluğu'nun baskı altındaki ve ezilmiş köleleri tarafından son çare olarak görülmüşse, bugün de sosyalizm, emperyalizmin geniş sömürge devletlerin sayısız yığınları için kurtuluş bayrağı olarak kullanılabilir (ve şimdiden kullanılmaya başlanmıştır!). Bu durumun, sosyalizme düşman önyargılara karşı savaşımı büyük ölçüde

(Devamı s:38'de)

Ekim devrimi ve orta katmanlar sorunu

J.Stalin

Orta katmanlar sorununun işçi devriminin temel sorunlarından biri olduğu açıktır. Orta katmanlar, köylülükle kent emekçilerinin meydana getirdiği küçük halktır. Buna, onda-dokuzunu orta katmanların oluşturduğu ezilen ulusları da eklemek gerekir. Gördüğünüz gibi bunlar, iktisadi durumlarından dolayı, proletarya ve kapitalistler sınıfı arasında bulunan katmanlardır. İki durum, bu katmanların önemini belirler: bunlar, önce varolan devletlerin nüfusunun çoğunluğunu, ya da herhalde hatırı sayılır bir azınlığı temsil ederler; sonra, kapitalistler sınıfının proletaryaya karşı kurduğu ordu için asker sağladığı önemli yedekler meydana getirirler. Proletarya, özellikle bizim Cumhuriyetler Birliğimiz gibi bir ülkede, orta katmanların, ve en başta köylülüğün sempatisi, desteği olmadan iktidarı elinde tutamaz. Bu katmanlar en azından yansızlaştırılmamış ve bunların kapiatlistler sınıfından kopacak vakitleri olmamışsa, yığın olarak, hala sermayenin ordusu halindeyseler, proletarya, iktidarı eline geçirmeyi bile ciddi olarak düşünemez. Dolayısıyla, orta katmanlar için savaşımın, köylülük için savaşımının, kızıl bir çizgi gibi 1905'ten 1917'ye kadar bütün devrimimizi kateden savaşımın bitmesinin uzak olduğu ve gelecekte de devam edeceği söylenebilir.

Eğer Fransa'daki 1848 Devrimi başarısızlığa uğramışsa, bu, başka nedenlerin yanısıra, devrimin Fransız köylülüğünde sempati belirtileri uyandırmamış olmasındandır. Paris Komünü düşmüşse, bu, başka nedenlerin yanında, orta katmanların, ve en başta köylülüğün bütününün direncine çarpmış olmasındandır. 1905 Rus Devrimi için de aynı şeyleri söylemek gerekir. Avrupa devrimleri deneyiminden hareketle, başta Kautsky olmak üzere, bazı vülger marksistler, orta katmanların, ve hepsinden önce köylülüğün, işçi devriminin nerdeyse doğuştan düşmanları olduğu sonucuna vardılar; bundan dolayı da, sonunda, proletaryanın ulusların çoğunluğunu oluşturacakları bir gelişme döneminin, daha uzun bir gelişme döneminin öngörülmesi gerektiğine karar verdiler; onlara göre işçi devriminin zaferinin gerçek koşulları böylece doğmuş olacaktır. Bu sonuçtan güç alarak, bu vülger marksistler, proletaryayı, "zamanından önce" bir devrime karşı uyarıyorlardı. Bu sonuçtan güç alarak, "ilke sorunları" yüzünden, orta katmanları tamamiyle sermayenin eline bırakıyorlardı. Bu sonuçtan güç alarak, Rusya'da, proletaryanın azınlığı meydana getirdiğini, Rusya'nın bir köylü ülkesi olduğunu, ve bu yüzden Rusya'da başarılı bir işçi devriminin olanaksız olduğunu anımsatıp Rusya'daki Ekim Devriminin başarısızlığını haber veriyorlardı.

İlginç olan şey, Marx'ın orta katmanları ve hepsinden önce köylülüğü bambaşka bir biçimde ele almasıdır. Vülger marksistler köylülükle ilgilenmeyip, ondan siyasal bakımdan yararlanma yetkisini tamamiyle burjuvaziye bırakıp, ilkelerinin kesinliğini böbürlenerek bağırırken, Marx, ilkeler konusunda bütün marksistler arasında en titiz olan bu marksist, sürekli olarak komünist partisine köylülüğü gözden kaybetmemeyi, onu proletaryanın davasına kazanmayı ve gelecekteki proleter devrimde onun desteğini sağlamayı öğütlüyordu. 1850-1860 yıllarında, Fransa'da ve Almanya'da, Şubat Devriminin yenilgisinden sonra, Marx'ın Engels'e ve onun aracılığıyla Alman Komünist Partisine şöyle yazdığı biliniyor:

"Almanya'da her şey, proleter devrimin Köylü Savaşının bir ikinci baskısıyla desteklenmesi olanağına bağlı olacaktır." (*)

Bunlar 1850-1860 yıllarının Almanya'sı için; proletaryanın küçücük bir azınlık meydana getirdiği ve 1917 Rusyasındakinden daha az örgütlü olduğu; köylülüğün, durumundan dolayı proleter devrimi destekleme konusunda, Rusya köylülüğünün 1917'de hazır olduğundan da az hazır olduğu köylü ülkesi için yazılmıştır.

(*) K.Marx'tan F.Engels'e 16 Nisan 1856 günlü mektuptan. (Bkz. Marx-Engels, *Seçme Yapıtlar* 1, Sol Yayınları, Ankara 1976, s.638. -Ed)